

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 20.12.2022 № 26-9

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності використання коштів** **державного бюджету, виділених на фінансову підтримку** **громадських об'єднань осіб з інвалідністю**

Київ 2022

Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням (ст. 98 Конституції України).

Організацію, повноваження та порядок діяльності Рахункової палати визначає Закон України від 02.07.2015 № 576 «Про Рахункову палату».

Цей Закон встановлює, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України.

ЗМІСТ

<i>УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ</i>	4
<i>1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ</i>	18
<i>2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ НАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДСЬКИМ ОБ'ЄДНАННЯМ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ</i>	24
<i>2.1. Оцінка нормативно-правового та організаційного забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю</i>	24
<i>2.1.1. Оцінка нормативно-правового забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю</i>	24
<i>2.1.2. Оцінка організаційного забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю</i>	36
<i>2.2. Оцінка обґрунтованості проведення у 2021 році конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, для реалізації яких надається фінансова підтримка</i>	51
<i>2.3. Оцінка обґрунтованості розподілу коштів державного бюджету, передбачених на фінансову підтримку Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих</i>	64
<i>2.4. Оцінка стану фінансового забезпечення виконання бюджетної програми за КПКВК 2507020 «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю»</i>	69
<i>2.5. Оцінка обґрунтованості укладення з громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю у 2021 році договорів про виконання програми (проєкту, заходу), для реалізації яких надається фінансова підтримка</i>	84
<i>2.6. Оцінка економності, продуктивності та результативності використання коштів державного бюджету, виділених на надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю</i> ...89	
<i>2.6.1. Оцінка використання коштів фінансової підтримки одержувачами Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих</i>	89
<i>2.6.2. Оцінка ефективності використання громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю фінансової підтримки, отриманої за результатами конкурсу на реалізацію програм (проектів, заходів)</i>	97
<i>2.6.3. Оцінка стану відшкодування за рахунок фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю витрат на лікування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи</i>	112
<i>2.7. Оцінка впливу фінансової підтримки, виділеної із державного бюджету громадським об'єднанням осіб з інвалідністю, на покращення рівня захисту осіб з інвалідністю</i>	114
<i>ДОДАТКИ</i>	123

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

У 2020 році Урядом нарешті затверджено нові підходи надання фінансової підтримки ГООІ на конкурсних засадах для реалізації ними програм (проектів, заходів) відповідно до Порядку № 1049¹. Однак, у 2021 році, конкурсні процедури не поширені на всі ГООІ, а фактичне визначення переможців за їх результатами затрималося на півроку, що призвело до зниження якості та результативності проведених заходів.

Як засвідчив аудит, за відсутності контролю на всіх етапах проведення конкурсу і чіткої нормативно-правової та методичної бази, зокрема щодо планування витрат, які здійснюються для реалізації програм (проектів, заходів) за рахунок бюджетних коштів, удосконалення їх переліку та встановлення вартісних обмежень, **вкрай складно було досягти раціонального та ефективного витрачання бюджетних коштів, а також результативного формування та виконання ГООІ політик і стратегій, спрямованих на виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та задоволення потреб таких осіб. Розподіл же бюджетних коштів одержувачам системи УТОС та УТОГ поза конкурсом був непрозорим і не враховував нормативно визначені критерії.**

Враховуючи актуальність і соціальну значущість цього питання, а також звернення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету², Рахункова палата відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», Плану роботи Рахункової палати на 2022 рік провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на фінансову підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю у 2021 році. У 2022 році ця бюджетна програма у зв'язку із запровадженням воєнного стану та веденням активних бойових дій на території України (станом на 15.11.2022) не реалізується, але планується на 2023 рік.

За результатами аудиту встановлено:

1. Аудитом не отримано достатньої впевненості в тому, що Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 і Фонд, як її відповідальний виконавець, та його територіальні відділення, забезпечили ефективну діяльність із надання у 2021 році фінансової підтримки ГООІ, спрямованої на досягнення конкретних результатів, із зосередженням уваги на кінцевих споживачах – особах з інвалідністю.

На всіх рівнях реалізації бюджетної програми від нормативно-правового та організаційного забезпечення, фактичного спрямування коштів одержувачам ГООІ і контролю за їх використанням аудитом ідентифіковані проблеми, які потребують розв'язання, що може створити додаткову цінність для розвитку громадянського суспільства в цілому та

¹ Список скорочень наведено в Додатку 1.

² Звернення голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Ю. Арістова від 31.10.2019 № 04-13/10-388.

осіб з інвалідністю, зокрема. Удосконалення управління коштами фінансової підтримки набуває особливої актуальності з урахуванням **зростаючої щодня чисельності постраждалих** від збройної агресії російської федерації цивільних і військових осіб **і прогресуючої тенденції гуртування** таких осіб у громадські організації.

Серед цих проблем – перегляд Кабінетом Міністрів України у нормативно-правових актах **умов та напрямів** використання бюджетних коштів на фінансову підтримку ГООІ, недостатня координація дій Мінсоцполітики та Фонду, неналежне виконання Фондом функцій відповідального виконавця, **відсутність сталості** для належного планування видатків розпорядниками та проведення заходів одержувачами бюджетних коштів і **достатньої мотивації** для забезпечення ефективного витрачання бюджетних коштів, зокрема у частині **відпрацювання детальної методичної бази та проведення дієвого контролю на всіх рівнях.**

Внаслідок цього запроваджені у правовому полі конкурсні засади надання фінансової підтримки ГООІ не стали на заваді необґрунтованому розподілу фінансової підтримки серед ГООІ та її неефективному витрачання. Як засвідчив аудит, Конкурсною комісією в окремих випадках приймалися недостатньо об'єктивні рішення, які базувалися на недостатньо виважених індивідуальних оцінках/рішеннях її членів. Всі пропозиції ГООІ на виконання програм (проектів, заходів), що визнані переможцями, були недостатньо економічно обґрунтовані, складені з **недоліками, не узгоджувалися з нормативно-правовими актами та внутрішніми документами Мінсоцполітики та Фонду, а Фонд та його територіальні відділення при укладанні договорів з ГООІ на реалізацію таких пропозицій зазначені недоліки не виправили.**

1.1. Із 34332,1 тис. грн фінансової підтримки ГООІ переможцями конкурсу згідно з укладеними договорами **витрачено нерезультативно 830,8 тис. грн, неекономно 557,8 тис. грн,** за статтями витрат, не передбаченими договорами, укладеними ГООІ з фізичними особами – **730,5 тис. грн** і за двома договорами, укладеними з порушенням законодавства про публічні закупівлі, **72 тис. гривень.**

Не отримано достатньої впевненості щодо підтвердження видатків на суму **1268,6 тис. грн** і **результативності** двох програм та проєкту, на реалізацію яких використано **3402,2 тис. гривень.** За одними договорами окремі статті витрат на суму 285,9 тис. грн перевищували затверджені обсяги або не були передбачені кошторисами, за іншими – 301,9 тис. грн не підтверджені документально або підтверджені частково. Водночас Фондом у липні 2022 року направлено ГООІ лише п'ять претензій для повернення 338 тис. грн фінансової підтримки.

1.2. Робочою групою з формування пропозицій щодо розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки УТОС та УТОГ, створеною наказом Фонду від 10.06.2021 № 54, сформовано пропозиції щодо розподілу коштів, а Мінсоцполітики без застосування встановлених

Порядком № 183 критеріїв затверджено дві суми (30860 і 17000 тис. грн), запропоновані центральними правліннями УТОС та УТОГ без розрахунків та обґрунтувань, без їх розподілу у розрізі одержувачів системи цих громадських об'єднань, які отримують фінансову підтримку поза конкурсом.

З розподілених сум місцевими осередками, організаціями та підприємствами невиробничої сфери УТОС та УТОГ у 2021 році використано 30697,5 тис. грн, але відсутність контролю Фонду та його територіальних відділень призвела до виявлення Рахунковою палатою на всіх охоплених аудитом об'єктах випадків порушення законодавства на суму 1029,8 тис. гривень.

1.3. Не досягнуто ефективного витрачання бюджетних коштів та максимальних результатів при їх використанні. Надані кількісні та якісні результативні показники виконання програм (проектів, заходів) у багатьох випадках не відображали реальний обсяг та кількість наданих послуг. Заявлені ГООІ суми співфінансування, як гарантії реалізації програм (проектів, заходів), у деяких випадках підтвердити не вдалося. Кількість осіб з інвалідністю, які брали участь у програмах (проектах, заходах), становила третину від загальної кількості їх учасників. Згідно з підсумковими звітами ГООІ безпосередню участь у програмах (проектах, заходах) взяли 71 553 особи, з них лише третина – особи з інвалідністю (22 688), але й ці показники є неточними, оскільки в окремих договорах відсутня відповідна інформація про цільову аудиторію.

Спрямування фінансової підтримки організаціям та підприємствам невиробничої сфери УТОС і УТОГ лише з серпня 2021 року призвело, зокрема, до затримок із виплати матеріального заохочення працівникам їх обласних і первинних осередків і таких унікальних підприємств, як Центральна спеціалізована бібліотека для сліпих ім. М. Островського, Об'єднана редакція періодичних видань УТОС «Заклик», Реабілітаційний центр УТОС, скорочення кількості їх працівників та надання відпусток без збереження заробітної плати, а також ліквідації Львівської капели бандуристів «Карпати».

Неактуалізація Фондом складених у 2019 році списків постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи осіб, які потребували відшкодування витрат, пов'язаних з лікуванням у закладах охорони здоров'я на території України, придбанням ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, призвела до повернення до державного бюджету коштів у сумі 90,4 тис. грн у зв'язку із смертю окремих одержувачів.

Через неефективне управління за наявності нагальної потреби в фінансовій підтримці лише у грудні на інші програми Мінсоцполітики перерозподілено 2 727,5 тис. грн; не використано та повернено до державного бюджету 1960,9 тис. грн, або 75 відс. загального обсягу повернених бюджетних коштів.

2. Перегляд умов та напрямів використання бюджетних коштів у нормативно-правових актах, що врегульовують надання фінансової підтримки ГООІ за рахунок державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2507020, як за три останні роки, так і безпосередньо впродовж 2021 року, запізнілий та несистемний характер більшості проведених змін негативно вплинули на своєчасність і ефективність планування та використання бюджетних коштів, виконання у повному обсязі всіх запланованих громадськими об'єднаннями заходів. Аналогічна ситуація мала місце і у 2020 році – визначення переможців та укладання договорів з ними відбулося у серпні.

2.1. При повному забезпеченні у 2021 році видатків бюджетними асигнуваннями за рахунок коштів загального фонду державного бюджету їх виділення здійснювалося із недотриманням показників, визначених планами асигнувань, – замість січня суми на фінансову підтримку ГООІ за результатами конкурсу спрямовувалися починаючи з липня, на фінансову підтримку УТОС та УТОГ – з серпня, а для відшкодування витрат на лікування потерпілих – з грудня. Це зменшило фактичні терміни освоєння коштів, стало причиною відмови однієї ГООІ у липні від фінансової підтримки та спричинило затримки з виплати матеріального заохочення одержувачам УТОГ та УТОС.

2.2. Незважаючи на внесення змін до Порядків № №166, 183, 1049, окремі їх норми залишаються недосконалими, що створює ризики необґрунтованого планування, несвоєчасного виконання програм (проектів, заходів), неекономного та нерезультативного витрачання бюджетних коштів, зокрема:

- визначені у пункті 2 Порядку № 1049 поняття «програма», «проект» і «захід» без напрацювання механізму їх практичного застосування (як у межах бюджетного року, так і продовження на наступний рік) унеможливають прийняття рішення щодо їх належної реалізації, спрямовані на заохочення проведення заходів короткострокового формату, а не довгострокових програм, і створюють ризики неефективного використання бюджетних коштів;

- Порядком № 1049 не встановлено умов та порядку повернення ІГС коштів фінансової підтримки у разі незабезпечення під час реалізації програми (проекту, заходу) співфінансування у розмірі не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування. Через відсутність у внутрішніх документах Фонду чи будь-яких нормативно-правових актах механізму практичної реалізації цієї норми існує високий ризик неповернення 292,8 тис. грн фінансової підтримки за претензіями, виставленими Фондом у липні 2022 року чотирьом ГООІ, які не виконали цю норму у 2021 році;

- Мінсоцполітики та/або Фондом не регламентовано розмірів витрат за видами, які дозволяється здійснювати за кошти фінансової підтримки (за винятком витрат на проїзд, харчування та вартість проживання учасників програм (проектів, заходів) та працівників ГООІ), та при співфінансуванні за

кошти громадських об'єднань, а також **не регламентовано часові періоди**, за які відшкодовуються проведені витрати. Це дозволило ГООІ використовувати зазначені кошти **без будь-яких обмежень**, призвело до залучення бюджетних коштів **понад фактичну потребу**, а **нормативно встановлений розмір співфінансування програм (проектів, заходів)** забезпечувався за **рахунок завищення витрат**;

▪ **Порядком № 183 не встановлено чіткого і вичерпного розподілу повноважень і застосовано у пункті 2 некоректне скорочення терміна «громадські об'єднання» як місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи), підприємства і організації невиробничої сфери УТОГ та УТОС.** Внаслідок цього **центральні правління УТОС і УТОГ, які нормативно не були наділені повноваженнями одержувачів бюджетних коштів, виконували більшість з них (крім отримання бюджетних коштів та їх витрачання), зокрема, подавали Фонду заяви на фінансову підтримку, інформацію про результативні показники виконання бюджетної програми, надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху за кожним об'єктом невиробничої сфери окремо та стосовно громадського об'єднання в цілому.** Як результат, встановлені факти свідчать про **високу ймовірність надання Фонду непідтверджених запланованих і помилкових фактичних результативних показників.** Крім того, **на цих одержувачів не поширено вимогу про оприлюднення інформації про діяльність та звітності, що не узгоджується зі статтею 23 Закону № 4572;**

▪ **Порядками № № 166, 183 до напрямів спрямування фінансової підтримки не віднесено сплату ЄСВ, нарахованого на суму матеріального заохочення, що у разі дотримання законодавства зі сплати ЄСВ, зокрема Закону України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (із змінами та доповненнями), створює умови для нецільового витрачання бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку ГООІ.**

2.3. Відсутність єдиного реєстру порушень бюджетного законодавства та низький рівень охоплення ГООІ контрольними заходами вкрай ускладнює виявлення фактів порушення вимог бюджетного законодавства ГООІ, які отримують фінансову підтримку за результатами конкурсу.

3. Організаційний механізм надання фінансової підтримки ГООІ за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2507020 у 2021 році залежав від рішень Кабінету Міністрів України та рішень усіх органів, залучених до виконання цієї бюджетної програми (Мінсоцполітики, Фонд та створені ним робочі органи (Конкурсна комісія, робочі групи з різних питань). Як результат, у 2021 році до однієї бюджетної програми включено три відокремлені напрями видатків, реалізація яких врегульовувалася окремими нормативно-правовими актами (Порядками № № 166, 183, 1049 і Порядком відшкодування чорнобильцям, передбачала різні умови спрямування та використання бюджетних коштів, виділених на єдину мету –

надання фінансової підтримки ГООІ, від проведення конкурсу до розподілу коштів серед визначених у ручному режимі одержувачів, зокрема:

3.1. перелік 11 пріоритетних завдань, на виконання яких повинні спрямовуватися програми (проекти, заходи), розроблені учасниками конкурсу, **затверджений у 2020 році Мінсоцполітики** (Міністр соціальної політики України М. Лазебна) та доведений Фонду листом від 26.03.2020 № 4286/0/2-20, **стосувався майже всіх аспектів життєдіяльності осіб з інвалідністю, їх прав та інтересів і не забезпечував достатньої деталізації для прийняття обґрунтованих рішень щодо відбору ГООІ на I етапі конкурсу**. Зазначене дозволяло ГООІ при підготовці конкурсних пропозицій **підлаштувати під ці завдання назви програм, проєктів, заходів із будь-якою тематикою і створило умови для розпорошення фінансової підтримки за різними напрямками**;

3.2. повноваження Фонду як організатора конкурсу із відбору програм (проектів, заходів) для виконання яких надається фінансова підтримка ГООІ у 2020–2022 роках, а також із здійснення фінансування програм з їх фінансової підтримки та проведення відповідного моніторингу закріплені у його Положенні зі змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 03.02.2022 № 72, зареєстрованим Мін'юстом 25.03.2022 за № 354/37690;

3.3. за відсутності належного контролю Мінсоцполітики Фонд у 2021 році моніторинг надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху, який передбачено Порядком № 183, не проводив. Норми Порядку № 579, що врегульовували питання моніторингу виконання (реалізації) програм (проектів, заходів) ГООІ у 2021 році, були недосконалими, зокрема, не визначали процедури організації і проведення моніторингу, у т.ч. поточного спостереження при відвідуванні заходів, які здійснюються ГООІ, анкетування учасників та організаторів програм (проектів, заходів); оціночні показники для проведення Фондом моніторингових заходів, періодичність їх проведення та не затверджували типові форми бланків спостереження та анкетування тощо. Порядок № 579 у липні 2022 року втратив чинність, але Фонд і на дату підготовки звіту не реалізував закріплені за ним у Порядку № 166 з 15.01.2022 повноваження із затвердження порядку моніторингу виконання програм (проектів, заходів);

3.4. механізм розрахунку та врахування при розподілі бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ, **критеріїв**, визначених Порядком № 183, відсутній.

Як результат, Робоча група при формуванні пропозицій до розподілу бюджетних коштів у 2021 році лише підтримала надані громадськими об'єднаннями пропозиції: розподілити УТОГ – **17 000 тис. грн**, УТОС – **30 860 тис. грн**, які не враховували критерії, визначені Порядком № 183, і не забезпечила дотримання пункту 5.2 її Положення стосовно формування пропозицій щодо розподілу бюджетних коштів між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОС і УТОГ на 2021 рік, а Мінсоцполітики

у свою чергу затвердило запропоновані УТОС та УТОГ суми без будь-яких коригувань;

3.5. Фондом та його територіальними відділеннями **не налагоджено належного документообігу**, зокрема, щодо організації та проведення конкурсу. Так, у **останній день** прийняття конкурсних пропозицій **15.02.2021** у **Журналі реєстрації вхідної кореспонденції** за період з 08.12.2020 до 06.05.2021 у **20 із 115 реєстраційних індексів всі графи**, крім дати надходження та індексу документа, **не заповнені**, графи у **8 індексів заповнені олівцем** без дати, з яких за **п'ятьма** зазначено, що вони «**зайняті**», а підписи осіб, які отримали документи після їх реєстрації, **відсутні**, що **унеможливило перевірку** дотримання Фондом пункту 12 Порядку № 1049 щодо **недопущення до участі** в конкурсі конкурсних пропозицій, **поданих після** встановленого строку, – до **15.02.2021 включно**. З цієї причини у 2021 році Фондом не допущені до участі у конкурсі лише три конкурсні пропозиції;

3.6. показники майже третини складених ГООІ, як одержувачами бюджетних коштів, **планів використання бюджетних коштів (10)** за напрямами та/або обсягами видатків **не відповідали статтям/обсягам видатків**, затвердженим у кошторисах до договорів, а окремі з них **не містили дати їх складання**, затвердження керівником ГООІ та погодження територіальними відділеннями Фонду тощо;

3.7. затверджена **Фондом типова форма договору** на виконання програм (проектів, заходів) з **додатками** (наказ Фонду від 03.09.2020 № 87 (зі змінами, внесеними наказом Фонду від 16.06.2021 № 58)) **складена з порушенням Порядку № 1049 та окремими недоліками**.

4. Конкурсна комісія не забезпечила ефективної організації роботи із проведення конкурсу та моніторингу його результатів відповідно до положень, визначених нею у Регламенті роботи, обґрунтованості прийняття рішень із оцінювання конкурсних пропозицій, зокрема:

4.1. довготривала процедура проведення конкурсу, зумовлена як об'єктивними причинами (очікуванням до 25.05.2021 визначення паспортом програми на 2021 рік напрямів і сум), так і тривалістю етапів конкурсу, **термінів завершення яких не було встановлено** (зокрема відкритий захист конкурсних пропозицій завершено 20.05.2021, результати конкурсу оголошено 08.06.2021, а Мінсоцполітики затверджено – 08.07.2021), **негативно вплинула** на рівень досягнення результатів виконання програм (проектів, заходів) ГООІ;

4.2. унормовані Порядком № 1049 та Регламентом роботи Конкурсної комісії, затвердженим рішенням Конкурсної комісії від 13.04.2021 № 1 змінами, процедури оформлення протоколів засідань не дозволяли належним чином оцінити роботу Конкурсної комісії, від результатів якої залежала **ефективність використання ГООІ бюджетних коштів**, отриманих за результатами конкурсу. **Регламентом роботи Конкурсної комісії не визначено підходи/рекомендації з оцінювання програм, що призвело до**

необ'єктивного проведення конкурсних процедур, створило ризики корупційних правопорушень;

4.3. усі конкурсні пропозиції, які перемогли у конкурсі, складені з недотриманням норм Порядків № 166, 1049, Наказу № 111 і певними недоліками. За відсутності достатнього контролю з боку Фонду та його територіальних відділень, існуючі недоліки і порушення, наявні в конкурсних пропозиціях, не були навіть виправлені при укладанні більшості договорів на виконання програм (проектів, заходів).

Зокрема, **документи** за дев'ятьма конкурсними пропозиціями, для реалізації яких укладені договори на **суму 8 829,4 тис. грн, у т.ч. 7 466,8 тис. грн** – кошти фінансової підтримки, **надані не в повному обсязі, але не були відхилені Фондом**, як організатором конкурсу, відповідно до пункту 12 Порядку № 1049.

5. Фонд, як відповідальний виконавець бюджетної програми за КПКВК 2507020, у 2021 році не забезпечив її належної реалізації та ефективності використання бюджетних коштів, що не узгоджується частини четвертої статті 20 Бюджетного кодексу України та Інструкції про статус відповідальних виконавців. Недостатня координація дій головного розпорядника бюджетних коштів та відповідального виконавця цієї бюджетної програми в умовах непослідовності щорічних рішень Кабінету Міністрів України щодо умов і напрямів використання коштів призвела до відмінностей при формуванні потреби у коштах, необґрунтованого розподілу бюджетних асигнувань і неефективного управління ними.

5.1. Заявлена у бюджетному запиті потреба за бюджетною програмою за **КПКВК 2507020 у сумі 349824,7 тис. грн** не підтверджена детальними розрахунками, чим не дотримано вимог пункту 1.5 Інструкції № 687 зі змінами. **Напрями використання коштів визначені з недотриманням абзацу першого пункту 5 розділу II Правил № 1098, яким передбачено врахування чинного порядку використання бюджетних коштів.** Це призвело до порушення статті 35 Бюджетного кодексу України. Розрахунки мають бути підставою для розробки показників проєктів кошторисів і бути їх невід'ємною частиною, згідно із принципом обґрунтованості, закладеним статтею 7 Бюджетного кодексу України, а також пунктом 22 Порядку № 228.

5.2. Паспорт бюджетної програми за КПКВК 2507020 на 2021 рік затверджений з порушенням терміну, встановленого частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 розділу I Правил № 1098, що відповідно до пункту 17 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

5.3. Результативні показники паспорта бюджетної програми за КПКВК 2507020, незважаючи на їх значну загальну кількість (28), не дали змоги оцінити повною мірою ефективність бюджетної програми і **суспільну значущість** фінансової підтримки ГООІ та, в окремих випадках, не відповідали їх сутності, а показники звіту – фактичним даним, **чим не**

дотримано пунктів 4, 6–8 Загальних вимог і призвело до порушення частини п'ятої статті 20 Бюджетного кодексу України.

Показники для оцінки використання коштів, передбачених для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ, Мінсоцполітики і Фонд визначили з частковим урахуванням отриманих від їх центральних правлінь пропозицій, підготовлених ними за один день без залучення місцевих (обласних) осередків, підприємств і організацій невиробничої сфери, а окремі показники були викривлені, оскільки показники «затрат» і «продукту» свідчили не про кількість осіб з інвалідністю, які отримали такі послуги, а характеризували кількість наданих послуг.

Фактичні дані показників «затрат» і «продукту» за цим напрямом, вказані у звіті за 2021 рік, також є некоректними (завищеними або заниженими). Такі недоліки встановлено у кожного із одержувачів системи УТОС та УТОГ, які були охоплені аудитом, тобто існує високий ризик, що дані, включені до звіту про виконання паспорта за 2021 рік, є неточними.

5.4. Включення видатків на відшкодування постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи витрат, пов'язаних з лікуванням у закладах охорони здоров'я на території України, придбанням ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів до складу бюджетної програми за КПКВК 2507020, що передбачає надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю, за сутністю є некоректним, за обсягами є недостатнім для повного задоволення потреби у коштах на цю мету, несталим – з 2019 року залежить від щорічних рішень Уряду, що відстрочує або унеможлиблює отримання окремими постраждалими громадянами таких пільг. Так, Мінсоцполітики до жовтня 2021 року не оновлювало механізму використання коштів на цю мету, тобто гальмувало їх витрачання.

6. Фондом та його територіальними відділеннями при укладанні 47 договорів на виконання програм (проектів, заходів) з майже всіма ГООІ допущено низку недоліків і не дотримано вимоги пункту 23 Порядку № 1049, пункту 6 Порядку № 166, Постанови № 98, що негативно вплинуло на ефективність використання фінансової підтримки. Аналогічно виконання цих договорів здебільшого здійснювалося з недоліками та порушеннями як їх умов, так і законодавства.

6.1. При виконанні рекомендацій Конкурсною комісією щодо приведення видатків до фактичного терміну реалізації програм (проектів, заходів) такий термін зменшено одночасно зі значним збільшенням вартості послуг або розміру оплати праці. Необґрунтовано збільшено за рахунок фінансової підтримки у 27 кошторисах до договорів, порівняно з кошторисами до пропозицій, загальний обсяг витрат за окремими статтями та/або ціни на товари, роботи, послуги, або включено статті, відсутні в кошторисі до пропозиції, за розрахунками, щонайменше на суму 1152,4 тис. грн, чим порушено абзац п'ятий пункту 23 Порядку № 1049 і пункт 6 Порядку № 166.

У кошторисах до шести договорів за окремими статтями **відсутні або не деталізовані розрахунки витрат**, що не узгоджується з абзацом шостим пункту 23 Порядку № 1049, у кошторисах до **п'яти договорів** і додаткових до них **допущено технічні та/або арифметичні помилки**; у **14 кошторисах необґрунтовано змінено джерело фінансування статей витрат з власного внеску на фінансову підтримку**, що створило умови для їх **неекономного витрачання**, а також **збільшено чи додано статті витрат та/або ціни на товари, роботи та послуги за рахунок суми співфінансування для забезпечення дотримання її нормативного розміру**.

Описи до більшості договорів не містили строки проведення окремих заходів, обґрунтування кількості послуг і товарів, витрат за статтями та/або чітко не визначали розподіл завдань, формат взаємодії, форми внеску між ГООІ та партнерами, або вони були недостатніми, не містили відомості про кадрове, матеріально-технічне забезпечення ГООІ та цільову аудиторію учасників, що ускладнювало контроль за реалізацією програм (проєктів, заходів) та витрачанням бюджетних коштів на фінансову підтримку;

6.2. За 22 договорами ГООІ документально не підтверджено загальнодержавний рівень реалізації програм (проєктів, заходів), тобто не дотримано пункти 3, 5 Порядку № 166; за 32 договорами – кількість цільової аудиторії, яка відображена в звітності про виконання договору; за 18 договорами не оприлюднено або оприлюднено не в повному обсязі інформацію про закупівлі, всупереч вимогам Закону № 922, а за 14 договорами не надані (або надані частково) рекомендації, матеріали тощо, розроблені за час реалізації програм (проєктів, заходів), що є недотриманням умов договору;

6.3. Унаслідок оплати однакових послуг за різними договорами/актами наданих послуг, оплати послуг, пов'язаних з навчанням учасників програми після завершення навчання, залучення спеціалістів для виконання послуг у необґрунтованій кількості та/або без обґрунтування вартості послуг; прийняття актів про надання послуг із завищеними обсягами/вартістю неекономно витрачено 557,8 тис. грн, з них 21,3 тис. грн із недотриманням пункту 6 Порядку № 166 понад норми, встановлені Постановою № 98. За 15 договорами ГООІ задекларовано витрати за рахунок суми співфінансування у сумі 1 614,9 тис. грн, які всупереч пункту 4.4.3 договору не підтверджені первинними документами або таке підтвердження неналежно оформлене;

6.4. Установлені непоодинокі випадки укладання договорів ГООІ з суб'єктами господарської діяльності (юридичними та фізичними особами) та складання актів наданих послуг, які не містили перелік таких послуг, обсяги їх надання, одиниці виміру, вартості за одиницю тощо. Зазначене є недотриманням частини другої статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і пункту 2.4 глави 2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88,

зареєстрованому Мін'юстом 05.06.1995 за № 168/704, і свідчить про **відсутність обґрунтованості** оплати таких послуг;

6.5. Окремими ГООІ при реалізації програм (проєктів, заходів) **документально не підтверджено** використання щонайменше **71,4 тис. грн** фінансової підтримки, підтверджено неналежно оформленими документами – **230,5 тис. грн**, що унеможливило отримання достатньої впевненості щодо доцільності таких видатків та отриманого результату. Зокрема, окремими ГООІ не підтверджено надання роздаткового матеріалу; видатки на проїзд, харчування, проживання, оплату послуг за договорами цивільно-правового характеру тощо.

7. Одержувачами системи УТОС та УТОГ за відсутності контролю Фонду та його територіальних відділень фінансова підтримка в окремих випадках використовувалася із порушеннями законодавства. Так, Івано-Франківською та Херсонською обласними організаціями УТОС використано **40,3 тис. грн** за напрямками, **не визначеними Порядком № 183**, Дніпропетровською обласною організацією УТОС **не дотримано законодавство про публічні закупівлі**. Львівською обласною організацією УТОГ використано **989,5 тис. грн** фінансової підтримки на виплату матеріального заохочення із порушенням умов зняття готівки одержувачами бюджетних коштів, визначених пунктом 12.1 розділу XII **Порядку казначейського обслуговування** державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407, зареєстрованим Мін'юстом 17.01.2013 за № 130/22662.

Рахункова палата звернула увагу, що земельна ділянка загальною площею 5,48 га, на якій розташовані об'єкти нерухомого майна Боярського будинку відпочинку УТОС, не зареєстрована у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, що створює ризик її відчуження. Львівською обласною організацією УТОГ не забезпечено відображення в обліку права користування земельною ділянкою Центру культури і дозвілля УТОГ площею 0,4728 га.

8. Недостатність фінансових ресурсів УТОС на капітальний ремонт та функціонування упродовж цілого року зменшила потужність Боярського будинку відпочинку УТОС з надання реабілітаційних та оздоровчих послуг інвалідам по зору майже в 5 разів, а також призвела до ліквідації Львівської капели бандуристів «Карпати».

За результатами проведеного аудиту **Рахункова палата рекомендує:**

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на фінансову підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю, затвердити.

2. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження цього Звіту.

3. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

4. Відомості про результати аудиту в формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

надати доручення Мінфіну:

- вжити заходів щодо запровадження єдиного реєстру порушень бюджетного законодавства, підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта з цього питання;

- вжити заходів щодо удосконалення підходів до формування бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, у тому числі щодо визначення напрямів використання бюджетних коштів відповідно до їх стратегічних цілей, та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкти відповідних нормативно-правових актів;

надати доручення Мінсоцполітики:

- забезпечити перегляд та оновлення бюджетних програм, головним розпорядником бюджетних коштів яких є Міністерство, у т. ч. щодо визначення напрямів використання бюджетних коштів за такими програмами, з урахуванням нових підходів їх формування, зокрема у частині фінансової підтримки ГООІ за результатами конкурсу та інституційної підтримки УТОС та УТОГ;

- включити видатки на відшкодування особам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат, пов'язаних з лікуванням у закладах охорони здоров'я на території України, придбанням ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів до бюджетної програми, за якою виділяються кошти на соціальний захист постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта;

- переглянути механізм фінансової підтримки УТОС і УТОГ, враховуючи можливості державного бюджету, передбачити інституційну підтримку їх підприємств невиробничої сфери, суттєво змінивши порядок її надання та забезпечивши: доцільність і обґрунтованість надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ, на підставі оцінки загального фінансового стану їх підприємств та організацій; прозорий і обґрунтований розподіл бюджетних коштів, дієвий контроль за ефективним використанням одержувачами бюджетних коштів і достовірністю результативних показників виконання бюджетної програми, зокрема шляхом надання у складі документів на її отримання фінансової звітності за три попередні роки, та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України відповідний проєкт нормативно-правового акта;

надати доручення Мінсоцполітики разом із заінтересованими органами:

- підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта щодо змін до Порядку № 1049 у частині встановлення умов та порядку повернення ІГС

фінансової підтримки у разі незабезпечення під час реалізації програми (проєкту, заходу) співфінансування у розмірі не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування, а також уточнення переліку складових, які враховуються як співфінансування ІГС; вимоги щодо дотримання при укладанні договорів рекомендацій Конкурсною комісією у частині зменшення заявленої ІГС суми фінансової підтримки; уточнення визначення понять «програма», «проєкт» і «захід» за часом і встановлення порядку їх практичного застосування; питань, що стосуються організації проведення конкурсу, зокрема, передбачення поіменного голосування, підписання членами та секретарем Конкурсної комісії додатків до протоколів засідань і рішень.

5. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Мінсоцполітики і рекомендувати за участю Фонду:

підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта щодо змін:

- до Порядку № 166 у частині включення норми щодо затвердження Мінсоцполітики порядку із виконання програм (проєктів, заходів), який має містити такі положення:

- визначення обґрунтованого граничного обсягу фінансової підтримки за рахунок бюджетних коштів за КПКВК 2507020 для одного заходу, проєкту, програми залежно від їх виду, періоду здійснення, пріоритетів тощо;

- орієнтовні розміри витрат за видами, які дозволяється здійснювати за кошти фінансової підтримки;

- недопущення здійснення за рахунок фінансової підтримки витрат поза межами періоду реалізації програм (проєктів, заходів);

- доповнення його норм положеннями, які визначатимуть процедури та джерела отримання інформації на відповідність одержувачів бюджетних коштів з числа ГООІ визначеним критеріям;

- до Порядків № 166, 183 у частині віднесення до напрямів використання бюджетних коштів сплату ЄСВ, нарахованого на матеріальне заохочення, сплачене працівникам ГООІ за бюджетні кошти; узгодження критеріїв визначення одержувачів бюджетних коштів з пунктом 9 Порядку № 228 та урахування вимог частини другої статті 23 Закону України від 22.03.2012 № 4572 «Про громадські об'єднання»;

- до Порядку № 183 у частині вилучення вимоги надання громадськими об'єднаннями копії звіту про діяльність громадського об'єднання за формою державного статистичного спостереження № 1-громадська організація (річна) «Звіт про діяльність громадської організації», яка втратила чинність згідно з наказом Державної служби статистики від 31.12.2019 № 459; вдосконалення встановлених пунктом 5 цього Порядку критеріїв розподілу фінансової підтримки між УТОС та УТОГ; передбачення норми щодо затвердження Мінсоцполітики методичних рекомендацій з застосування таких критеріїв для прийнятті рішення щодо обсягу виділеної фінансової підтримки; затвердження порядку проведення моніторингу надання послуг особам з інвалідністю по

зору та слуху; визначення складу Робочої групи, передбачивши включення до неї представників Мінсоцполітики;

затвердити оновлений деталізований перелік пріоритетних завдань, на виконання яких будуть спрямовуватися програми (проекти, заходи) за рахунок коштів бюджетної програми за КПКВК 2507020;

забезпечити відповідно до вимог Інструкції № 687 здійснення деталізованих розрахунків обсягу видатків при формуванні бюджетного запиту за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 на наступні бюджетні періоди; розроблення методики розрахунку для результативних показників бюджетної програми за КПКВК 2507020, що потребують методичних роз'яснень їх змісту, та перегляд показників для належного оцінювання ефективності бюджетної програми за напрямками використання бюджетних коштів;

посилити контроль за належним виконанням ГООІ договорів на виконання програм (проектів, заходів), передбачивши в їх умовах штрафні санкції за недотримання ГООІ строків подання фінансових звітів про обсяги використаних бюджетних коштів, підсумкових і проміжних звітів про виконання договорів та використання коштів фінансової підтримки відповідно до кошторису витрат.

6. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Фонду та рекомендувати:

затвердити порядок проведення моніторингу виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), які отримують фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів, з включенням до нього положень щодо процедури організації і проведення моніторингу, у т. ч. поточного спостереження та анкетування; визначення форм відповідних бланків та типових форм; оціночних показників для проведення моніторингових заходів, періодичності їх проведення, термінів узагальнення і висвітлення інформації за їх результатами, підготовки та подання моніторингового звіту Конкурсній комісії, а також його розгляду останньою за критеріями оцінювання виконання (реалізації) програм (проектів, заходів);

удосконалити типову форму договору на виконання програм (проектів, заходів), зокрема передбачити його умовами подання списків учасників, які брали участь у заходах за рахунок бюджетних коштів, із зазначенням даних, які ідентифікують таких осіб, підтвердження взяття на облік придбаної офісної техніки; у формі опису – внесення інформації про відповідальних виконавців на кожному етапі виконання програми (проекту, заходу);

посилити контроль за перевіркою поданих конкурсних пропозицій на відповідність вимогам нормативних актів та інших документів, що регулюють питання допуску конкурсних пропозицій до конкурсу, зі встановленням відповідно до пункту 3¹ Порядку № 166 чітких умов недопущення Фондом ГООІ до участі в конкурсі;

удосконалити програму навчання для ГООІ з питань конкурсу з урахуванням встановлених недоліків та порушень;

розробити рекомендації з оцінювання програм (проектів, заходів) для членів Конкурсної комісії;

забезпечити актуалізацію положення про Робочу групу.

7. Рекомендувати Фонду за участю територіальних відділень посилити контроль за дотриманням нормативно-правових актів та внутрішніх документів Фонду (накази, доручення) при укладанні договорів з ГООІ на реалізацію програм (проектів, заходів) та їх виконанні, а також використанні фінансової підтримки її одержувачами системи УТОС та УТОГ, у тому числі шляхом проведення перевірок одержувачів бюджетних коштів.

8. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати центральному правлінню УТОС і рекомендувати в установленому порядку провести реєстрацію речових прав на нерухоме майно (земельну ділянку) Боярського будинку відпочинку УТОС.

9. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Львівській обласній організації УТОГ і рекомендувати забезпечити відображення в обліку права користування земельною ділянкою відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Мінфіну від 18.10.1999 № 242, зареєстрованим Мін'юстом 02.11.1999 за № 750/4043.

10. Рекомендувати Львівській обласній раді спільно з Львівською міською радою з метою відновлення діяльності чоловічого музичного колективу Львівська капела бандуристів «Карпати» розглянути питання можливості надання фінансової підтримки за рахунок коштів місцевого бюджету, направивши відповідний лист з цього питання.

11. Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслати Боярському будинку відпочинку УТОС, Дніпропетровській обласній організації УТОС, Дніпропетровській обласній організації УТОГ, Львівській обласній організації УТОС, ГО «Соціальна єдність».

12. Оприлюднити рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту на офіційному вебсайті Рахункової палати.

13. Забезпечити надання Верховній Раді України інформації про стан виконання об'єктами контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання від них інформації.

1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

1.1. Підстава для аудиту

Зважаючи на статус України як кандидата в члени **Європейського Союзу**, важливим завданням для органів державної влади та місцевого самоврядування є **створення сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства та налагодження взаємодії з його інститутами.**

Упродовж 2019–2021 років та I півріччя 2022 року спостерігалася стала позитивна тенденція до збільшення кількості громадських об'єднань, що свідчить про позитивні зрушення у розбудові Україною громадянського суспільства, незважаючи на воєнні дії на її території. Так, за даними Держстату³ кількість громадських організацій та громадських спілок, яка на початок 2020 року становила 90,6 тис. юридичних осіб, упродовж трьох останніх років збільшилася майже на 10 відс. до 98,6 тис. і станом на 01.07.2022 перевищила показник 100 тисяч. Водночас скасування Держстатом наказом від 31.12.2019 № 459 форми державного статистичного спостереження №1-громадська організація (річна) «Звіт про діяльність громадської організації», затвердженої наказом Держстату від 23.11.2016 № 221 та відповідного бюлетеня з цього питання, разом із закриттям доступу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань унеможливило класифікацію громадських об'єднань за їх різновидами, джерелами надходжень та основними напрямками витрат.

За наявними даними Мін'юсту⁴ громадські об'єднання ветеранів та осіб з інвалідністю із часткою 9 відс. загальної кількості громадських об'єднань є одним з найбільш поширених різновидів в Україні, оскільки лише особи з інвалідністю на початок 2022 року становили 6,6 відс. наявного населення України⁵. Враховуючи зростаючу щодня чисельність постраждалих від воєнних дій серед військових і цивільного населення, на кінець поточного року цей показник буде у рази більшим, а вплив відповідних об'єднань значно підвищиться. У зв'язку з цим набуває ще більшої актуальності виконання Україною положень ратифікованої Законом України від 16.12.2009 № 1767 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю щодо заохочення участі осіб з інвалідністю у державних справах, зокрема шляхом створення організацій осіб з інвалідністю, і вступ до них для того, щоб представляти осіб з інвалідністю на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях (стаття 29).

Одним із шляхів сприяння розвитку ІГС, зокрема, громадських об'єднань з інвалідністю, є надання згідно зі статтею 23 Закону № 4572 будь-якому громадському об'єднанню зі статусом юридичної особи права на фінансову підтримку за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів за дотримання певних зобов'язань відповідно до закону.

Проте аналіз наявних інформаційних джерел щодо механізмів надання та обсягів такої підтримки засвідчив відсутність на сьогодні єдиного комплексного підходу до оцінки використання таких коштів,

³ Статистична інформація Держстату (кількість юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання станом на 01.01.2020, 01.01.2021, 01.01.2022 і 01.07.2022).

⁴ «Характеристика громадських формувань як інститутів громадянського суспільства» (https://minjust.gov.ua/m/str_33565).

⁵ Інформаційний збірник Держстату «Чисельність наявного населення України на 1 січня 2022 року».

фрагментарність та неперіодичність подання інформації, що за недосконалої нормативно-правової бази та децентралізації місцевих бюджетів, створює значні ризики як дублювання видатків, так і неефективного їх проведення, що у свою чергу знецінює вагу такої державної підтримки для розвитку громадських об'єднань, зокрема, ГООІ.

Так, у **2015 році**⁶, замість 2012 року, Україна представила на розгляд Комітету ООН з прав осіб з інвалідністю Першу періодичну доповідь про реалізацію положень Конвенції про права осіб з інвалідністю, підготовлену Мінсоцполітики, що містила відомості **з надання державної підтримки ГООІ за 11 місяців 2011 року, у 2020 році** – Національну об'єднану II і III доповідь, згідно зі змістом якої, зокрема, **за 2016–2019 роки** за рахунок коштів місцевих бюджетів надано фінансову підтримку **534 ГООІ** місцевого рівня на суму **172,9 млн грн** та **за 2015–2019 роки** за рахунок коштів державного бюджету на цю мету спрямовано **352,5 млн грн**, а кількість отримувачів, яким надано таку підтримку, **збільшилася з 23 до 25 ГООІ.**

Матеріали дослідження Українського незалежного центру політичних досліджень щодо фінансування громадських організацій ветеранів та осіб з інвалідністю, проведеного у жовтні 2020 року⁷, також свідчать про **відсутність єдиних підходів до надання фінансової підтримки за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також низьку якість запроваджених конкурсів.** Так, у 2020 році в 15 областях та м. Києві запроваджено конкурс для громадських об'єднань ветеранів та осіб з інвалідністю, одній області – лише для громадських об'єднань ветеранів, а **8 областей** (Волинська, Вінницька, Донецька, Запорізька, Одеська, Полтавська, Херсонська, Чернігівська) **не застосовують конкурсні процедури.**

Аналогічно методичні підходи до планування та використання коштів на надання фінансової підтримки громадським об'єднанням за рахунок коштів державного бюджету залежать від їх розпорядників – центрального органу виконавчої влади (Мінсоцполітики, Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства молоді та спорту України) або бюджетної установи (Український культурний фонд) тощо, кожне з яких має свої порядки використання коштів, переліки дозволених та недозволених витрат, відсоткових та / або вартісних обмежень їх сум, або вони відсутні, форми документів, які потрібні для участі в конкурсі, звітних документів, порядки моніторингу, **від чого в свою чергу залежить рівень ефективності використання бюджетних коштів та якість досягнення цільових показників.**

Порівняльний аналіз засвідчив, що **створена Мінсоцполітики та Фондом методична база, незважаючи на постійні зміни впродовж трьох**

⁶ Сайт Мінсоцполітики – доступний за адресою: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Realizaciya-norm-Konvencii-pro-prava-osib-z-invalidnistyu.html>

⁷ Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – доступний за адресою: <http://www.ucipr.org.ua/ua/publikatsii/doslidzhennia/finansuvannya-gromadskikh-ob-ednan-veteraniv-ta-osib-z-invalidnistyu-u-2020-rotsi>

останніх років нормативно-правової бази з надання фінансової підтримки ГООІ за КПКВК 2507020, є занадто спрощеною порівняно з документами інших розпорядників бюджетних коштів, розроблених з аналогічною метою, що не сприяє ефективному управлінню та використанню бюджетних коштів, а також створює умови для зловживань з боку їх одержувачів. Зокрема, Фонд у своїх зауваженнях до Акта за результатами аудиту не вважає відсутність підтвердних документів, які б обґрунтовували проведені видатки, недоліком, оскільки вирішення цих питань не передбачено нормативно-правовими та внутрішніми актами.

На тлі зростання у **2019–2021 роках** обсягів затверджених бюджетних призначень за КПКВК 2507020, з **89,2** млн грн у 2019 році до **91,4** млн грн, у **2021 році** використання їх було неповним, напрями несталими, загальна кількість одержувачів – ГООІ, з урахуванням системи УТОС та УТОГ, зменшилася з **220 ГООІ** (з них 25 ГООІ, які реалізовували заходи в 2019 році), до **86 у 2021 році** (з них 34 ГООІ відповідно).

Кількість програм (проектів, заходів) упродовж трьох років скоротилася з 218 у 2019 році до 46 у 2021 році, а підрахунок осіб, які взяли участь у заходах, у т. ч. і осіб з інвалідністю (зароди яких і надавалася фінансова підтримка), у **2021 році припинено** (у 2019 році 11821 і 9356 осіб відповідно).

1.2. Мета аудиту:

встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо:

- своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності та економності використання коштів державного бюджету, виділених на фінансову підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю, їх розпорядниками та одержувачами;
- своєчасності і повноти управлінських рішень у процесі надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю.

1.3. Обсяг аудиту:

Предмет аудиту:

- нормативно-правові акти, розпорядчі та інші документи, що регулюють порядок надання фінансової підтримки ГООІ;
- кошти загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2507020, виділені на фінансову підтримку ГООІ;
- управлінські рішення Мінсоцполітики, Фонду щодо надання фінансової підтримки ГООІ;
- розрахунки потреби у коштах на надання фінансової підтримки ГООІ на 2021 рік за КПКВК 2507020; бюджетний запит на 2021 рік та обґрунтування до нього, паспорт бюджетної програми на 2021 рік та звіт про його виконання, щомісячна інформація про результативні показники виконання бюджетної програми, планові документи та зміни до них (річний та помісячні розписи загального фонду державного бюджету, кошторис і план асигнувань, плани використання бюджетних коштів), розподіл бюджетних

коштів між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОГ та УТОС, затверджений Мінсоцполітики, та пропозиції до розподілу, розподіл бюджетних коштів на фінансову підтримку ГООІ, затверджений Мінсоцполітики за результатами проведення Фондом конкурсу, розподіли бюджетних асигнувань за програмою;

- документи, що подаються ГООІ до Фонду для отримання фінансової підтримки, матеріали роботи Конкурсної комісії, утвореної Фондом для розгляду конкурсних пропозицій, матеріали роботи робочої групи, утвореної Фондом для розподілу коштів фінансової підтримки між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОГу та УТОСу;

- звіти ГООІ та інші документи, що підтверджують використання коштів за бюджетною програмою (договори, акти виконаних робіт, рахунки), результати моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), проміжні звіти, фінансові звіти про обсяг використаних бюджетних коштів та підсумкові звіти про виконання договору, підсумкові висновки щодо виконання (реалізації) кожної програми (проекту, заходу), рішення про невиконання (нереалізацію) програми (проекту, заходу), документи з питань закупівель;

- дані Реєстру громадських об'єднань, первинні бухгалтерські документи, фінансова, бюджетна та оперативна звітність, адміністративні, статистичні дані та інші документи, що стосуються надання фінансової підтримки ГООІ.

Об'єкти аудиту:

- ✓ Фонд як розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2507020 нижчого рівня, відповідальний виконавець цієї бюджетної програми, а також організатор конкурсу;

- ✓ громадська організація «Громадський рух «Соціальна єдність» (м. Київ), Боярський будинок відпочинку Українського товариства сліпих (м. Боярка Київської області), Дніпропетровська обласна організація Українського товариства сліпих (м. Дніпро), Дніпропетровська обласна організація Українського товариства глухих (м. Дніпро), громадська організація «Львівська обласна організація Всеукраїнської організації інвалідів «Українське товариство сліпих» (м. Львів), Львівська обласна організація Українського товариства глухих (м. Львів), громадська організація інвалідів «Святий Юрій» (м. Львів), громадська спілка «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю» (м. Северодонецьк), громадська організація «Союз ветеранів АТО з інвалідністю» (м. Краматорськ) – одержувачі бюджетних коштів та громадська організація «Всеукраїнська організація інвалідів «Українське товариство сліпих» (м. Київ), 30 структурних підрозділів якої є одержувачами бюджетних коштів.

За результатами аудиту складено **11 актів**, з них два підписано із зауваженнями, три не підписано об'єктами аудиту⁸, які перебувають на території ведення активних бойових дій (Сєвєродонецьк, Краматорськ), або відмовилися від підписання у зв'язку з воєнним станом (громадська організація інвалідів «Святий Юрій»). Факти, наведені у непідписаних об'єктами контролю актах, у Звіті не зазначалися.

Період проведення аудиту та складання звіту: грудень 2021 року – жовтень 2022 року із перервою у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну на період з 24 лютого по 31 травня 2022 року.

Критерії, що використовувались в ході аудиту, щодо:

- **відбору об'єктів аудиту**: Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю – розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, відповідальний за виконання бюджетної програми за КПКВК 2507020; одержувачі бюджетних коштів: УТОС, УТОГ, їх окремі місцеві (обласні) осередки; громадські об'єднання осіб з інвалідністю як переможці конкурсу на надання фінансової підтримки;

- **оцінки своєчасності та обґрунтованості управлінських рішень у процесі надання фінансової підтримки (кошти державного бюджету за КПКВК 2507020 у 2021 році)**: дотримання об'єктами аудиту законодавства та інших документів, що регулюють порядок надання та використання коштів фінансової підтримки;

- **продуктивності використання коштів** – співвідношення між результатами і використаними для досягнення таких результатів коштами фінансової підтримки;

- **результативності використання коштів** – ступінь відповідності фактичних результатів очікуваним показникам і поставленим завданням;

- **економності використання коштів** – стан досягнення громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю поставлених завдань за рахунок використання мінімального обсягу фінансової підтримки або досягнення максимального результату при використанні визначеного обсягу таких коштів.

1.4. Методика та методи аудиту

Аудит проведено на підставі Регламенту Рахункової палати, затвердженого рішенням Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-7 (зі змінами). Основну увагу приділено питанням продуктивного, результативного

⁸ Відповідно до службової записки начальника територіального управління Рахункової палати по Донецькій та Луганській областях (у м. Донецьк) від 07.10.2022 № 24-16/15 другі примірники актів від 04.02.2022 № 24-10/05-2«о» за результатами аудиту на об'єкті громадська спілка «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю», від 11.02.2022 № 24-10/05-4«о» за результатами аудиту на об'єкті громадська організація «Союз ветеранів АТО з інвалідністю» надані об'єктам контролю для ознайомлення та підписання з супровідним листом від 04.02.2022 № 24-10/3 і рекомендованим поштовим відправленням від 11.02.2022 відповідно та до цього часу не повернені.

та економного використання коштів державного бюджету. Додатково використано елементи аудиту відповідності, оскільки обрана тема аудиту є складною і потребує комплексного підходу для з'ясування того, чи відповідає певний предмет аудиту керівним вимогам (правилам, законам і підзаконним актам, усталеним нормам та узгодженим умовам, що регулюють належне управління бюджетними коштами).

Під час аудиту застосовано такі методи:

- ✓ аналіз нормативно-правових актів, розпорядчих та інших документів, що регулюють порядок надання та використання коштів фінансової підтримки ГООІ;
- ✓ аналіз динаміки показників, що характеризують стан надання фінансової підтримки ГООІ з державного бюджету у 2019–2021 роках;
- ✓ аналіз обґрунтованості планування видатків за КПКВК 2507020 на фінансову підтримку ГООІ у 2021 році;
- ✓ аналіз відповідності відібраних за конкурсом програм (проектів, заходів) поставленій меті, реалістичності її досягнення, встановленим критеріям (значущості очікуваних результатів та результативних показників виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу) ГООІ;
- ✓ аналіз очікуваної та фактичної ефективності використання бюджетних коштів, необхідних для виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу), очікуваних та фактичних результатів виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу) ГООІ;
- ✓ аналіз показників звітів та результатів моніторингу щодо використання ГООІ коштів фінансової підтримки у 2021 році;
- ✓ отримання письмових та усних пояснень посадових осіб об'єктів аудиту, запити з питань аудиту, анкетування ГООІ;
- ✓ опрацювання матеріалів засобів масової інформації, інтернет-видань.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ НАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДСЬКИМ ОБ'ЄДНАННЯМ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

2.1. Оцінка нормативно-правового та організаційного забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю

2.1.1. Оцінка нормативно-правового забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю

Перегляд умов та напрямів використання бюджетних коштів у нормативно-правових актах, що врегульовують надання фінансової підтримки ГООІ за рахунок державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2507020, як за три останні роки, так і безпосередньо впродовж 2021 року, запізнений та несистемний характер більшості проведених змін негативно вплинули на своєчасність і ефективність планування та використання бюджетних коштів, виконання у повному

обсязі всіх запланованих громадськими об'єднаннями заходів. Аналогічна ситуація мала місце і у 2020 році – визначення переможців та укладання договорів з ними відбулося лише у серпні.

2.1.1.1. Законодавча база

Порядок № 166 визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю». Бюджетні кошти спрямовуються на фінансову підтримку ГО для виконання (реалізації) загальнодержавних програм (проєктів, заходів) за результатами конкурсу, що проводиться відповідно до вимог Порядку № 1049 (пункт 3). Пунктом 5 Порядку № 166 визначено напрями, на які можуть бути спрямовані бюджетні кошти, надані ГООІ за результатами конкурсу – виконання (реалізацію) загальнодержавних програм (проєктів, заходів), організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності та організаційний розвиток ГО, та перелік витрат, на які спрямовуються кошти фінансової підтримки за цими напрямами.

Порядком № 1049 (зі змінами) визначено процедуру організації та проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, та проведення моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проєктів, заходів), визнаних переможцями конкурсу.

Порядок № 183 визначає механізм використання коштів, передбачених Мінсоцполітики у державному бюджеті за програмою «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю», підприємствами і організаціями невинробничої сфери УТОС та УТОГ.

2.1.1.2. Виявлений стан справ

Надаючи протягом останнього десятиліття **рекомендації за результатами контрольних заходів**, що охоплювали питання надання за рахунок коштів державного бюджету фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю (ГООІ) та ветеранів⁹, **Рахункова палата наполягала на запровадженні конкурсного підходу до відбору одержувачів такої підтримки з метою її ефективного використання.** Ця рекомендація була **реалізована лише у 2020 році та поширена не на всю суму фінансової підтримки.** Окремі рекомендації втратили свою актуальність, зокрема з **2019 року фінансова підтримка громадським об'єднанням ветеранів та осіб з інвалідністю надається за окремими бюджетними програмами та регулюється оновленими порядками використання бюджетних коштів.** Серед питань, що залишаються

⁹ Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 09.12.2008 № 28-3, Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів – від 26.09.2012 № 18-5.

невирішеними – зокрема, **відсутність законодавчого визначення** поняття «матеріальне заохочення», на виплату якого спрямовано у 2021 році понад **85 відс. загальних обсягів фінансової підтримки УТОС і 100 відс. УТОГ**.

Аудит засвідчив, що у 2021 році, як і у 2020, положення Порядку № 166 у частині використання коштів, передбачених у державному бюджеті на надання фінансової підтримки ГООІ для виконання (реалізації) загальнодержавних програм (проектів, заходів) **за результатами конкурсу на умовах, визначених Порядком № 1049, мали тимчасовий характер та діяли** після затвердження Законом № 1082 бюджетних призначень на 2021 рік на цю мету до **11 травня 2021 року, що фактично призупинило реалізацію бюджетної програми за КПКВК 2507020 майже на півроку**.

Згідно зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449 до постанови № 166 з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, з **12.05.2021** передбачалося **спрямування бюджетних коштів у 2021 році за КПКВК 2507020 у фіксованих сумах за двома напрямками** (абзац четвертий пункту 2 постанови № 166):

- місцевим (обласним) осередкам (відокремленим підрозділам), підприємствам і організаціям невинробничої сфери УТОС та УТОГ (**47,86 млн грн**) відповідно до **Порядку № 183 без застосування конкурсу на умовах Порядку № 1049;**

- відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою (**4,15 млн грн**), **на умовах порядку¹⁰**, який був змінений Мінсоцполітики за погодженням із Мінфіном (наказ від 10.09.2021 № 498, зареєстрований Мін'юстом 27.09.2021 за № 1261/36883, набув чинності 08.10.2021), **за два з половиною місяці до закінчення року**.

Довідково. Національне агентство з питань запобігання корупції за результатами проведення антикорупційної експертизи проекту постанови Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449 ідентифікувало у її положеннях корупціогенні фактори щодо встановлення необґрунтованих преференцій окремим ГООІ при отриманні фінансової підтримки за рахунок бюджетних коштів, а також запровадження непрозорого механізму розподілу коштів, який суперечить бюджетному законодавству.

Суми на фінансову підтримку ГООІ для виконання (реалізації) загальнодержавних програм (проектів, заходів) за результатами конкурсу, проведення якого покладено на Фонд (абзац другий пункту 2 Постанови № 166), у 2021 році цією постановою не визначалися.

Як результат, **суми коштів на надання фінансової підтримки за результатами конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ГООІ, оголошеного Фондом у грудні 2020 року, та за іншими напрямками**

¹⁰ Затверджений наказом Мінсоцполітики від 10.06.2019 № 912, зареєстрованим Мін'юстом 25.06.2019 за № 671/33642.

визначені лише за затвердженим наказом Мінсоцполітики від 25.05.2021 № 272 паспортом цієї бюджетної програми на 2021 рік, що майже на **півроку відтермінувало її реалізацію.**

Внесені постановами Кабінету Міністрів України від 04.08.2021 № 802 і 12.01.2022 № 7 **суттєві зміни та доповнення** до Порядків №№ 166, 1049 були **несвоєчасними і вичерпними**, фактично залишивши корупціогенні ризики при проведенні **Фондом конкурсного відбору 2021 року**, оголошенні його результатів та укладанні договорів з ГООІ.

Зокрема, до **15.01.2022** у Порядку № 166 **не врегульовано:**

- **процедури оскарження ГООІ рішень Фонду** про недопущення до участі в конкурсі (всього у 2021 році за результатами конкурсу Фонд **отримав 5 листів оскаржень** ГООІ, які розглянув і направив відповіді без вирішення питань, про що зазначено у Звіті нижче);
- **порядок визначення прохідного балу конкурсної пропозиції** у сформованому рейтингу;
- **повноваження Фонду** щодо проведення для ГООІ навчальних заходів, постійної методично-роз'яснювальної роботи із організації та проведення конкурсу, оформлення конкурсних пропозицій;
- **порядок і строки оформлення** Конкурсною комісією протоколів засідань;
- **умови та терміни розміщення** Фондом на своєму офіційному вебсайті планів заходів, договорів, укладених з переможцями конкурсу, та іншої інформації, пов'язаної з виконанням (реалізацією) програм (проектів, заходів);
- **умови інформування** Фондом членів Конкурсної комісії щодо виконання переможцями договорів та ознайомлення з результатами моніторингу.

З 06.08.2022 у Порядку № 1049 визначено термін «переможець конкурсу» та звужено поняття загальнодержавного рівня виконання (реалізації) програми (проекту, заходу) до **не менш як однієї третьої областей України**, у т. ч. АР Крим, міст Києва та Севастополя, та/або забезпечення участі у такій діяльності осіб з **не менш як однієї третьої областей України** відповідно, **замість більш як половини областей України**, у т. ч. м. Київ, що певним чином не відповідало нормам Закону № 4572.

Як впливає зі змісту статті 19 Закону № 4572 **всеукраїнський статус громадського об'єднання** визначається за наявності у нього відокремлених підрозділів у **більшості адміністративно-територіальних одиниць**, зазначених у частині другій статті 133 Конституції України. Отже, **тотожні умови для визначення «загальнодержавний рівень» і «всеукраїнський статус»** залежно від нормативно-правового акта, який їх визначає, **значно різняться.**

Незважаючи на вдосконалення у 2021–2022 роках нормативно-правової бази, що врегульовує надання фінансової підтримки ІГС, зокрема ГООІ, залишається **низка правових прогалин і недоліків**, що за відсутності

методичних рекомендацій створюють умови для **необґрунтованого планування, несвочасного виконання програм (проектів, заходів), неекономного та нерезультативного витрачання бюджетних коштів, зокрема:**

- визначення у пункті 2 Порядку № 1049 понять **«програма», «проект» і «захід» без напрацювання механізму їх практичного застосування** (як у межах бюджетного року, так і продовження на наступний рік) **ускладнює прийняття рішення** щодо їх належної реалізації, **спрямоване на заохочення проведення заходів короткострокового формату, а не довгострокових програм, і створює ризики неефективного використання бюджетних коштів.**

***Довідково.** «Захід» – сукупність дій, необхідних для виконання інститутом громадянського суспільства конкретного завдання в рамках програми або проекту чи окремо протягом визначеного періоду часу (граничний обсяг фінансування до 500 тис. грн); «проект» – комплекс заходів, що розроблені і здійснюються інститутом громадянського суспільства і спрямовуються на досягнення певної мети протягом визначеного періоду часу (як правило, не більше одного року (до 1500 тис. грн), «програма» – комплекс завдань та заходів, що розроблені і здійснюються ІГС з метою розв’язання найважливіших проблем розвитку держави та суспільства і розраховані на довгостроковий період) (до 3000 тис. гривень).*

Часовий період програм, проектів, заходів визначений недостатньо чітко, що створює високі ризики невірної класифікації та неекономного використання коштів на їх реалізацію. Як засвідчив аудит, усі подані ГООІ конкурсні пропозиції передбачали реалізацію заходів, проектів, програм в межах одного року, що стосовно програм є неприйнятним, оскільки виконання останніх розраховано на довгостроковий період (більше року). Внаслідок цього окремі ГООІ подавали конкурсні пропозиції у форматі програми, оскільки від цього залежала сума підтримки, а фактично реалізовували проекти або заходи.

За таких умов з метою мінімізації ризиків інші **розпорядники коштів та організатори конкурсів**, на відміну від Мінсоцполітики та Фонду, **детально відпрацювали методичну базу**, про що зазначено у Звіті нижче.

Аналіз **розміру граничної вартості одного заходу, проекту, програми**, на реалізацію яких надається фінансова підтримка з державного бюджету в **розрізі організаторів конкурсу за 2020–2021 роки¹¹**, засвідчив, що **гранична вартість заходу, проекту, програми, що реалізовувалися ГООІ у 2021 році, була найвищою, а її зростання, порівняно з 2020 роком, – найсуттєвішим** (табл. 1).

¹¹ За даними Урядового порталу (<https://www.kmu.gov.ua/>).

Таблиця 1

Інформація щодо розміру граничної вартості одного заходу, проєкту, програми, на реалізацію яких надається фінансова підтримка з державного бюджету (в розрізі організаторів конкурсу) за 2020–2021 роки

Організатори конкурсів	Напрями проєктів, заходів, програм	Гранична вартість одного заходу, проєкту, програми	
		2020 рік	2021 рік
Міністерство у справах ветеранів України / Державна служба України у справах ветеранів	розроблені громадськими об'єднаннями ветеранів, утворені з метою захисту прав і свобод, задоволення суспільних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів ветеранів війни, членів сімей загиблих	до 900 тис. грн однієї програми, проєкту, заходу	від 250 до 800 тис. грн залежно від пріоритетних напрямів
Міністерство молоді та спорту України	з визначення проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених ІГС	до 500 тис. грн одного проєкту	до 500 тис. грн одного проєкту
	розроблених молодіжними та дитячими ГО	до 500 тис. грн одного проєкту	до 700 тис. грн одного проєкту
Мінсоцполітики Фонд	розроблені ГООІ	до 500 тис. грн однієї програми, проєкту, заходу	захід до 500 тис. грн проєкт – 1500 тис. грн програма – 3000 тис. грн

Наприклад, гранична вартість проєкту за бюджетні кошти в інших організаторів конкурсу була меншою від **2 до 6 разів за встановлену Мінсоцполітики та Фондом для проєктів ГООІ**. Унаслідок цього громадські об'єднання ветеранів АТО, які мали можливість обирати, зокрема, у 2021 році брали участь у конкурсі на надання фінансової підтримки ГООІ.

Водночас Мінсоцполітики та Фонд визначили суми граничної вартості одного заходу, проєкту, програми на **2021 рік без належного дослідження та обґрунтування показників економічними розрахунками**, базуючись на пропозиціях НАІУ, які передбачали диференційний підхід і вказували на недостатність встановленої незалежно від формату проведення суми (на **2020 рік – до 500 тис. грн, початково на 2021 рік – 1000 тис. гривень**).

Довідково. НАІУ листом від 24.11.2020 № 413/3 до Мінсоцполітики повідомило, що зокрема, «для проведення 1–2 заходів місцевої організації чи реалізації тримісячного проєкту 500 тис. грн є достатньою сумою, але для загальнодержавної річної програми, як комплексу заходів і проєктів, необхідна сума в рази більша, це мінімум 2–3 млн гривень. Пропонуємо розглянути можливість впровадження диференційного підходу до визначення граничного обсягу фінансування: захід – 500 тис. грн, проєкт – до 1,5 млн грн, програма – до 3 млн гривень. ГООІ, подаючи документи на конкурс, доводитимуть свою спроможність адміністрування відповідного рівня програми / проєкту / заходу».

Мінсоцполітики та Фонд не врахували інші пропозиції цієї ГООІ, зокрема не визначили мінімальну кількість заходів, що може бути реалізована в межах одного формату (програма, проєкт), ступеня масовості, тривалості тощо, а надані Фонду ГООІ рекомендації не виходили за межі чинного законодавства.

Як результат, загальна сума витрат на реалізацію окремих аналогічних конкурсних пропозицій ГООІ у 2021 році, порівняно з 2020 роком, суттєво збільшилася, в першу чергу за рахунок збільшення видатків (зокрема, на послуги залучених спеціалістів та організаційне і матеріально-технічне забезпечення). Так, Полтавським ОС СОІУ на конкурс Фонду два роки поспіль подавався один і той самий проєкт, який у 2020 році не переміг (606,9 тис. грн), а у 2021 році став переможцем («Артспорт»), збільшивши термін реалізації проєкту з 3 до 6 місяців та його вартість до 990,4 тис. грн, або в 1,6 раза. Проєкт ГО «ВАППЛІУ» «Доступний ринок праці. Інклюзивність перевага сучасного бізнесу» вартістю 175,8 тис. грн, з них 127,1 тис. грн кошти державного бюджету та терміном реалізації 3 місяці, який став переможцем конкурсу у 2020 році, але не був реалізований до завершення бюджетного року, повторно подано на конкурс у 2021 році та визнано переможцем, але зі збільшенням вартості та терміну вдвічі (за договором – 354,2 тис. грн, з них кошти держбюджету 300,1 тис. грн);

- Порядком № 1049 не встановлено умови та порядок повернення ІГС коштів фінансової підтримки у разі незабезпечення під час реалізації програми (проєкту, заходу) співфінансування у розмірі не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування (пункт 24), що є однією з умов допуску до участі в конкурсі. Як засвідчив аудит, чотирьом ГООІ, які не виконали цю норму у 2021 році, Фонд виставив у липні 2022 року претензії про повернення частини фінансової підтримки на суму 292,8 тис. гривень. Претензійно-позовна робота триває. Проте фактично кількість таких ГООІ є більшою (14);

- Порядками № № 166, 1049 і внутрішніми документами Мінсоцполітики та Фонду не встановлено вимоги щодо дотримання при укладанні договорів рекомендацій Конкурсної комісії у частині зменшення заявленої ГООІ суми фінансової підтримки за статтями витрат. Це створює умови для неекономного витрачання бюджетних коштів і нівелює конкурсні засади надання такої підтримки.

Зокрема, ГО «Союз ветеранів АТО» рекомендовано зменшити на 623,6 тис. грн витрати на харчування та проживання учасників проєкту «Професія за життя», фактично зменшено на 549,7 тис. грн, оскільки додано 122,8 тис. грн на харчування та проживання шести працівників ГООІ, опосередковано залучених до виконання проєкту. ГО «Лаванда» рекомендовано зменшити на 16 тис. грн витрати на оплату праці бухгалтера при реалізації проєкту «Дитяча мрія», а фактично зменшено на 11,5 тис. грн;

- Мінсоцполітики та/або Фондом не регламентовано розмірів витрат за видами, які дозволяється здійснювати за кошти фінансової підтримки (за винятком витрат на проїзд, харчування та вартість проживання учасників програм (проєктів, заходів) та працівників ГООІ) та при співфінансуванні за кошти громадських об'єднань, а також не унормовано часові періоди, за які відшкодовуються проведені витрати.

Довідково. Порядком виконання загальнодержавних програм (проектів, заходів) громадськими об'єднаннями ветеранів війни, затвердженим наказом Міністерства у справах ветеранів України від 07.06.2021 № 118, визначено розміри видатків, пов'язаних з виконанням проектів та заходів, окремі з яких визначаються у співвідношенні до прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Нормативне невстановлення часових і вартісних обмежень при визначенні витрат за рахунок фінансової підтримки із державного бюджету дозволило більшості ГООІ для виконання заходів залучати винятково сторонніх фахівців з оплатою праці (послуг) 450–600 грн за годину, що в 15 разів перевищує законодавчо встановлений мінімум (36,11 грн у 2021 році), окремими використовувати її на власне організаційне та матеріально-технічне забезпечення і організаційний розвиток за період, який перевищував час реалізації програми (проекту, заходу), а нормативно встановлену суму співфінансування програм, проектів, заходів (не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування) забезпечувати за рахунок завищення витрат, зокрема:

✓ **оплата послуг (оплата праці) спеціалістів, у т. ч. ФОП, залучених для виконання програм (проектів, заходів), здійснювалася в розмірах, що значно перевищували середньомісячну заробітну плату в Україні (у 2021 році – 14 тис. грн). У непоодиноких випадках договорами на виконання програм (проектів, заходів) передбачена і здійснена оплата послуг спеціалістів на рівні від 115 грн до 646,66 грн за 1 годину.**

При цьому в перерахунку на місяць повної зайнятості (168 годин), за розрахунками, такі спеціалісти могли б отримати:

- **за бюджетні кошти від 19,3 тис. грн (спеціаліста з підготовки презентації заходу) до 100,8 тис. грн (психолога).** Так, за договорами ГС «Луганська АООІ» оплата маркетолога становила б **37 тис. грн** (договір № 115), **50,4 і 63 тис. грн** – експертів з кабінетного дослідження (договори № 114, 109); **100,8 тис. грн** – спеціаліста з курсу комп'ютерної грамотності (договір № 74 з ГО «Прип'ять-Центр»), фасилітатора групи учасників проекту (договір № 99 ГО «ВАППЛІУ») та психолога (договір № 102) з ГО «Повернути життя», **67,2 тис. грн** – викладача, **84 тис. грн** – менеджера проекту та **50,4 тис. грн** – асистента менеджера проекту; **75,6 тис. грн** – юриста, менеджерів, спеціаліста з обліку (договір № 80 з УАДІ); **33,6 тис. грн** – керівника проекту, з них **32,4 тис. грн** за рахунок фінансової підтримки (договір № 87 з ВГОІ «ПСІ»);

- **за власні кошти ГООІ:** за договором № 74 з ГО «Прип'ять-Центр» **108,6 тис. грн** – членів ГООІ, залучених до розробки проекту, договором № 99 з ГО «ВАППЛІУ» – **104,2 тис. грн** – психолога; договором № 68 з ГО «Крок у суспільство» по **29,6 тис. грн** – лікаря ФРМ, невролога, ортопеда;

✓ **недослідження Фондом та його територіальними відділеннями обґрунтованості обсягів і розмірів витрат на транспортні послуги, оренду рухомого і нерухомого майна, придбання канцелярських товарів, поштові витрати, художнє оформлення місць проведення заходів тощо дозволяло, в**

окремих випадках, деяким ГООІ зловживати при їх здійсненні, що негативно вплинуло на економне витрачання бюджетних коштів, зокрема:

- окремі ГООІ при укладанні договорів за незмінності цін на канцелярські товари або навіть їх зменшенні за окремими позиціями, порівняно з конкурсною пропозицією, збільшили витрати в розрахунку на одного учасника, незважаючи на зменшення кількості учасників.

Так, ГО «Лаванда» в договорі № 117, порівняно з конкурсною пропозицією, змінено джерело витрат на канцелярські товари (замість власних на бюджетні кошти) та їх суму в розрахунку на одну особу (з 20 тис. грн 60 учасникам (333,33 грн на 1 особу) до 12 тис. грн – 20 учасникам (598,33 грн). Аналогічно, ГО «Союз ветеранів АТО» в договорі № 111 збільшено витрати за бюджетні кошти на канцелярські товари – з 333,33 до 489,13 грн на одного учасника.

ГОІ «Святий Юрій» в договорі № 84, без будь-яких обґрунтувань і за незмінної кількості учасників заходів, **утричі збільшив витрати** на канцелярські товари (з 41 до 132,2 тис. грн), а їх перелік свідчить про використання не тільки для проведення заходів (як зазначено в фінансовому звіті), а і в подальшій діяльності ГООІ, зокрема придбано 336 пачок паперу формату А4 (по 500 арк.), 250 пачок файлів для документів; 250 архівних коробок; 100 шт. папок-реєстраторів тощо;

- коливання вартості оренди транспортних засобів, комп'ютерів, проекторів в межах України досягало від 2 до 3,5 раза, зокрема:

від 400 до 800 грн за годину оренди автобуса на 30 пасажиромісць (за бюджетні кошти в договорах № 107 з ГС «ВСІЧ» і № 81 з ГО «Гармонія»);

від 1500 до 3000 грн за місяць оренди комп'ютера і від 1200 до 3904 грн – проектора (за власні кошти за договором № 110 з ГО «Лаванда» та за бюджетні кошти за договором № 80 з УАДІ відповідно). При цьому інформація щодо характеристики обладнання, яке орендувалося, **відсутня, що унеможливлює моніторинг ринкових цін** на такі послуги;

✓ **питома вага витрат на оплату послуг ФОП та інших суб'єктів господарювання, які залучалися до виконання програм (проектів, заходів) і проведення інформаційної та/або рекламної кампанії, у непоодиноких випадках становила від 60 до 100 відс. загальної вартості реалізації програм (проектів, заходів).**

Так, на вказані напрями ГС Луганською АООІ передбачено спрямування (договір № 109) – **88 відс.** (1 265 тис. грн на послуги спеціалістів, 855 тис. грн – інформаційна та рекламна кампанії), (договір № 114) – **99 відс.** (320 і 100 тис. грн відповідно), (договір № 115) – **100 відс.** (785,5 тис. грн – послуги спеціалістів); ГО «ВАППЛІУ» (договір № 99) – **62 відс.** (92,7 і 28,8 тис. грн відповідно), (договір № 100) – **99,3 відс.** (184,7 тис. грн – послуги спеціалістів); ВГОІ «ПСІ» на послуги залучених спеціалістів передбачено і спрямовано за договорами № 86 – **78 відс.** (221,4 тис. грн), № 87 – **87,7 відс.** (718,9 тис. грн); № 88 – **92,8 відс.** (1 009,0 тис. грн);

✓ за бюджетні кошти відшкодовувалися витрати на організаційне і матеріально-технічне забезпечення та організаційний розвиток двох громадських об'єднань, які здійснено поза межами періоду реалізації програм (проектів, заходів).

Так, ГО «Прип'ять-Центр» у кошторис до конкурсної пропозиції та договору № 74 до витрат за бюджетні кошти проекту, який виконувався півроку (з липня по грудень), включило річні витрати на оплату праці голови правління у сумі 63,6 тис. грн, бухгалтера – 35,8 тис. грн та сплату ЄСВ – 5,2 тис. грн, але фактично здійснило у сумі 88,4, 10 і 5,2 тис. грн, відповідно, що зменшило на 35 відс. винагороду бухгалтера на користь керівника ГООІ. Первинні документи (відомості нарахування заробітної плати, таблиці обліку робочого часу тощо), що підтверджують такі витрати, до Фонду не надані. Однак останній не надав рекомендацій цій ГООІ обмежити витрати періодом реалізації заходу, на відміну від інших ГООІ, яким при укладанні договорів така рекомендація була надана. Це свідчить про відсутність єдиного підходу та надання переваги окремим з них. Так, Фонд рекомендував повернути кошти ГО «Союз Чорнобиль», яке за договором № 89 спрямувало фінансову підтримку в сумі 8,6 тис. грн на орендну плату з січня по липень 2021 року за нежитлові приміщення для провадження статутної діяльності, або до початку реалізації заходу.

▪ Внесення змін до Порядку № 183 з питань фінансової підтримки УТОС і УТОГ у 2021 році призвело зменшення кількості одержувачів бюджетних коштів, зміни повноважень органів, причетних до розподілу коштів, але не усунуло недосконалості окремих його положень, зокрема:

- з 12.05.2021¹² повноваження із затвердження розподілу бюджетних коштів між підприємствами та організаціями невиробничої сфери УТОГ та УТОС передано з ЦП УТОС і ЦП УТОГ до Мінсоцполітики, а з переліку одержувачів виключено підприємства та об'єднання зазначених товариств, які спрямовують кошти на утримання своїх соціально-культурних підрозділів, що мало посилити контроль головного розпорядника за розподілом і використанням бюджетних коштів, але, як засвідчив аудит, не вплинуло на ефективність розподілу, про що детально зазначено у Звіті нижче.

Зменшення кількості одержувачів (в УТОС – з 81 до 30, в УТОГ – з 24 до 22) не дозволило зекономити бюджетні кошти, оскільки обсяг фінансової підтримки, порівняно із 2020 роком, майже не змінився;

- Порядком № 183 не встановлено чіткого і вичерпного розподілу повноважень і некоректно скорочено у пункті 2 термін «одержувачі бюджетних коштів» – місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи), підприємства і організації невиробничої сфери УТОГ та УТОС як «громадські об'єднання». Як встановлено аудитом, до процесу надання фінансової підтримки фактично були залучені ЦП УТОС і ЦП УТОГ, нормативно не наділені повноваженнями для подання заяв на отримання фінансової

¹² Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449.

підтримки, **інформації про результативні показники** виконання бюджетної програми, **надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху** за кожним об'єктом невиробничої сфери окремо та стосовно громадського об'єднання в цілому, а отже і подання звітності одержувачів бюджетних коштів.

Як результат, встановлено **факти та ідентифіковано ризики** надання Фонду **непідтверджених запланованих і помилкових фактичних результативних показників** виконання бюджетної програми, про що наведено у Звіті нижче;

- Порядком № 183 та іншими розпорядчими документами Мінсоцполітики та Фонду **не визначено механізму застосування критеріїв, встановлених для розподілу фінансової підтримки**, зокрема, ранжування за пріоритетністю, бальної або іншої системи для визначення їх впливу на прийняття рішення щодо обсягу виділеної фінансової підтримки; процедури оцінки результатів діяльності громадського об'єднання в минулому році та досвіду його роботи, аналізу обґрунтованості детальних розрахунків та обґрунтувань за кожним напрямом використання бюджетних коштів, принципів урахування результатів господарської діяльності підприємств, зокрема показників отримання чистого прибутку, їх впливу на обсяг бюджетних коштів, виділених підприємствам та організаціям невиробничої сфери УТОГ та УТОС. Крім того, **перелік цих критеріїв** також є **недосконалим і в окремих випадках незрозумілим і невимірюваним**. Так, чітко не визначено, про які безпосередньо результати діяльності громадського об'єднання в минулому році йдеться (виробничі, культурні, благодійні тощо).

Як результат, **ці критерії при розподілі не застосовувалися**, що створило умови для прийняття непрозорих та/або необґрунтованих рішень при визначенні обсягів фінансової підтримки УТОС та УТОГ;

- норма пункту 3 Порядку № 183 у частині **вимоги надання місцевими (обласними) осередками, підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОС і УТОГ, разом із заявою на отримання фінансової підтримки копії звіту про діяльність громадського об'єднання, майже три роки є неактуальною і фактично не застосовується**, оскільки форма державного статистичного спостереження № 1-громадська організація (річна) «**Звіт про діяльність громадської організації**», затверджена наказом Державної служби статистики України від 23.11.2016 № 221, **втратила чинність згідно з наказом Державної служби статистики від 31.12.2019 № 459**;

- незважаючи на **відсутність** законодавчого визначення **матеріального заохочення, на якій** неодноразово наголошувала Рахункова палата, це **поняття продовжує застосовуватися** у нормативно-правових актах, що врегульовують надання фінансової підтримки ІГС, у т. ч. і ГООІ, **як сума, яка має ознаки оплати праці** (включає посадовий оклад тощо), а його виплата проводиться на постійній основі, фінансується у повному обсязі і здійснюється у разі неповного надання ГООІ послуг у планових обсягах.

Так, у структурі коштів, використаних одержувачами **УТОС та УТОГ** відповідно до абзацу дев'ятого **пункту 6 Порядку № 183, видатки на**

матеріальне заохочення (винагороду) працівникам, які здійснюють заходи, спрямовані на соціалізацію та інтеграцію в суспільство осіб з інвалідністю по зору та слуху, та є надавачами послуг для таких осіб, становлять 85 і 100 відсотків. Підпунктом 2 пункту 5 Порядку № 166 матеріальне заохочення ототожнено з оплатою праці працівників громадського об'єднання.

Разом з тим Порядками № 166, 183 до напрямів спрямування фінансової підтримки **не віднесено сплату ЄСВ, нарахованого на суму матеріального заохочення, що у разі дотримання законодавства зі сплати ЄСВ, зокрема Закону України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (із змінами та доповненнями), створює умови для нецільового витрачання бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку ГООІ.**

2.1.1.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує:

Кабінету Міністрів України надати доручення **Мінсоцполітики разом із заінтересованими органами** підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку проєкт нормативно-правового акта щодо змін:

- до Порядку № 1049 у частині встановлення умов та порядку повернення ІГС фінансової підтримки у разі незабезпечення під час реалізації програми (проєкту, заходу) співфінансування у розмірі не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування, а також уточнення переліку складових, які враховуються як співфінансування ІГС; вимоги щодо дотримання при укладанні договорів рекомендацій Конкурсною комісією у частині зменшення заявленої ІГС суми фінансової підтримки; уточнення визначення понять «програма», «проєкт» і «захід» за часом і встановлення порядку їх практичного застосування;

Мінсоцполітики за участю Фонду:

підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку проєкт нормативно-правового акта щодо змін:

- до Порядків № 166, 183 у частині віднесення до напрямів використання бюджетних коштів сум сплати ЄСВ, нарахованого на матеріальне заохочення, сплачене працівникам ГООІ за бюджетні кошти;

- до Порядку № 183 у частині вилучення вимоги надання громадськими об'єднаннями копії звіту про діяльність громадського об'єднання за формою державного статистичного спостереження № 1-громадська організація (річна) «Звіт про діяльність громадської організації», яка втратила чинність згідно з наказом Державної служби статистики від 31.12.2019 № 459; вдосконалення встановлених пунктом 5 цього Порядку критеріїв розподілу фінансової підтримки між УТОС та УТОГ; передбачення норми щодо затвердження Мінсоцполітики методичних рекомендацій з застосування таких критеріїв для прийняття рішення щодо обсягу виділеної фінансової підтримки;

- до Порядку № 166 у частині включення норми щодо затвердження Мінсоцполітики порядку із виконання програм (проектів, заходів), який має містити такі положення:

- визначення обґрунтованого граничного обсягу фінансової підтримки за рахунок бюджетних коштів за КПКВК 2507020 для одного заходу, проекту, програми залежно від їх виду, періоду здійснення, пріоритетів тощо;
- орієнтовні розміри витрат за видами, які дозволяється здійснювати за кошти фінансової підтримки;
- недопущення здійснення за рахунок фінансової підтримки витрат поза межами періоду реалізації програм (проектів, заходів).

2.1.2. Оцінка організаційного забезпечення надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю

Організаційна структура механізму надання фінансової підтримки ГООІ за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2507020 у 2021 році була залежною від рішень Уряду та управлінських рішень усіх органів, задіяних до виконання цієї бюджетної програми (Мінсоцполітики, Фонд та створені ним робочі органи (Конкурсна комісія, Робочі групи). Як результат, у 2021 році до однієї бюджетної програми включено три відокремлені напрями, реалізація яких врегульовувалася окремими нормативно-правовими актами (Порядками № 166, 183, 1049 і Порядком відшкодування чорнобильцям) та передбачала різні умови спрямування та використання бюджетних коштів, виділених на єдину мету – надання фінансової підтримки ГООІ, від проведення конкурсу до розподілу коштів серед визначених у ручному режимі одержувачів. У зв'язку з цим не було забезпечено ефективного планування та витрачання бюджетних коштів на цю мету задля своєчасного досягнення встановлених результативних показників.

2.1.2.1. Законодавча база

Бюджетний кодекс України (зокрема, статті 20, 22, 116, 118).

Згідно з Законом № 1082 Мінсоцполітики за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 визначено головним розпорядником, а Фонд її **відповідальним виконавцем**. Ці та інші повноваження і завдання зазначених органів у частині питань аудиту закріплено нормативно-правовими актами, які врегульовують використання коштів за програмою (абзац перший пункту 2 Порядку № 166, пункт 2 Порядку № 183 та пункт 2 Порядку відшкодування чорнобильцям), а також питання їх діяльності, зокрема згідно з:

- Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), до завдань Міністерства віднесено, зокрема, сприяння роботі ГО, у т. ч. ГООІ, залучення їх до співпраці та партнерства; здійснення розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті, для підтримки ГООІ, що мають статус всеукраїнських (в частині всеукраїнських ГООІ норма не

оновлена), здійснення спрямування, координування та контролювання діяльності Фонду;

- Положенням про Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю, затвердженим наказом Мінсоцполітики від 14.04.2011 № 129 зі змінами.

Довідково. Повноваженнями Фонду, зокрема, є спрямування, координація та контроль роботи територіальних відділень Фонду з питань діяльності, визначеної в їх положеннях, у т. ч. щодо здійснення в межах компетенції внутрішнього контролю за цільовим та ефективним використанням коштів розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів; підготовка та подання Мінсоцполітики пропозицій щодо розподілу бюджетних коштів на фінансову підтримку ГООІ; проведення моніторингу щодо забезпечення виконання (реалізації) всіх програм (проектів, заходів) ГООІ, які отримують фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів, аналіз звітів таких громадських об'єднань, проведення моніторингу заходів, реалізованих за рахунок коштів державного бюджету, аналіз їх ефективності.

Фонд у межах своїх повноважень, зокрема, за наказами від:

- **22.07.2019 № 72** створив **Робочу групу** з відшкодування чорнобильцям та Положення про неї, яке було правомочним у 2021 році;

- **07.04.2021 № 34** затвердив склад Конкурсної комісії, її рішенням від 13.04.2021 № 1 – **Регламент роботи Конкурсної комісії**, зі змінами, внесеними рішенням від 27.04.2021 № 1;

- **від 10.06.2021 № 54** створив **Робочу групу** для формування пропозицій фінансової підтримки УТОС та УТОГ, затверджено її склад та Положення.

Територіальні відділення Фонду згідно з Типовим положенням про територіальне відділення (в областях і м. Києві) Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, затвердженим наказом Фонду від 02.06.2021 № 50, зі змінами від 29.10.2021 № 87, зокрема, співпрацюють з ГООІ і заснованими ними підприємствами та організаціями, проводять моніторинг заходів, реалізованих за рахунок коштів державного бюджету, аналізують ефективність таких заходів.

2.1.2.2. Виявлений стан справ

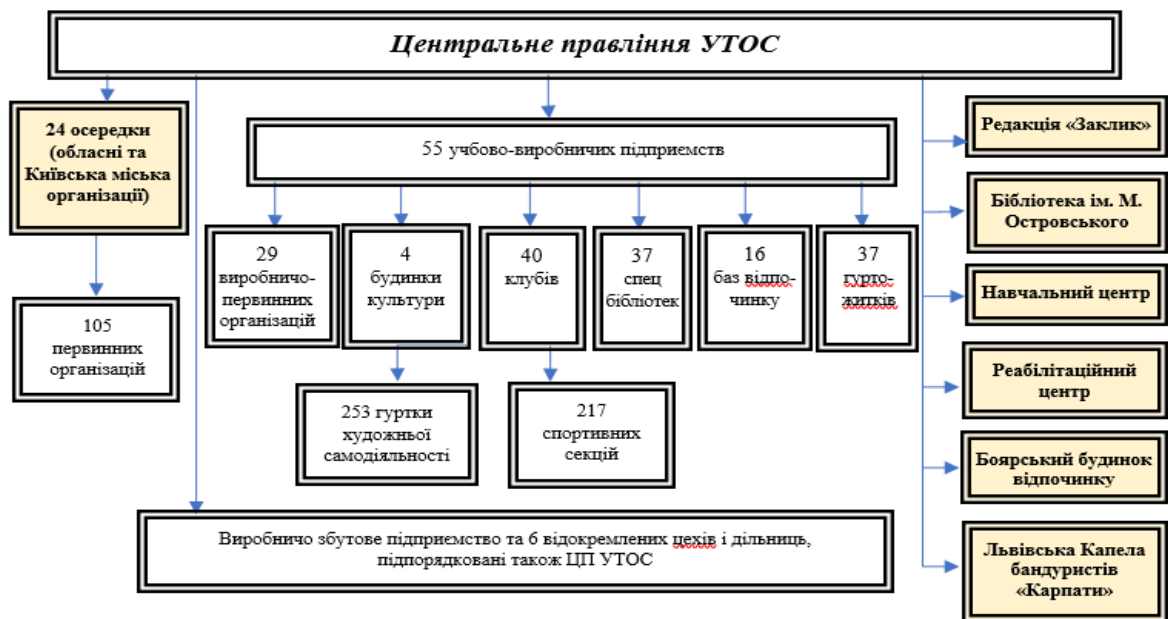
Схема управління бюджетними коштами, виділеними на фінансову підтримку ГООІ, що склалася у 2021 році, має розгалужену за трьома напрямками структуру, наведену у додатку 2.

Як свідчать дані, наведені у додатку 2, у 2021 році реалізацію бюджетної програми за **КПКВК 2507020** забезпечували:

- Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів;
- Фонд – відповідальний виконавець і його 25 територіальних відділень (розпорядники коштів нижчого рівня);
- 35 ГООІ (одержувачі бюджетних коштів) у т. ч.:
 - 32 ГООІ, які отримали фінансову підтримку за результатами конкурсу;
 - дві ГООІ – отримали фінансову підтримку за результатами конкурсу та для відшкодування витрат на лікування чорнобильцям;
 - одна ГООІ – здійснювала відшкодування витрат на лікування чорнобильцям;

• одержувачі бюджетних коштів системи УТОС та УТОГ¹³, на яких у 2021 році відповідно до Порядку № 183 не поширювалися норми щодо участі у конкурсі на умовах Порядку № 1049. Кошти фінансової підтримки спрямовувалися на здійснення заходів, спрямованих на соціалізацію та інтеграцію в суспільство осіб з інвалідністю по зору та слуху, у тому числі матеріальне заохочення (винагороду) працівників, які ці заходи здійснюють та є надавачами послуг для осіб з інвалідністю по зору та слуху, згідно з розподілами, здійсненими їх центральними правліннями та затвердженими Мінсоцполітики, а саме:

- 30 місцевих (обласних) осередків, підприємств та організацій невиробничої сфери УТОС (із 226, що входили до складу УТОС у 2021 році, рис. 1): 24 осередки (обласні та Київська міська організації), а також 6 підприємств і організацій невиробничої сфери УТОС, а саме: Реабілітаційний центр; Боярський будинок відпочинку; бібліотека ім. М. Островського; ПОГ «Об'єднана редакція періодичних видань «Заклик»; Навчально-інформаційний комп'ютерний центр; Львівська капела бандуристів «Карпати». Структура УТОС наведена на рис 1.

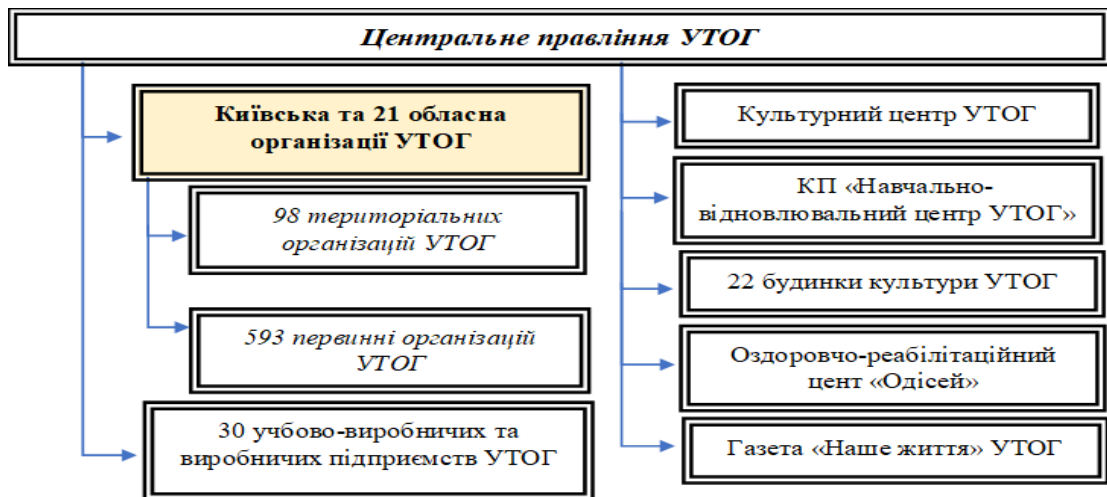

* Кольором виділено одержувачів бюджетних коштів фінансової підтримки у 2021 році.

Рис. 1. Структура УТОС у 2021 році

- 22 місцевих (обласних) осередки УТОГ (із 560, що входили до складу УТОГ у 2021 році, рис. 2).

¹³ УТОС та УТОГ відповідно до своїх Статутів є громадськими організаціями осіб з інвалідністю з всеукраїнським статусом, створеними у 1933 році постановами Центрального виконавчого комітету і Ради народних комісарів УРСР.

* Кольором виділено одержувачів бюджетних коштів фінансової підтримки у 2021 році

Рис. 2. Структура УТОГ у 2021 році

Як засвідчив аудит, виконання бюджетної програми за КПКВК 2507020 у 2021 році всіма її учасниками характеризувалося низкою системних недоліків організаційно-правового характеру в частині повноти закріплення за ними повноважень, або неналежного в окремих випадках їх виконання, які ускладнювали контроль за обґрунтованим наданням ГООІ фінансової підтримки та її ефективним використанням. Так:

✓ *Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2507020 не забезпечило належної оперативної організації надання фінансової підтримки ГООІ Фондом та створеними ним робочими органами, як через проведення конкурсних процедур, так і розподіл коштів між місцевими (обласними) осередками, підприємствами та організаціями невиробничої сфери УТОС та УТОГ і відшкодування витрат на лікування чорнобильцям, а саме:*

- перелік 11 пріоритетних завдань, на виконання яких повинні спрямовуватися програми (проекти, заходи), розроблені учасниками конкурсу, затверджений у 2020 році Мінсоцполітики (Міністр соціальної політики України М. Лазебна) та доведений до Фонду листом від 26.03.2020 № 4286/0/2-20, стосувався майже всіх аспектів життєдіяльності осіб з інвалідністю, їх прав та інтересів, і не забезпечував достатньої деталізації для прийняття обґрунтованих рішень щодо відбору ГООІ на I етапі конкурсу (рис. 3).

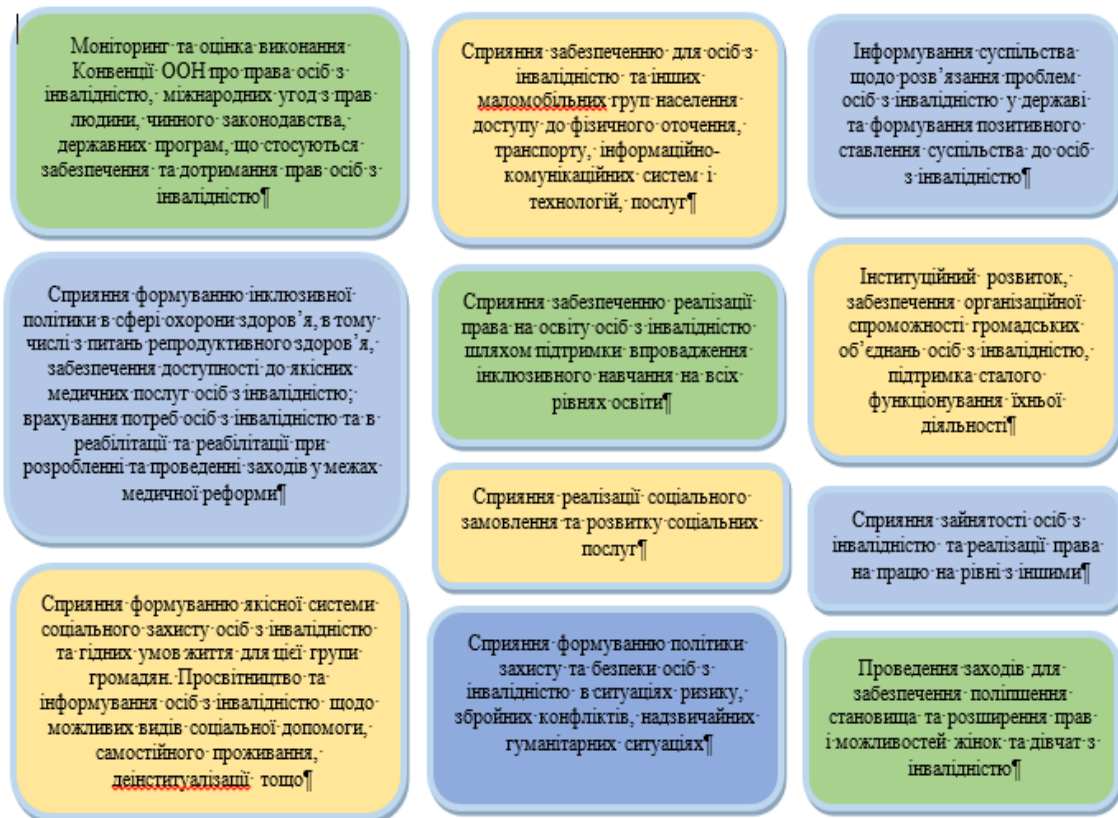

Рис. 3. Перелік пріоритетних завдань

Зазначене, як засвідчив аудит, дозволяло ГООІ при підготовці конкурсних пропозицій підлаштувати під ці завдання назви програм, проєктів, заходів із будь-якою тематикою і створило умови для розпорошення фінансової підтримки за різними напрямками, що не сприяло її економному та результативному витрачання, про що зазначено в Звіті нижче;

- у лютому 2022 року в Положенні про Фонд наказом Мінсоцполітики від 03.02.2022 № 72 закріплені його повноваження як організатора у 2020–2021 роках відповідно до Порядку № 166 конкурсу із відбору програм (проєктів, заходів) ГООІ, для виконання яких надається фінансова підтримка, здійснення ним фінансування програм щодо їх фінансової підтримки та проведення відповідного моніторингу;

- негативно вплинуло на тривалість визначення переможців конкурсу та ефективне планування ГООІ етапів реалізації програм (проєктів, заходів), термінів їх виконання та прогнозування кількості залучених осіб з інвалідністю недотримання Мінсоцполітики пункту 4 Порядку № 1049 і пункту 2 Постанови № 166 при попередньому погодженні:

- Оголошення про проведення конкурсу 2021 року, розроблене Фондом без зазначення строків проведення конкурсу, затверджене Наказом № 111 та оприлюднене на офіційному сайті Фонду 10.12.2020. Текст Оголошення містив лише строк подання конкурсних пропозицій: з 11.12.2020 по 29.01.2021 включно (50 календарних / 33 робочих дні з дня оголошення конкурсу).

Довідково. Згідно з пунктом 4 Порядку № 1049 Оголошення про проведення конкурсу має містити строки проведення конкурсу, які відповідно до пункту 2 постанови № 166 визначаються Фондом, строк приймання конкурсних пропозицій не повинен бути меншим ніж 30 днів з дня оголошення проведення, а його продовження здійснюється у разі неподання жодної конкурсної пропозиції. Водночас такі положення є недостатньо чіткими (в частині днів робочих чи календарних) та логічними (існують високі ризики недосягнення очікуваних результатів конкурсу в разі отримання незначної кількості пропозицій (наприклад до 10, а більшість з них можуть бути відхилені під час проведення конкурсу через невідповідність вимогам, визначеним організатором конкурсу);

- рішення про продовження кінцевого строку подання ГООІ конкурсних пропозицій до **15.02.2021**, затверджене Фондом за день до кінцевої дати подання конкурсних пропозицій (**28.01.2021**) наказом № 9¹⁴ та обґрунтоване ним¹⁵ недостатньою кількістю поданих до Фонду конкурсних пропозицій станом на **25.01.2021** (лише п'ять) і запровадженням карантинних заходів на території України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 зі змінами.

Фактично, як засвідчив аудит, за даними журналу реєстрації вхідної кореспонденції Фонду з **11.12.2020 по 29.01.2021** до Фонду надійшло **60 конкурсних пропозицій**, з них 7 – з 11.12.2020 по 25.01.2021.

Довідково. Фонд 27 і 28 січня 2021 року отримав два звернення від ГО «Ветеранів та інвалідів АТО Житомирщини (подано один проєкт) і ГО ВГОІ УТОС (спільно з обласними та міськими організаціями подано 15 конкурсних пропозицій, з них після 29 січня – 4 пропозиції) про продовження терміну подання конкурсних пропозицій з посиланням на відсутність у них досвіду та кадрів, тривалими новорічними святами та днями карантинних обмежень. Жодна конкурсна пропозиція цих ГООІ не стала переможцем;

- за відсутності належного контролю Мінсоцполітики Фонд у 2021 році моніторинг надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху, як передбачено Порядком № 183, не проводив, а норми Порядку № 579¹⁶, що врегульовували питання моніторингу виконання (реалізації) програм (проєктів, заходів) ГООІ у 2021 році, були недосконалими, зокрема,

- не визначено процедур організації і проведення моніторингу, у т. ч. поточного спостереження при відвідуванні заходів, які здійснюються ГООІ, анкетування учасників та організаторів програм (проєктів, заходів);

- не затверджено типових форм бланків спостереження та анкетування;

- не визначено оціночних показників для проведення Фондом моніторингових заходів, періодичності їх проведення, термінів узагальнення і висвітлення інформації за їх результатами, підготовки та подання моніторингового звіту для розгляду Конкурсною комісією.

Як результат, аналіз матеріалів спостережень, проведених Фондом та його територіальними відділеннями, засвідчив, що здебільшого при

¹⁴ Внесені зміни до Наказу № 111.

¹⁵ Лист Фонду від 25.01.2021 № 06-01/12-166/03-01 до Мінсоцполітики про продовження терміну, підтримане 27.01.2021.

¹⁶ Втратив чинність на підставі наказу Мінсоцполітики від 05.07.2022 № 192, зареєстрованого Мін'юстом 15.07.2022 за № 790/38126 (набув чинності 29.07.2022).

відвідуванні заходів (онлайн або безпосередньо) не приділялася достатня увага отриманню **інформації про дотримання ГООІ загальнодержавного рівня** реалізації програм (проєктів, заходів) за кошти фінансової підтримки з державного бюджету, **не проводилося анкетування** учасників та організаторів заходу. Такі випадки, зокрема, виявлено за результатами аналізу даних моніторингу реалізації ГО «ВАППІУ» двох проєктів («Працевлаштування. Крок за кроком» і «Доступний ринок праці. Інклюзивність перевага сучасного бізнесу»), ГС «ВСІЧ» семінару «Юридичні аспекти національної системи прав людини в Україні і які існують засоби захисту прав осіб з інвалідністю») та інших ГООІ.

Довідково. З 15.01.2022 на виконання пункту 28 Порядку № 1049 змінами, внесеними постановою № 7 до Порядку № 166, за Фондом закріплено повноваження із затвердження порядку моніторингу виконання програм (проєктів, заходів), яке на дату аудиту не реалізовано.

За поясненням Фонду, у 2021 році відвідування ним одержувачів бюджетних коштів системи УТОГ та УТОС з метою моніторингу надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху **не проводилися через відсутність відповідного порядку**. Це стало однією з причин надання одержувачами бюджетних коштів системи УТОГ та УТОС **недостовірної та неповної щомісячної інформації про виконання** результативних показників за КПКВК 2507020, про що зазначено у Звіті нижче. Водночас розроблення такого порядку **нормативно не передбачено**;

✓ Фонд у 2021 році як виконавець бюджетної програми за КПКВК 2507020, організатор конкурсу та створені ним робочі органи (Конкурсна комісія, Робочі групи) у межах своїх повноважень не забезпечили на належному рівні організацію підготовки та проведення Конкурсу, об'єктивність оцінювання поданих конкурсних пропозицій ГООІ для реалізації програм (проєктів, заходів) та визначення переможців і обґрунтованість розподілу фінансової підтримки УТОС та УТОГ, зокрема:

- Фондом та його територіальними відділеннями **не забезпечено належного документообігу, що негативно вплинуло на дотримання Порядку № 1049, зокрема:**

- в останній день прийняття конкурсних пропозицій **15.02.2021** у Журналі реєстрації вхідної кореспонденції за період з 08.12.2020 до 06.05.2021 у **20 із 115 реєстраційних індексів (з № 840 до № 954 включно) всі графи, крім дати надходження та індексу документа, не заповнені**, графи у **8 індексах заповнені олівцем без дати, з яких за п'ятьма** зазначено, що вони «зайняті», а підписи осіб, які отримали документи після їх реєстрації, **відсутні, що унеможливило перевірку дотримання Фондом пункту 12 Порядку № 1049 щодо недопущення до участі в конкурсі конкурсних пропозицій, поданих після встановленого строку – до 15.02.2021 включно**. З цієї причини у 2021 році Фондом не допущено до участі у конкурсі три конкурсні пропозиції.

Так, аудитом встановлено, що **15 із 20 зазначених індексів** присвоєно **15.02.2021** заявам і пакетам документів на участь у конкурсі, поданих **8 ГООІ**, які стали його **переможцями** (ГО «Гармонія», ГО «Соціальна єдність» (програма «Запуск інклюзивної інформаційної онлайн-платформи «Вільно»), ГО «Лаванда», ГО «Союз ветеранів АТО», ГО «Покровська РООЗІ», УАДІ, ГО «Хмельницький фонд», ГОІ «Святий Юрій»), решта п'ять – конкурсним пропозиціям, які не стали переможцями (ГО «Український національний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля», ГО «Гармонія»).

- Фондом **не зареєстровані** (відсутні дата надходження та вхідний реєстраційний індекс) листи, отримані від переможців конкурсу (ГО «ВО СОІУ», ГО «Прип'ять-Центр», ГС «ВСІЧ», ГО «Гармонія», ВСГО «Конфедерація»), що містили інформацію про відсутність фінансування програм (проектів, заходів) – переможців за рахунок інших організаторів конкурсів за кошти державного або місцевого бюджетів, що **унеможливило перевірку дотримання ГООІ терміну**, встановленого пунктом 22 Порядку № 1049 (до підписання договору та/або протягом 20-денного терміну після оголошення результатів конкурсу).

Довідково. За поясненням Фонду, зазначена ситуація обумовлена тим, що до липня 2021 року відділ документального забезпечення Фонду знаходився за юридичною адресою: вул. Глибочицька, 72, а керівництво Фонду та основна частина структурних підрозділів центрального апарату – за фактичною адресою: вул. Фролівська 6/8, корпус 15А. Різні місця розташування структурних підрозділів Фонду, надходження кореспонденції на різні адреси, нескоординований процес роботи відділу спричинили подібні недоліки (централізована база електронного документообігу відсутня);

- підготовлена Фондом на виконання пункту 11 Плану проведення конкурсу **узагальнена інформація для розгляду Конкурсною комісією** пропозицій ГООІ **не підписана та не завізована** виконавцями, що **не узгоджується** з пунктами 9, 16, 46 Інструкції з діловодства у Фонді соціального захисту осіб з інвалідністю, затвердженої наказом Фонду від 07.10.2019 № 97¹⁷. У змісті узагальненої інформації **неповною мірою відображені** наявні в поданих ГООІ конкурсних пропозиціях недоліки та **містяться некоректні дані про обсяги фінансової підтримки**.

Зокрема, в окремих випадках замість загальних обсягів фінансової підтримки зазначено обсяги, необхідні для реалізації програми (проекту, заходу) або для організаційного та матеріально-технічного забезпечення і організаційного розвитку ГО, що **спричинило прийняття Конкурсною комісією необґрунтованих рішень із зменшення сум фінансової підтримки** для реалізації окремих програм (проектів, заходів).

Довідково. Узагальнена інформація містила відомості про відповідність заходів, запланованих конкурсними пропозиціями пріоритетним завданням, визначеним Мінсоцполітики; відповідність рівня виконання програм (проектів, заходів) загальнодержавному або відповідному адміністративно-територіальному рівню; дотримання вимог Фонду до оформлення конкурсної документації; потребу в коштах

¹⁷ Цими пунктами передбачено, що усі документи повинні бути підписані та завізовані працівником, який їх створив, та керівником структурного підрозділу, в якому їх створено.

фінансової підтримки безпосередньо для реалізації програм (проектів, заходів) з визначенням загальної потреби в таких коштах;

- **за відсутності належного контролю Фонду та його територіальних відділень за ГООІ, як одержувачами бюджетних коштів, показники майже третини складених ними планів використання бюджетних коштів (10) за напрямками та/або обсягами видатків не відповідали статтям / обсягам видатків, затвердженим у кошторисах до договорів, а окремі з них не містили дати їх складання, затвердження керівником ГООІ та погодження територіальними відділеннями Фонду тощо.**

Так, планом використання бюджетних коштів ВГО «Коаліція» затверджено 211,6 тис. грн на оплату праці та 43,9 тис. грн – нарахування, а в кошторисі до договору – 209,4 і 46,1 тис. грн відповідно; планом використання ВГОО «Разом проти раку» видатки на відрядження¹⁸ затверджено у сумі 89 тис. грн, а кошторисом до договору на цю суму – проїзд учасників проекту і працівників ГО. Майже аналогічні факти мали місце у планах ГО «Остомія», ГО «Інститут соціальної політики», ГО «Лаванда», ГО «Покровська РООЗІ», ГО «Союз ветеранів АТО», ГО «Прип'ять-Центр», ГО «СОУ»;

• **відсутність відпрацьованої методичної бази нівелювало** проведене Фондом впродовж листопада 2020 року навчання для керівників та представників ГООІ і керівників територіальних відділень Фонду з питань складання та оформлення конкурсних пропозицій, їх оцінювання, укладання договорів, звітування тощо *(на офіційному сайті Фонду розміщено план навчання, презентації, роз'яснення порядків від розуміння конкурсу до звітування)*. Як результат, встановлено численні випадки підготовки ГООІ конкурсних пропозицій, поданих на конкурс, з порушенням окремими з них, визнаними переможцями конкурсу, законодавства з питань закупівлі, використання бюджетних коштів, зокрема на відрядження;

• **невизначеність за більшістю із 40 пунктів Плану проведення конкурсу у 2021 році конкретних термінів негативно¹⁹ вплинуло на фактичне його виконання.** Так, для пунктів, що стосувалися підготовки проведення конкурсу, встановлено не планові, а фактичні терміни виконання, а для решти *(від проведення конкурсу і затвердження його результатів, укладання договорів до моніторингу, опрацювання підсумкових та фінансових звітів,*

¹⁸ Відповідно до п. 2.2.5 Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мініну від 12.03.2012 № 333, зареєстрованої Мін'юстом 27.03.2012 за № 456/20769, витрати на проїзд учасників проекту не повинні плануватися за кодом 2250 «Видатки на відрядження». Згідно з пунктом 1 розділу 1 Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Мініну від 13.03.1998 № 59, службовим відрядженням вважається поїздка працівника за розпорядженням керівника організації, що повністю або частково утримується (фінансується) за рахунок бюджетних коштів, на певний строк до іншого населеного пункту для виконання службового доручення поза місцем його постійної роботи (за наявності документів, що підтверджують зв'язок службового відрядження з основною діяльністю підприємства).

¹⁹ Затверджений наказом Фонду від 12.02.2021 № 12.

підсумкового висновку про виконання програм (проектів, заходів) планові терміни не визначено, а наведено вимогу їх дотримання відповідно до Порядку № 1049;

- затверджена **Фондом типова форма договору** на виконання програм (проектів, заходів) з **додатками** (наказ Фонду від 03.09.2020 № 87 (зі змінами, внесеними наказом Фонду від 16.06.2021 № 58), **складена з порушенням Порядку № 1049 та окремими недоліками**, зокрема:

- форма опису до договору не передбачає внесення інформації про відповідальних виконавців на кожному етапі виконання програми (проекту, заходу), що **не узгоджується з пунктом 23 Порядку № 1049 та пунктом 1.4 договорів**;

- умови договору не передбачають **надання у складі підтвердних документів списків осіб, які брали участь у заходах**, у т. ч. тих, за яких здійснена оплата за **проживання та харчування**, із зазначенням даних, які б надавали можливість ідентифікувати таких осіб як учасників заходів (прізвище та ім'я, реєстраційний номер облікової картки платника податків, серія та номер посвідчення, яке засвідчує відповідний статус, місце проживання, контактні дані, власноручний підпис тощо). Як результат, у **непоодиноких випадках**, ГООІ або не надали такі списки (ГО «Святий Юрій», ГО «Союз Чорнобиль»), або надали списки, **які не містили достатніх даних** для ідентифікації учасників (ГО ВО ГО «СОУ», ГС «ВСІЧ», ГО «Лаванда», ГО «Союз ветеранів АТО», ГО «Покровська РООЗІ»), що **унеможливило підтвердження обґрунтованості та достовірності видатків** на цю мету;

- предмети та матеріали, придбані за кошти фінансової підтримки, згідно з пунктом 4.4.20 договору, забороняється відчужувати та передавати у заставу на період дії договору (до 31.12.2021), але **термін заборони на відчуження менше року не сприяє ефективному використанню** фінансової підтримки. У 2021 році ГООІ на придбання офісної техніки та витратних матеріалів використали **242 тис. грн фінансової підтримки**. При цьому **Фондом жодним чином не перевірялося дотримання цього пункту**, зокрема не вимагалось підтвердження взяття на облік придбаної офісної техніки;

- **Конкурсна комісія не забезпечила ефективної організації роботи із проведення конкурсу та моніторингу його результатів відповідно до положень, визначених нею у Регламенті роботи, обґрунтованість при прийнятті рішень із оцінювання конкурсних пропозицій**. При цьому унормовані Порядком № 1049 та Регламентом роботи Конкурсної комісії процедури оформлення протоколів засідань не дозволяли належним чином оцінити роботу, від результатів якої залежала **ефективність використання ГООІ бюджетних коштів, отриманих за результатами конкурсу**.

У 2021 році відбулося **чотири засідання Конкурсної комісії** та складено 4 протоколи засідань, **правомочність** яких обґрунтовувалася **присутністю усіх 10 членів** Конкурсної комісії **безпосередньо у приміщенні Фонду**. Однак, як засвідчив аудит, **присутність більшості членів** Конкурсної

комісії була **забезпечена «онлайн»²⁰**, але такий формат засідань та порядок підписання протоколів її членами, **присутніми «онлайн», не зафіксовано у протоколах і не передбачено Регламентом роботи Конкурсної комісії.**

У зв'язку з цим двома членами Конкурсної комісії від громадськості, присутніми на засіданнях «онлайн», протоколи, незважаючи на направлення Фондом після завершення засідань двічі листів на їх особисту адресу, **так і не підписані на дату завершення аудиту** (Ю. С. – усі 4 протоколи та Д. С. – протокол № 4 від 08.06.2021, із зазначенням у протоколі навпроти їх прізвищ олівцем «не з'явилася для підпису»).

Під час огляду індивідуальних оціночних листів за третім етапом конкурсу контрольною групою Рахункової палати виявлено два оціночних листи за проектом ГО «Інститут соціальної політики» «Навчально-практичний семінар «Рання реабілітація дитини з порушеннями психофізичного розвитку. Командний підхід» з різною кількістю балів (4 і 17 балів), виставлених членом Конкурсної комісії Є. Ш., а наданий до аудиту лист Є. Ш. на ім'я директора Фонду Є. Чеглакова з проханням не враховувати оціночний лист з оцінками 4/4/4/5 (загальна сума 17 балів) не містив дати його складання та не зареєстрований Фондом.

Непередбачення Порядком № 1049 і Регламентом роботи Конкурсної комісії у 2021 році положень щодо:

- **поіменного голосування** за прийняті цією комісією рішення (в т. ч. і за умови рівного розподілу голосів, коли вирішальним є голос голови), що особливо актуально для результатів конкурсу на I та III етапах і визначення його результатів, **унеможливило оцінку** позиції кожного члена за результатами їх голосування (в т. ч. і причин непідписання протоколів);

- **підписання членами та секретарем Конкурсної комісії додатків до протоколів засідань і рішень**, які є їх невід'ємною частиною (в першу чергу стосується протоколів засідань від 20, 22.04.2021 № 2 і від 08.06.2021 № 4 та прийнятих за результатами цих засідань рішень, до яких додається перелік ГООІ, допущених до другого етапу конкурсу, та рейтинг конкурсних пропозицій ГООІ відповідно), що, зокрема, **дає змогу змінювати їх зміст і створює ризики прийняття необ'єктивних рішень.**

Так, до аудиту 28.01.2022 Фондом надано дещо змінений, порівняно з оприлюдненим на урядовому вебсайті «Громадське суспільство», **текст рішення Конкурсної комісії** від 08.06.2021 № 1, у якому виправлено технічну помилку, допущену при підрахунку балів проекту ГО «Гармонія» «Організація надання соціально-реабілітаційних послуг особам з інвалідністю у територіальній громаді в умовах децентралізації» (вказано **132 бали** замість **123 фактичних**), яка не вплинула на результати конкурсу.

Разом з тим **Конкурсною комісією у 2021 році не реалізовані** покладені на неї **повноваження²¹** щодо перевірки достовірності інформації,

²⁰ Комп'ютерне опосередковане спілкування (комунікація, взаємодія) у синхронному режимі.

²¹ Порядком проведення конкурсною комісією для розгляду конкурсних пропозицій ГООІ, для надання фінансової підтримки з державного бюджету, а також результатів моніторингу стану

зазначеної ГООІ у конкурсних пропозиціях, що за відсутності у Фонду можливостей та джерел для її проведення створило ризики корупції та необґрунтованості їх змісту.

Аудит засвідчив, що окрему інформацію у складі конкурсної пропозиції ГООІ підтверджували самостійно, а джерела її перевірки відсутні. Це насамперед стосується листів підтвердження органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, наукових установ, інститутів громадянського суспільства, інших установ та організацій (у разі їх залучення до виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу), а також інформації про діяльність ГООІ, зокрема їх виконання протягом останніх двох років за рахунок бюджетних коштів та інших джерел фінансування, джерел фінансування ГООІ, його матеріально-технічної бази та кадрового забезпечення.

За вкрай низької ймовірності охоплення ГООІ як одержувачів бюджетних коштів контрольними заходами Фонду та інших контрольних органів існують високі ризики фінансування програм (проєктів, заходів) з двох джерел і неефективного витрачання бюджетних коштів.

✓ **Всі одержувачі бюджетних коштів за КПКВК 2507020 у 2021 році** визначені головним розпорядником з урахуванням положень частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України за участю Фонду та створених ним робочих органів. Залежно від напрямів надання фінансової підтримки відповідними нормативно-правовими актами визначені критерії відбору одержувачів, які різнилися між собою за кількістю, актуальністю та складністю перевірки, однак лише частково враховували вимоги, встановлені пунктом 9 Порядку № 228 (не передбачали, що одержувачем бюджетних коштів не може бути громадська організація, яку визнано в установленому порядку банкрутом, стосовно якої порушено справу про банкрутство чи яка перебуває в стадії ліквідації²²). Так:

- одержувачами бюджетних коштів, які отримують фінансову підтримку на конкурсних умовах, можуть бути ГООІ, які відповідно до пунктів 2 і 3 Порядку № 166 одночасно відповідають 4 критеріям.

Довідково. Утворені з метою, визначеною статтею 12 Закону № 875, зокрема забезпечення рівних прав і можливостей осіб з інвалідністю та їх соціального захисту; не перебувають у процесі припинення та провадять свою статутну діяльність не менше шести місяців до оголошення проведення конкурсу; внесені до Реєстру громадських об'єднань та відсутні факти порушення ними вимог бюджетного законодавства, крім тих, до яких застосовано попередження, протягом двох попередніх бюджетних періодів.

виконання (реалізації) програм (проєктів, заходів) перевірки достовірності інформації, наведеної в конкурсній пропозиції, затвердженим наказом Фонду від 22.07.2020 № 70.

²² З 21.04.2019 відповідно до статті 1 Кодексу України з процедур банкрутства громадська організація може бути визнана банкрутом, або стосовно неї може бути порушено справу про банкрутство.

Водночас один з цих критеріїв – внесення до Реєстру громадських об'єднань вже 6 років тому²³ втратив актуальність, оскільки весь цей час його дані не актуалізувалися. Однак відповідні зміни до абзацу другого пункту 2 Порядку № 166 внесені постановою № 7 лише у 2022 році та передбачають використання даних щодо одержувачів, які внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Інший – відсутність порушень вимог бюджетного законодавства, є складним для перевірки ГООІ на його відповідність через ускладнений доступ до джерел даних для отримання такої інформації. Так, реєстр порушень бюджетного законодавства відсутній, а джерелами даних згідно з абзацом першим частини другої статті 118 Бюджетного кодексу України можуть бути органи, уповноважені на прийняття рішення про застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства (Мінфін, органи Казначейства, державного фінансового контролю, місцеві фінансові органи, головні розпорядники бюджетних коштів у межах встановлених їм повноважень) на підставі протоколу про порушення бюджетного законодавства або акта ревізії та доданих до них матеріалів.

Фонд у 2021 році перевірку наявності фактів порушення ГООІ вимог бюджетного законодавства здійснював шляхом:

- **затребування у ГООІ у складі конкурсних пропозицій**, поданих на конкурс, відповідного підтвердження, у вигляді **самостійно** складеної ними **довідки про відсутність** таких порушень, або зазначеної у змісті заяви, **що створює високі ризики отримання недостовірних даних**. Аудитом встановлено, що таку інформацію надали усі ГООІ, визначені переможцями конкурсу, за винятком ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій»;

- **направлення запитів** (із переліком ГООІ, які надали документи на конкурс) до Державної аудиторської служби та Рахункової палати, уповноважені особи яких складають протоколи про порушення бюджетного законодавства згідно зі статтею 164¹² КУпАП. Проте **повне щорічне охоплення ГООІ з числа одержувачів бюджетних коштів контрольними заходами** перерахованими вище органами є малоімовірним, що створює **високі ризики невиявлення таких порушень**.

Всі згадані вище шляхи перевірки є **недостатньо дієвими** та потребують визначення надійних джерел інформації.

З 15 січня 2022 року постановою № 7 цей критерій уточнено за часом виявлення порушень (**протягом одного або двох попередніх бюджетних періодів**) та запроваджено умову щодо **оприлюднення ГООІ на своєму офіційному вебсайті та/або на своїх сторінках у соціальних мережах**

²³ З прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 280 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 р. № 1212 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою виключено положення щодо обміну відомостями між Реєстром громадських об'єднань і Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

інформації про діяльність, звітів про використання коштів державного та/або місцевого бюджету (в разі отримання фінансової підтримки за рахунок державного та/або місцевого бюджету в попередні роки), як це передбачено частиною другою статті 23 Закону № 4572, але ризики невиявлення порушень залишаються;

- **одержувачі бюджетних коштів (місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи), підприємства і організації невиробничої сфери УТОГ та УТОС)), які відповідно до пункту 2 Порядку № 183 отримують фінансову підтримку поза конкурсом і з 12.05.2021 обмежені умовою, що стосується заборони користування пільгами з оподаткування²⁴.**

При цьому згадану вище вимогу про оприлюднення інформації про діяльність та звітності не поширено на цих одержувачів, що може створювати умови для корупційних правопорушень.

Натомість ці громадські об'єднання мають подавати Фонду щомісяця до 5 числа інформацію про результативні показники виконання бюджетної програми, надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху за кожним об'єктом невиробничої сфери окремо та в цілому, обсяг використаних бюджетних коштів і оприлюднювати її на своїх офіційних вебсайтах. Це не узгоджується зі статтею 23 Закону № 4572, обмежує обсяг отриманої інформації, негативно впливає на прозорість витрачання бюджетних коштів і підтверджує відсутність єдиних підходів в межах однієї бюджетної програми;

- одержувачами бюджетних коштів, які відповідно до пункту 2 Порядку відшкодування чорнобильцям зі змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 10.09.2021 № 498, мають право на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям за рахунок фінансової підтримки, можуть бути всеукраїнські громадські об'єднання осіб з інвалідністю, внесені до Реєстру громадських об'єднань, статутна діяльність яких спрямовується на соціальний захист постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, тобто вимоги є мінімальними.

2.1.2.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує

Кабінету Міністрів України:

надати доручення Мінфіну вжити заходів щодо запровадження єдиного реєстру порушень бюджетного законодавства, підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта з цього питання;

надати доручення Мінсоцполітики разом із заінтересованими органами підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта щодо змін:

²⁴ Згідно з пунктом 142.1 статті 142, пунктом 197.6 статті 197 та абзацом першим пункту 8 підрозділу 2 розділу XX Перехідні положення Податкового кодексу України.

- до Порядку № 1049 в частині питань, що стосуються організації проведення конкурсу, зокрема, передбачення поіменного голосування, підписання членами та секретарем Конкурсної комісії додатків до протоколів засідань і рішень;

Мінсоцполітики за участю Фонду:

підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект нормативно-правового акта щодо змін:

- до Порядку № 166 і Порядку № 183 в частині узгодження критеріїв визначення одержувачів бюджетних коштів з пунктом 9 Порядку № 228 та урахування вимог частини другої статті 23 Закону № 4572;

- до Порядку № 166 у частині доповнення його норм положеннями, які визначатимуть процедури та джерела отримання інформації на відповідність одержувачів бюджетних коштів з числа ГООІ визначеним критеріям;

вивчити питання доцільності розроблення порядку проведення моніторингу надання послуг особам з інвалідністю по зору та слуху, проведення якого передбачено Порядком № 183;

затвердити оновлений деталізований перелік пріоритетних завдань, на виконання яких будуть спрямовуватися програми (проекти, заходи) за рахунок коштів бюджетної програми за КПКВК 2507020;

удосконалити типову форму договору на виконання програм (проектів, заходів), зокрема передбачити його умовами подання списків учасників, які брали участь у заходах за рахунок бюджетних коштів, із зазначенням даних, які ідентифікують таких осіб, підтвердження взяття на облік придбаної офісної техніки; у формі опису – внесення інформації про відповідальних виконавців на кожному етапі виконання програми (проекту, заходу);

вжити заходів щодо недопущення недоліків і порушень законодавства при організації проведення конкурсу та оформленні його результатів;

удосконалити програму навчання для ГООІ з питань конкурсу з урахуванням встановлених недоліків та порушень;

Фонду:

на виконання Порядку № 166 затвердити порядок проведення моніторингу виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), які отримують фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів, з включенням до нього положень щодо процедури організації і проведення моніторингу, у т. ч. поточного спостереження та анкетування; визначення форм відповідних бланків та типових форм; оціночних показників для проведення моніторингових заходів, періодичності їх проведення, термінів узагальнення і висвітлення інформації за їх результатами, підготовки та подання моніторингового звіту Конкурсній комісії, яка розглядатиме його за критеріями оцінювання виконання (реалізації) програм (проектів, заходів);

2.2. Оцінка обґрунтованості проведення у 2021 році конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, для реалізації яких надається фінансова підтримка

Фондом під час допуску до участі конкурсних пропозицій ГООІ в конкурсі з визначення програм (проєктів, заходів), для реалізації яких у 2021 році надавалася фінансова підтримка, та Конкурсною комісією на всіх етапах їх оцінювання, не здійснено належного опрацювання поданих документів, не забезпечено об'єктивного і неупередженого оцінювання за встановленими критеріями, що не сприяло розв'язанню пріоритетних завдань та викликало певне невдоволення його результатами як окремих членів Конкурсної комісії, так і тих учасників конкурсу, пропозиції яких не подолали прохідний бал і не увійшли до переліку переможців.

Внаслідок цього всі конкурсні пропозиції, які стали переможцями конкурсу, складені з недотриманням норм Порядків № 166, 1049 і Наказу № 111 і певними недоліками. За відсутності достатнього контролю з боку Фонду та його територіальних відділень, існуючі недоліки і порушення, наявні в конкурсних пропозиціях, не були виправлені при укладанні договорів на виконання програм (проєктів, заходів).

Довготривала процедура проведення конкурсу, зумовлена як об'єктивними причинами (очікуванням до 25.05.2021 визначення паспортом програми на 2021 рік напрямів і сум), так і тривалістю етапів конкурсу, терміни завершення яких не були встановлені (зокрема відкритий захист конкурсних пропозицій завершено 20.05.2021, результати конкурсу оголошено 08.06.2021, а Мінсоцполітики затверджено 08.07.2021), негативно вплинула на рівень досягнення результатів виконання програм (проєктів, заходів) ГООІ.

2.2.1. Законодавча база

Порядок № 1049 (в редакції до 06.08.2021) установлює вимоги до складання конкурсної пропозиції (пункт 7), процедури організації та проведення конкурсу за трьома етапами (пункти 15–17), визначення переможців (18–22) та укладання договорів з ними (23–24) тощо.

Довідково. Конкурс проводиться шляхом оцінювання поданих конкурсних пропозицій ІГС, формування їх рейтингу та визначення переможців конкурсу відповідно до зазначеного рейтингу та обсягу бюджетних коштів для надання фінансової підтримки для виконання програм (проєктів, заходів). **На першому етапі конкурсу** члени конкурсної комісії індивідуально оцінюють конкурсні пропозиції за двома критеріями – на відповідність запланованих заходів пріоритетним завданням і загальнодержавному рівню виконання програми (проєкту, заходу). **На другому** – проводиться відкритий захист конкурсних пропозицій, **на третьому** – члени конкурсної комісії індивідуально оцінюють шляхом проставлення балів від 0 до 5 конкурсні пропозиції за чотирма критеріями: 1) відповідність програми (проєкту, заходу) меті; 2) реалістичність досягнення і значущість очікуваних результатів та результативних показників їх виконання; 3) очікувана ефективність використання бюджетних коштів (співвідношення кошторису витрат, необхідних для виконання програми (проєкту, заходу), і очікуваних результатів їх виконання; 4) рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення,

необхідного для виконання програми (проєкту, заходу), досвід провадження діяльності у відповідній сфері.

Конкурсна пропозиція повинна містити: 1) **заяву про участь у конкурсі**, складену за формою, затвердженою організатором конкурсу; 2) **кошторис витрат та опис програми (проєкту, заходу)**, який повинен містити мету і завдання, план виконання із зазначенням строків і відповідальних виконавців на кожному етапі, очікувані результати та конкретні результативні показники виконання програми (проєкту, заходу), інформацію про цільову аудиторію, залучені до їх виконання інші ІГС, способи інформування громадськості про хід виконання програми (проєкту, заходу), детальний розрахунок витрат та джерела фінансування; 3) **листи-підтвердження** органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, наукових установ, ІГС, інших установ та організацій (в разі їх залучення); 4) **інформацію про діяльність ІГС**, зокрема досвід виконання програми (проєкту, заходу) протягом останніх двох років за рахунок бюджетних коштів та інших джерел фінансування, джерела фінансування ІГС, матеріально-технічну базу і кадрове забезпечення.

Відповідно до **пункту 2.17 Регламенту роботи Конкурсної комісії до рейтингу конкурсних пропозицій** включаються пропозиції, які за результатами їх індивідуальної оцінки усіма членами Конкурсної комісії набрали в сумі **80 балів** або більше (або **на 70 балів менше, ніж у 2020 році – 150 балів** або більше).

Порядок № 166 встановлює механізм витрачання бюджетних коштів на фінансову підтримку, наданих ГООІ на умовах конкурсу відповідно до Порядку № 1049. Постановою № 98, зокрема, **передбачено відшкодування витрат**, зокрема, на харчування, проїзд, оплату вартості проживання у готелях (мотелях), інших житлових приміщеннях. Наказом № 111 Фонд затвердив текст Оголошення про проведення конкурсу, форми конкурсної документації, вимоги до оформлення ГООІ конкурсної пропозиції та інші документи, що стосувалися організації та проведення конкурсу у 2021 році.

2.2.2. Виявлений стан справ

У 2021 році Мінсоцполітики і Фонд, як і у 2020 році, надавали фінансову підтримку ГООІ для реалізації програм (проєктів, заходів) **на конкурсних засадах, на умовах Порядку № 1049.**

Рис. 4. Основні етапи організації конкурсу, його проведення, стан реалізації та звітування

Аудит засвідчив, що у 2021 році до Фонду для участі у конкурсі з 11.12.2020 по 23.02.2021 надійшло **195 конкурсних пропозицій** з реалізації програм (проектів, заходів) від **100 ГООІ** (табл. 2), які пройшли **етапи відбору** з урахуванням положень Порядку № 1049.

Таблиця 2

Показники, що характеризують загальний стан проведення у 2021 році Фондом конкурсу

Конкурсні пропозиції	Порядок № 1049	Протокол Конкурсної комісії / інші	ГООІ	Конкурсні пропозиції
Всього подано до Фонду	пункт 6	-	100	195
За результатами опрацювання Фондом		№2 від 20.21.04.2021	100	195
Не допущено до конкурсу	пункт 12	№2 від 20.21.04.2021	7	11
Допущено до конкурсу	-	№2 від 20.21.04.2021	93	184
Не допущено до першого етапу конкурсу	-	№2 від 20.21.04.2021	4	4
Перший етап - індивідуальне оцінювання конкурсних пропозицій за 2 критеріями	пункт 15	не фіксувалося	89	180
Не пройшли на другий етап конкурсу	пункт 16	не фіксувалося	x	37
Другий етап - відкритий захист конкурсних пропозицій	пункт 16	відеозахист на офіційному сайті Фонду	68	143
Третій етап – переможці конкурсу	пункт 17	№ 2 від 08.06.2021	37	50

За результатами опрацювання **Фондом** і Конкурсною комісією впродовж двох місяців до **першого етапу** конкурсу допущено

180 конкурсних пропозицій (89 ГООІ), а 15 пропозицій (11 ГООІ) відхилено²⁵ з посиланням на пункт 12 Порядку № 1049, у т. ч.:

- **Фондом – 11 пропозицій (7 ГООІ), з них три пропозиції від 3 ГООІ, які надійшли 23.02.2021, допущені до конкурсу безпідставно, оскільки надійшли після закінчення терміну їх надання (15.02.2022), сім пропозицій (5 ГООІ) – у зв'язку з неповним складом документів та одну – як таку, що подала ГООІ з терміном реєстрації 3 місяці замість шести, встановлених пунктом 3 Порядку № 166 і пунктом 6 Порядку № 1049. Водночас Фонд відхилив не усі пропозиції, а переклав прийняття рішень за окремими з них на Конкурсну комісію, якою також не всі пропозиції, що містили недоліки, відхилені;**

- **Конкурсною комісією відхилені лише чотири із 10 пропозицій (4 ГООІ), у яких виявлені недоліки у конкурсних пропозиціях. При цьому не відхилені пропозиції, отримані від ГООІ:**

- статутна діяльність яких **не спрямована на осіб з інвалідністю**, а мета утворення не відповідає меті, визначеній статтею 12 Закону № 875 (пункт 2 Порядку № 166). Це ГО «Добровольці» (**275,5 тис. грн**) і ГО «Асоціація Ретт синдром – Україна» (**1495,9 тис. грн**), які пройшли всі етапи конкурсу, але не подолали прохідний бал (**80 балів**): отримали **77 і 78 балів** відповідно;

- щонайменше **чотири**, як такі, що були складені з недотриманням вимог, визначених в Оголошенні про конкурс, зокрема, перевищили граничний обсяг фінансування (програма «Нові професії для жінок – нові можливості для країни» ГО «Покровська РООЗІ», 5,2 млн грн); містили суперечливі терміни їх реалізації (Центр Бебіко, ДІМФО, ГО «Хмельницький фонд», ГО «Крок у суспільство») тощо. При цьому інші пропозиції, які містили аналогічні недоліки, були відхилені.

На першому етапі конкурсу, який відбувся 20, 22.04.2021, більшість членів Конкурсної комісії за результатами індивідуального оцінювання конкурсних пропозицій зробила висновок про відповідність 143 (68 ГООІ) двом критеріям (відповідність пріоритетним завданням і загальнодержавному рівню). Решта 37 (31 ГООІ) не задовольнили їх і не допущені до наступного етапу конкурсу, але перелік таких пропозицій не зафіксовано у протоколі засідання Конкурсної комісії та рішеннях за його результатами.

Аудитом на цьому етапі встановлено випадки необ'єктивного оцінювання конкурсних пропозицій за наявності недоліків, зокрема, тих 50, що стали переможцями конкурсу. Загальна кількість балів індивідуального оцінювання 50 конкурсних пропозицій коливалася від 14 балів (дві пропозиції, у яких вирішальним був голос голови Конкурсної комісії) до максимальних 20 балів (шість пропозицій). При цьому більшість з них (34 пропозиції) оцінювання в один бал за першим критерієм отримали недостатньо обґрунтовано, а окремі могли б бути відхилені, зокрема, через

²⁵ Офіційний сайт Фонду (<https://www.ispf.gov.ua/diyalnist/monitoring-zahodiv-vgoi-perelik-profesij-utos-utog/konkurs-2021/konkursna-komisiya>).

досить **високу схожість між собою** (наприклад, проєкт «Інформаційно-правовий контакт центр «Соціальний диспетчер» УАДІ та програма «Вільно» ГО «Соціальна єдність»), або у зв'язку з **повторюваністю їх з року в рік** (проєкт «Мій успіх без меж» ГО «Турбота» – майстер-класи з миловаріння та свічкаряства також був у 2020 році). **Інші майже аналогічні окремі проєкти/заходи, які не доотримали на третьому етапі по 1–2 бали до мінімально необхідних 80 балів** для потрапляння в рейтинг, **не потрапили у перелік переможців** (наприклад, проєкт «Давай, грай» ГО «СОУ» – 79 балів).

Водночас бали, виставлені за результатами першого етапу конкурсу, **не впливають на відбір на наступних етапах.**

На другому етапі конкурсу за місцем його проведення (Фонд) та/або в режимі онлайн керівники та представники **68 ГООІ з 28.04.2021 по 20.05.2021** впродовж **11** робочих днів за **визначеним графіком презентували 143** конкурсних пропозицій. Результати вибіркового перегляду відео відкритого захисту конкурсних пропозицій, які розміщено на офіційному сайті Фонду, засвідчили, що найбільша частина питань під час захисту стосувалася змісту та/або уточнення статей кошторису у зв'язку із **недостатньо зрозумілими напрямками і засобами використання коштів**, а членами Конкурсної комісії надано пропозиції до перегляду/зменшення вартості конкурсних пропозицій з метою економного та ефективного використання бюджетних коштів.

На третьому етапі конкурсу за підсумками індивідуального оцінювання членами Конкурсної комісії конкурсних пропозицій шляхом проставляння за 4 критеріями балів (від 0 до 5) **сформовано рейтинг конкурсних пропозицій** за балами від більшого до меншого. Прохідний бал (80 і більше) набрали та **визначені переможцями** конкурсу **50 програм** (проєктів, заходів), поданих 37 ГООІ, **вартість** яких за рахунок бюджетних коштів **перевищувала суми, визначені паспортом програми за КПКВК 2507020 на 2021 рік на 19894,7 тис. гривень.** Отже, до рейтингу включено **кожну третю конкурсну пропозицію.**

За зазначене рішення на засіданні Конкурсної комісії від 08.06.2021 проголосували **вісім** з 10 її членів, а два з них утрималися від голосування (протокол № 4). На цьому ж засіданні два члени Конкурсної комісії **підтримали**, а решта **вісім утрималися** від прийняття рішення щодо **проведення** (за пропозицією члена Конкурсної комісії – представника від громадськості) **публічного оприлюднення результатів оцінювання та рейтингу всіх конкурсних пропозицій** із залученням ГООІ, членів Конкурсної комісії та громадськості в режимі онлайн з метою обговорення та надання аргументів, якими керувалися члени Конкурсної комісії під час їх індивідуального оцінювання. Згідно з протоколом Голова Конкурсної комісії зауважила, що запропоноване **не передбачено Порядком № 1049, суперечить Регламенту роботи Конкурсної комісії та створює прецедент для тиску на членів Конкурсної комісії та організатора конкурсу – Фонд.**

Аудит засвідчив, що **третій етап конкурсу** характеризувався ще більш **суперечливими результатами індивідуального оцінювання конкурсних пропозицій**, що простежувалися як на рівні однієї ГООІ, так і однієї конкурсної пропозиції. Мало місце значне коливання балів за критеріями від 0 до 5 балів, з них найбільше за **третім та четвертим критеріями конкурсу**.

Загальна кількість індивідуальних балів конкурсних пропозицій, які проходили **відкритий захист**, коливалася від **найбільшого 184 бали** (проект «Країна без бар'єрів для нечуючих», Протидія насильству щодо жінок з порушенням слуху ГО «Соціальна єдність») до **найменшого 40 балів** (захід – круглий стіл на тему: «Державна політика України щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи» Громадської спілки «Всеукраїнська спілка інвалідів Чорнобиля»). До **числа переможців потрапили** пропозиції, які отримали **від 184 до 103 балів** (проект – навчально-практичний семінар «Рання реабілітація дитини з порушеннями психофізичного розвитку. Командний підхід», ГО «Інститут соціальної політики»), у т. ч. перша десятка отримала бали від **184 до 164**, друга – **163–153**, третя – **153–145**, четверта – **144–133** та п'ята – **123–103**, а наступні за ними **9 пропозицій**, які не подолали прохідний бал, отримали **по 79 балів кожна**. Інакше кажучи, різниця у балах між останньою конкурсною пропозицією, включеною до рейтингу, та наступною, яка не пододала прохідний бал, становила **24 бали (9 пропозицій)**.

При цьому **Регламентом роботи Конкурсної комісії** не визначено підходи/ рекомендації з оцінювання програм (проектів, заходів), які мають враховуватися членами Конкурсної комісії при проведенні індивідуального оцінювання за наведеними критеріями. **Це створило ризики необ'єктивного оцінювання окремих програм (проектів, заходів)**. Разом з тим Порядок № 1049 (в редакції до 06.08.2021) не містив жодних вимог до Регламенту роботи Конкурсної комісії, **але й не обмежував закладення до нього таких норм**.

Як результат, **оцінки конкурсних пропозицій ГООІ**, що подавали декілька пропозицій, в окремих випадках подібних за змістом, належно виконаних за рахунок державного бюджету у 2020 році **та із однаковим рівнем кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення, різнилися і в окремих випадках суттєво, на що вказували окремі ГООІ**, які надсилали до Фонду листи – оскарження результатів конкурсу.

Так, за результатами оцінювання **дві програми однієї організації (НАІУ «Нічого для нас без нас» і «Національне партнерство узгоджена доступність»)** отримали **79 і 178 балів** відповідно, оскільки результати оцінювання, зокрема, за четвертим критерієм (рівень кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення, необхідного для виконання (реалізації) програми (проекту, заходу), досвід діяльності у відповідній сфері, результати моніторингу виконання (реалізації) програм (проектів, заходів) у попередньому році) **різнилися вдвічі – 21 і 44 бали**. Водночас за **однакового рівня ресурсного забезпечення та підсумкового висновку Фонду за 2020 рік щодо успішного досягнення** усіма трьома проектами НАІУ за рахунок

державного бюджету поставленої мети і очікуваних результатів, **оцінювання за четвертим критерієм мало бути однаковим**, а програма «Нічого для нас без нас» потрапила б до рейтингу переможців. У відповідь на лист НАГУ Фонд листом від 01.07.2021 № 06-01/15-1441/03-01 перелічив **недоліки конкурсної пропозиції** програми «Нічого для нас без нас», які, як засвідчив аудит, **мали місце і у конкурсній пропозиції програми – переможця**. Аналогічно, ГО «ГАР» оскаржено результати оцінки поданих на конкурс **п'яти конкурсних пропозицій**, з яких **лише один захід отримав високу оцінку (160 балів) і став переможцем**, а інші отримали вкрай низькі оцінки (67–77 балів) **без огляду на типовість програми** (проєкту, заходу), рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення.

ГО «Соціальна єдність» за 4 пропозиціями, які перемогли, отримала **понад 80 балів**. Майже усі члени Конкурсної комісії за **чотирма критеріями** виставили **по 4–5 балів кожній**. Оцінка члена від громадськості за всіма 4 критеріями по 4 бали відповідала оцінкам інших членів лише за проєктом «Протидія насильству щодо жінок з порушенням слуху», а за іншими трьома оцінки становили від 0 до 2 балів. Разом з тим високі оцінки за четвертим критерієм виставлено за **відсутності інформації** щодо джерел фінансування, матеріально-технічної бази і кадрового забезпечення цієї ГООІ, **обґрунтування** кількості товарів і послуг з урахуванням ринкових цін і тарифів.

Пропозиції ГО «Лаванда» – програма «Маю право на гідне життя» (118 балів) і проєкт «Дитяча мрія» (121 бал) **за наявності суттєвих недоліків** при підготовці кошторису за **третім критерієм** (очікувана ефективність використання бюджетних коштів) отримали, відповідно, **29 з 50 балів** кожна (оцінки членів коливались від **0 (2 особи) до 5 (одна) балів**), за **четвертим критерієм** за **відсутності досвіду** з реалізації програм (проєктів, заходів) – **28 балів** програма (двоє з десяти членів виставили 0 балів, один – 2, два – 3, а п'ять – 4) і **29 проєкт** (двоє – 0 балів, три – 3, п'ять – 4).

Захід ГО «Хмельницький фонд» «Допомога дітям з аутизмом та іншими психомовленнєвими особливостями розвитку «Я можу» **отримав 153 бали**, з них за **третім критерієм** (очікувана **ефективність** використання бюджетних коштів) – **35 балів**, з них від представників Мінсоцполітики отримав «**один**» і «**п'ять**» балів, а від громадськості – «**чотири**» та «**п'ять**» балів.

Програма ГОІ «Святий Юрій» «Всеукраїнський конкурс інклюзивного образотворчого мистецтва імені Марії Приймаченко» оцінена в **133 бали**, в т. ч. за **першим** критерієм отримала **37 балів** (оцінки коливалися від **0 (2 особи) до 5 (5 осіб)**), за **другим** – **35 балів** (від **0 (2 особи) до 5 (4 особи)**), за **третім** – **30 балів** (від **0 (2 особи) до 5 (1 особа)**), за **четвертим** – **31 бал** (від **0 (2 особи) до 4 (7 осіб)**). Майже аналогічна ситуація із **оцінювання** програми «Мрію жити як усі!» ГО «Побратими за майбутнє» (**114 балів**, з них за 4 критерієм 27 балів). При цьому в цих організаціях **відсутній досвід виконання аналогічних програм**, вони не отримували кошти з державного бюджету у попередніх роках, в описі їх програм відсутні обґрунтування щодо

потреби у придбанні наведеної кількості послуг і товарів, відсутня інформація про матеріально-технічне і методичне забезпечення, а рівень кадрового забезпечення був недостатнім для отримання високої оцінки.

Перелік ГООІ, визначених переможцями конкурсу, з якими будуть укладені договори на виконання (реалізацію) програми (проєкту, заходу), затверджений наказом Фонду від 16.06.2021 № 59 на суму 39416 тис. грн відповідно до обсягу бюджетних коштів, рекомендованого Конкурсною комісією, та сум, визначених паспортом програми, направлений Фондом до Мінсоцполітики 16.06.2021 як пропозиції до розподілу²⁶.

Отже, Фонд з урахуванням рекомендацій Конкурсної комісії **зменшив загальну вартість реалізації програм (проєктів, заходів) конкурсних пропозицій на 19894,8 тис. грн** з метою приведення її у відповідність до визначених паспортом обсягів. При цьому **аудит засвідчив, що окремі рішення Конкурсної комісії і Фонду з цього питання були недостатньо обґрунтованими, зокрема:**

- Конкурсною комісією рекомендовано зменшити фінансову підтримку проєкту ГС «ВСІЧ» на **5 тис. грн**, а фактично її обсяги **зменшено на 281,4 тис. грн**, що **негативно вплинуло** на реалізацію проєкту. Як наслідок, територіальним відділенням Фонду у Закарпатській області, за результатами спостереження за реалізацією проєкту, **зроблено висновок, що він частково відповідає запланованій меті;**

- фінансова підтримка проєкту ГО «Остомія» за відсутності зауважень **зменшена майже на 40 відсотків**. Це призвело до звуження цільової аудиторії проєкту **на 33,3 відсотка**. Аналогічно, **на 53,3 відс. зменшена** фінансова підтримка заходу ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій»;

- фінансова підтримка проєкту ДІМФО **зменшена у 2,5 раза** (з 229,5 до 90 тис. грн), що спричинило зменшення цільової аудиторії **майже в 5 разів**.

Аудит засвідчив, що за результатами конкурсу до Фонду надійшло **5 звернень (оскаржень)** від ГООІ, в яких висловлено **незгоду з його результатами** (зокрема, щодо оцінювання на III етапі конкурсу), одна з яких – ГО «ГАР» відмовилася від фінансової підтримки. Ця ГООІ у листі від 20.07.2021 № 02/07-21 обґрунтувала своє рішення **непрозорістю проведення конкурсу**, протестом проти рішення Конкурсної комісії, яка в ручному режимі розподілила голоси, надавши пріоритет окремим ГО, **що є прямим конфліктом інтересів**. Зокрема у складі конкурсних пропозицій ГО «Соціальна єдність» подано меморандум про партнерство від 28.07.2020, укладений з Мінсоцполітики, предметом якого є співпраця та взаємодія щодо підтримки, розвитку і просування інноваційних проєктів і послуг, а ГО «Соціальна синергія» – лист Мінсоцполітики, в якому зазначалося про підтримку проєкту та його участь у публічних заходах.

Переможцями конкурсу у 2021 році визначено 50 конкурсних пропозицій, поданих 37 ГООІ для реалізації програм (проєктів, заходів), загальною вартістю 70 712,75 тис. грн, у т. ч. кошти фінансової підтримки –

²⁶ Лист від 16.06.2021 № 06-01/12-1307/08-02.

59 310,71 тис. грн (83,9 відс.), співфінансування ГООІ (власний внесок) – 11 402,04 тис. грн (16,1 відсотка).

Аудит конкурсних пропозицій – переможців конкурсу засвідчив, що:

✓ у **34 конкурсних пропозиціях відсутнє належне обґрунтування загальнодержавного рівня** виконання програм (проектів, заходів), визначеного пунктом 2 Порядку № 1049 (в редакції до 06.08.2021) і Наказом № 111, оскільки відповідно до пунктів 1, 15 Порядку № 1049 **фінансова підтримка за рахунок коштів державного бюджету** надається для виконання програм (проектів, заходів) **загальнодержавного рівня, відповідність** якому є одним із двох критеріїв, за якими члени конкурсної комісії на **I етапі конкурсу** оцінюють конкурсні пропозиції.

Так, у **29 конкурсних пропозиціях відсутня інформація про кількість регіонів** (їх перелік), в яких будуть реалізовуватися програми (проекти, заходи), у **5 – кількість вказаних регіонів була меншою половини**. Наприклад: ГО «Союз ветеранів АТО» передбачала реалізацію проекту «Професія для життя» лише в Донецькій області, ГО «Крок у суспільство» – проекту «Допомога в соціально-психологічній, корекційно-педагогічній, фізичній реабілітації дітям з інвалідністю, хворим на ДЦП» лише в м. Києві та Київській області, ГО «ВА допомоги хворим на туберозний склероз» – проекту «Запровадження мультидисциплінарного підходу до надання психомедико-реабілітаційної допомоги пацієнтам з туберозним склерозом» лише в п'яти регіонах. При цьому **Конкурсна комісія** рішень відповідно до пункту 1 Порядку № 1049 (в редакції з 09.02.2021) щодо здійснення загальнодержавних програм (проектів, заходів) ГООІ за рахунок коштів державного бюджету на обласному (районному, міському) рівні **не приймала;**

✓ у **11 – не визначена або опосередковано визначена цільова аудиторія** учасників програм (проектів, заходів), що **не узгоджується** з підпунктом 4 пункту 7 Порядку № 1049, згідно з яким в описі програми (проекту, заходу) повинна міститися інформація про цільову аудиторію.

Це, в окремих випадках, унеможливило перевірку виконання ГООІ планових кількісних показників реалізації програм (проектів, заходів). Наприклад, у пропозиції ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» відсутня кількість учасників заходу «Організація та проведення науково-практичної конференції «Європейські стандарти працевлаштування осіб з інвалідністю»; в програмі ГО «Соціальна єдність» «Країна без бар'єрів для нечуючих. Створення умов для соціальної адаптації людей з порушенням слуху» – кількість громадян з порушенням слуху, які візьмуть в ній участь;

✓ у **42 – в описах відсутній детальний розрахунок витрат та джерел фінансування**, або такі відомості надані загальними фразами/цифрами, чим не дотримано підпункту 4 пункту 7 Порядку № 1049. При цьому, за відсутності належного контролю з боку Фонду та його територіальних відділень, **такі недоліки були усунені лише у 6 договорах** на виконання програм (проектів, заходів), що унеможливило контроль за економним витрачанням бюджетних коштів;

✓ у 6 (ГО «Крок у суспільство» (проект «Допомога в соціально-психологічній, корекційно-педагогічній, фізичній реабілітації дітям з інвалідністю, хворим на ДЦП»), ГО «Союз ветеранів АТО» (програма «Повернувся з АТО – повернись до життя» та проект «Професія для життя»), ГО «Лаванда» (проект «Дитяча мрія» та програма «Маю право на гідне життя»), ГО «Покровська РООЗІ» (програма «Нові професії для жінок – нові можливості для країни») – **обрано вид діяльності** для реалізації пріоритетних завдань – реабілітація осіб з інвалідністю або дітей з інвалідністю, який Фондом **не визначено в Оголошенні про конкурс**. При цьому **статутами останніх двох ГООІ проведення реабілітації осіб з інвалідністю не передбачено**;

✓ у 5 – **заплановані заходи фактично не розв’язували заявлених ГООІ пріоритетних завдань, визначених Фондом, тобто не відповідали критерію** «відповідність запланованих заходів пріоритетним завданням», за одним з двох яких згідно з пунктом 15 Порядку № 1049 члени Конкурсної комісії **на першому етапі конкурсу індивідуально оцінюють конкурсні пропозиції**. Зокрема, програма ГО «Лаванда» «Маю право на гідне життя» **замість** здійснення **комплексу** взаємопов’язаних заходів, спрямованих на реалізацію медичної реформи²⁷, **включала лише заходи з комплексної реабілітації, не пов’язані з наданням медичних послуг**.

Аналогічно **метою проекту** ГО «Лаванда» «Дитяча мрія» **замість** «проведення заходів для забезпечення поліпшення становища та розширення прав і можливостей жінок і дівчат з інвалідністю» відповідно до пріоритетного завдання **визначено привернення уваги суспільства до проблем соціалізації дітей з розладами аутистичного спектру та проведення тренінгів для їх представників**. ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» під час реалізації заходу «Організація та проведення науково-практичної конференції «Європейські стандарти працевлаштування осіб з інвалідністю» заявлено про виконання всіх 11 пріоритетних завдань.

Водночас **у договорах з ГО «Лаванда» та ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» пріоритетні завдання, за якими конкурсні пропозиції визнані переможцями, були змінені, що не передбачено Порядком № 1049 і зводить нанівець самі конкурсні засади надання фінансової підтримки**;

✓ у 14²⁸ – **розмір співфінансування (власного внеску) ГООІ становив менше нормативно встановлених 15 відс. загального обсягу фінансування і коливався від 9,7 відс.** (програма ГО «Побратими за майбутнє») **до**

²⁷ Сприяння формуванню інклюзивної політики в сфері охорони здоров’я, в тому числі з питань репродуктивного здоров’я, забезпечення доступності до якісних медичних послуг осіб з інвалідністю; врахування потреб осіб з інвалідністю в реабілітації та абілітації при розробленні та проведенні заходів у межах медичної реформи.

²⁸ У двох конкурсних пропозиціях суму співфінансування у розмірі менше за 15 відс. необхідного обсягу встановлено шляхом виправлення арифметичних помилок у кошторисах.

14,9 відс. (проект УАДІ), що не узгоджується з абзацом першим пункту 24 Порядку № 1049;

✓ документи за дев'ятьма конкурсними пропозиціями надані не в повному обсязі, але не були відхилені Фондом відповідно до пункту 12 Порядку № 1049, згідно з яким організатор конкурсу не повинен допускати такі пропозиції до участі в конкурсі, так:

- конкурсна пропозиція ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» не містила інформацію про відсутність фактів порушення вимог бюджетного законодавства, чим не дотримано вимог до конкурсних пропозицій, визначених в Оголошенні про конкурс;

- конкурсна пропозиція УАДІ (проект «Інформаційно-правовий контакт центр «Соціальний диспетчер»») не містила інформацію про діяльність організації, чим не дотримано вимоги Оголошення про конкурс і підпункту 6 пункту 7 Порядку № 1049;

- 7 конкурсних пропозицій (ГО «Покровська РООЗІ» (програма «Нові професії для жінок – нові можливості для країни»), ГО «Союз ветеранів АТО» (проект «Професія для життя» і програма «Повернувся з АТО – повернись до життя»), ГО «Лаванда» (проект «Дитяча мрія» та програма «Маю право на гідне життя»), ГО «ВАППЛІУ» (проект «Доступний ринок праці. Інклюзивність перевага сучасного бізнесу»), ВГОО «Разом проти раку» (проект «Боротьба з онкологією стосується кожного»)) не містили листів-підтверджень партнерів, залучених до виконання програм (проектів, заходів), чим не дотримано вимоги Оголошення про конкурс і підпункту 5 пункту 7 Порядку № 1049, що створило умови для неналежної їх реалізації у разі відсутності таких партнерів або невиконання останніми зобов'язань та недосягнення запланованих результатів.

Для реалізації зазначених вище програм і проектів, які мали недоліки, Фондом та його територіальними відділеннями укладені договори на загальну суму **8 829,4 тис. грн, у т. ч. 7 466,8 тис. грн – кошти фінансової підтримки, 1 362,6 тис. грн – власний внесок;**

✓ у 38 – надано не в повному обсязі інформацію про діяльність ГООІ, що не узгоджується з підпунктом 6 пункту 7 Порядку № 1049, згідно з яким інформація про діяльність ГООІ має, зокрема, містити інформацію про досвід виконання програм (проектів, заходів) протягом останніх двох років за рахунок бюджетних коштів та інших джерел фінансування, джерела фінансування громадських об'єднань, їх матеріально-технічну базу та кадрове забезпечення.

Наприклад, в інформації про діяльність ВСГО «Конфедерація» (проект), ГО «Гармонія» (проект), ГО «Реаресурс» (проект), ГС «Луганська АООІ» (2 проекти та програма), Полтавський ОС СОІУ (проект), ГС «ВСІЧ» – не зазначені джерела їх фінансування, відсутня інформація про матеріально-технічну базу та кадрове забезпечення організацій;

✓ у 26 – в кошторисах відсутні та/або не деталізовані розрахунки за окремими статтями витрат, чим не дотримано вимоги Оголошення про

конкурс та форми кошторису витрат, затверджені Наказом № 111. Так, у кошторисі витрат ВСГО «Конфедерація» (проект) не вказано, які фахівці будуть залучені до реалізації проекту; кошторисах Центру Бебіко (проект), ГО «Крок у суспільство» (захід і проект), УАДІ (захід і проект), ДІМФО (проект) та ГО «Турбота» (проект) не деталізовано розрахунки витрат на оплату послуг залучених спеціалістів та оплату праці безпосередньо залучених працівників об'єднання;

✓ у 5 (ГОІ «Святий Юрій» (програма), ГО «ВА допомоги хворим на туберозний склероз» (проект), ГО «Хмельницький фонд» (проект), УАДІ (захід і проект) – **витрати на харчування і проживання** учасників програм (проектів, заходів) і працівників ГООІ, залучених до виконання програм (проектів, заходів), розраховані із **недотриманням пункту 6 Порядку № 166 понад норми**, встановлені Постановою № 98 (60 грн – харчування однієї особи на добу, 600 грн – проживання однієї особи на добу без ПДВ). Наприклад, у конкурсній пропозиції УАДІ (захід) **витрати на харчування однієї особи** на добу становили **471,12 замість 60 грн**, на проживання – **1000 замість 600 грн**, конкурсній пропозиції ГО «Хмельницький фонд» (проект) – **250 і 800 грн замість 60 і 600 грн** відповідно;

✓ у трьох – описи програми (проекту) не містили **конкретних очікуваних результатів і результативних показників** (кількісних та/або якісних), чим **не дотримано** підпункту 4 пункту 7 **Порядку № 1049**. При цьому конкурсні пропозиції не були відхилені, визнані переможцями і всупереч підпункту 1 пункту 9 **Порядку № 166 за відсутності конкретних результативних показників** виконання завдань на них **використано 1811,2 тис. гривень**. Так, в описі конкурсної пропозиції ГО «Союз ветеранів АТО» (проект «Професія для життя») **не зазначено кількості осіб**, які пройдуть реабілітацію та навчання, ГО «Лаванда» (програма «Маю право на гідне життя») – кількість осіб з інвалідністю, які будуть залучені до реабілітації, ГС «ВСІЧ» (проект «Семінар «Юридичні аспекти національної системи прав людини в Україні і які існують засоби захисту прав осіб з інвалідністю») – **не зазначені конкретні результативні показники**;

✓ **більшість конкурсних пропозицій** містила інші недоліки та порушення вимог Оголошення про конкурс. Зокрема, у кошторисах **19 конкурсних пропозицій** наявні арифметичні помилки, **13 кошторисів** надані в електронному вигляді у форматі Word замість Excel, у **7 заявах відсутня дата** їх складання, у **10 конкурсних пропозиціях** невірно зазначена сума витрат на виконання програми (проекту, заходу) та/або фінансової підтримки/ суми співфінансування, та/або витрат на організаційне та матеріально-технічне забезпечення ГООІ; у **17 описах** відсутні або неповні дані про матеріально-технічне та/або кадрове забезпечення ГООІ тощо.

Розподіл коштів, передбачених у Державному бюджеті України на 2021 рік за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 для виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), розроблених ГООІ, затверджений наказом Мінсоцполітики від 08.07.2021 № 395, повністю відповідав

пропозиціям, отриманим від Фонду, і **передбачав спрямування фінансової підтримки 37 ГООІ для реалізації 50 конкурсних пропозицій**, визначених переможцями конкурсу, до кінця 2021 року.

Із загального обсягу фінансової підтримки **22,1 відс. розподілено одній громадській організації – ГО «Соціальна єдність»** (м. Київ) на виконання трьох програм та одного проєкту, 23,4 відс. – чотирьом ГООІ Донецької та Луганської областей для реалізації 4 програм та 3 проєктів.

Аналіз протоколу № 4 від 08.06.2021 свідчить, що член Конкурсної комісії – представник громадськості звернулася до Фонду з вимогою «пояснити можливість корупційних ризиків щодо значної частки коштів одній організації, на що її голова зауважила, що не вбачає корупційних ризиків, оскільки всі конкурсні пропозиції подані в межах граничних сум програм (проєктів, заходів), передбачених Мінсоцполітики».

З огляду на перелічені у Звіті недоліки та суперечливі питання з проведення розподілу під час аудиту застосовані **професійне судження** і аналітичні процедури для оцінки ризику необ'єктивності рейтингу конкурсних пропозицій, складеного за результатами конкурсу, а саме: методом **екстраполявання** складені **три різних розрахункових рейтинги**, у яких результати голосування окремих членів Конкурсної комісії поширено **на всіх**, а саме:

- **п'яти** членів Конкурсної комісії з представників Фонду та Мінсоцполітики, у рейтингу яких прохідний бал набрали б **60** пропозицій, у т. ч. **50 пропозицій**, визначених переможцями, та **10 додатково**;

- **п'яти** членів Конкурсної комісії – представників громадськості, відповідно 87, 50 та додатково 37 конкурсних пропозицій;

- **двох** членів Конкурсної комісії, які не підписали протокол № 4 від 08.06.2021 з підбиття підсумків результатів III етапу конкурсу. Їх рейтинг, порівняно з двома попередніми, **був істотно інший**, прохідний бал набрали **93 пропозиції**, але 21 із 50 пропозицій затвердженого **рейтингу** не подолали, з яких 5 отримали **нуль балів**.

Отже, результати екстраполявання засвідчили наявність **недоліків та ризиків необґрунтованого оцінювання** пропозицій окремих учасників. Перелік переможців міг бути розширений **майже вдвічі, а вартість пропозицій, навпаки, зменшено**. Це дало б змогу **забезпечити економне витрачання бюджетних коштів, збільшити кількість залучених до фінансової підтримки ГООІ та уникнути корупційних ризиків**.

2.2.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує **Мінсоцполітики та Фонду**:

- розробити рекомендації з оцінювання програм (проєктів, заходів) для членів Конкурсної комісії;

- посилити контроль за перевіркою поданих конкурсних пропозицій на відповідність вимогам нормативних актів та інших документів, що регулюють питання допуску конкурсних пропозицій до конкурсу, зі встановленням

відповідно до пункту 3¹ Порядку № 166 чітких умов недопущення Фондом ГООІ до участі в конкурсі.

2.3. Оцінка обґрунтованості розподілу коштів державного бюджету, передбачених на фінансову підтримку Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих

Мінсоцполітики і Фонд не визначили із залученням громадських об'єднань механізму розрахунку та врахування при розподілі бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ, критеріїв, визначених Порядком № 183.

Як результат, Робоча група при формуванні пропозицій до розподілу бюджетних коштів у 2021 році лише підтримала надані громадськими об'єднаннями пропозиції: розподілити УТОГ – 17 000 тис. грн, УТОС – 30 860 тис. грн, які не враховували критерії, визначені Порядком № 183, і не забезпечила дотримання пункту 5.2 Положення про неї стосовно формування пропозицій до розподілу бюджетних коштів між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОС і УТОГ на 2021 рік. Мінсоцполітики затвердило запропоновані УТОГ та УТОС і спрямовані Фондом суми розподілу коштів між їх підприємствами і організаціями без будь-яких коригувань, що не підтверджує повною мірою його обґрунтованість. Зазначене є ознакою непрозорого проведення розподілу бюджетних коштів фінансової підтримки.

2.3.1. Законодавча база

Пунктом 5 Порядку № 183 встановлено **чотири критерії, з урахуванням яких визначається обсяг бюджетних коштів, що виділяються громадському об'єднанню.**

Довідково. Критерії: 1. Результати діяльності громадського об'єднання в минулому році та досвід його роботи; 2. Наявність детальних розрахунків та обґрунтувань за кожним напрямом використання бюджетних коштів, у т. ч. запланованих (фактичних) показників діяльності громадського об'єднання та отриманих ним власних надходжень (доходів та очікуваних ресурсів з інших джерел), у разі надання фінансової підтримки у минулих роках – результатів проведення аналізу ефективності використання коштів; 3. Рівень підвищення розміру мінімальної заробітної плати для працівників невиробничої сфери УТОГу та УТОСу; 4. Кількість членів об'єднання, соціально-культурних підрозділів підприємств та об'єднань УТОГу та УТОСу (бібліотек, клубів, навчально-інформаційних центрів, редакцій періодичних видань, реабілітаційних установ тощо).

Розподіл бюджетних коштів між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОГ та УТОС проводиться Мінсоцполітики з урахуванням пропозицій Робочої групи, утвореної Фондом за участю представників громадських об'єднань, що претендують на отримання фінансової підтримки у відповідному бюджетному році, представників ЗМІ та журналістів, затверджується цим Міністерством за пропозиціями Фонду з урахуванням пропозицій Робочої групи та з посиланням на перелік професій (посад), і оприлюднюється на офіційних вебсайтах Фонду та громадських

об'єднань (пункти 5, 6 Порядку № 183²⁹ (в редакції з 12.05.2021; до 12.05.2021 розподіл затверджувався цими об'єднаннями за погодженням з Фондом).

Згідно з підпунктом 15 пункту 6 Положення про Фонд, **Фонд** відповідно до покладених завдань **вносить Мінсоцполітики пропозиції щодо розподілу коштів**, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки ГООІ.

Пунктом 5 Положення про Робочу групу, затвердженого наказом Фонду від **10.06.2021 № 54, визначені її завдання: опрацьовувати** подані до Фонду документи **УТОС та УТОГ**, їх місцевих (обласних) осередків (відокремлених підрозділів) щодо надання фінансової підтримки у відповідному році, з урахуванням пункту 5 Порядку № 183 (зі змінами); **сформувати пропозиції** щодо розподілу у відповідному бюджетному році бюджетних коштів **між підприємствами і організаціями** невиробничої сфери УТОС і УТОГ.

2.3.2. Встановлений стан справ

Фондом наказом від **10.06.2021 № 54** на виконання пункту 5 Порядку № 183 **утворено консультативно-дорадчий орган – Робочу групу з формування пропозицій** щодо розподілу коштів у межах бюджетної програми за КПКВК 2507020, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки УТОС та УТОГ, затверджено Положення та її склад, але:

✓ **формування складу з числа лише керівних представників Фонду** здійснено **без урахування** положення абзацу одинадцятого пункту 5 Порядку № 183 щодо **«робочої групи, утвореної Фондом за участю представників громадських об'єднань, що претендують на отримання фінансової підтримки у відповідному бюджетному році, представників ЗМІ та журналістів»**.

Довідково. До складу Робочої групи у 2021 році включено представників Фонду: директора (голова Робочої групи), першого заступника директора, головного бухгалтера, начальника відділу взаємодії з громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, начальника відділу фінансування бюджетних програм;

✓ **завдання Робочої групи, наведені в її положенні, узагальнені, чітко не визначені, зокрема, щодо механізму врахування встановлених пунктом 5 Порядку № 183 критеріїв при розподілі коштів, лише передбачають опрацювання поданих товариствами документів та формування відповідних пропозицій.**

Аудит засвідчив, що у 2021 році відбулося лише **одне засідання** Робочої групи (**протокол від 11.06.2021 № 1**) щодо розподілу коштів у **режимі онлайн** за участю п'яти членів Робочої групи, голів ЦП УТОС та ЦП УТОГ та представника ЗМІ – провідного ведучого Першого каналу Українського радіо (Національна Телерадіокомпанія «Суспільне»), на якому **заслухано:**

- доповіді голів ЦП УТОС і ЦП УТОГ про структуру та напрями роботи;
- **інформацію за 2020 рік, підготовлену Фондом з урахуванням наданих на його запит від 24.05.2021 відомостей ГО, щодо: використання товариствами бюджетних коштів фінансової підтримки, основних показників їх діяльності, зокрема: суми отриманих власних надходжень (УТОС –**

²⁹ У редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449.

9 492,3 тис. грн, УТОГ – 11 615,4 тис. грн), середнього розміру матеріального заохочення на одне робоче місце (2246,5 грн і 2786,2 тис. грн), кількості членів товариств (39 577 та 36 759 осіб), кількості одержувачів (30 і 22 од. відповідно). Потреба в коштах фінансової підтримки на 2021 рік за заявами цих об'єднань становила 231 258,7 для УТОС і 100 000 тис. грн для УТОГ і суттєво перевищувала виділену суму коштів в державному бюджеті на їх невиробничу сферу на 2021 рік (47,86 млн грн);

- **спільний лист ЦП УТОС і ЦП УТОГ від 24.05.2021 з пропозиціями встановити для них на 2021 рік граничні обсяги фінансування за КПКВК 2507020 УТОГ – 17 000 тис. грн і УТОС – 30 860 тис. гривень.** Детальні розрахунки та обґрунтування за кожним напрямом використання бюджетних коштів товариствами не надавались.

Рішенням Робочої групи лише **підтримано запропоновані УТОС і УТОГ пропозиції щодо розподілу коштів без належного його обґрунтування із урахуванням визначених пунктом 5 Порядку № 183 критеріїв.** Зазначене є ознакою непрозорого розподілу.

Робочою групою не забезпечено дотримання пункту 5.2. Положення стосовно формування пропозицій щодо розподілу бюджетних коштів між підприємствами і організаціями невиробничої сфери УТОС і УТОГ на 2021 рік.

Такі пропозиції, на виконання листа Мінсоцполітики від 25.06.2021, були **отримані Фондом від УТОС (листом від 22.06.2021) та УТОГ (від 17.06.2021) і 05.07.2021 направлені Міністерству для затвердження.**

Як встановлено аудитом, **принципи розподілу УТОС і УТОГ бюджетних коштів між місцевими осередками, підприємствами та організаціями невиробничої сфери, застосовані товариствами для формування наданих Мінсоцполітики пропозицій, різнилися між собою, так:**

✓ **УТОС розподіл коштів фінансової підтримки з Державного бюджету України на 2021 рік між його підприємствами і організаціями невиробничої сфери затверджено 17.06.2021 на розширеному засіданні президії ЦП УТОС за участю голів обласних організацій, керівників підприємств, організацій.**

Зазначений розподіл бюджетних коштів (лист від 22.06.2021 до Фонду) **передбачав спрямування 23 відс. загальної суми фінансової підтримки п'яти організаціям, враховуючи суми фінансування у 2020 році з додаванням 10 відс. для організацій, які мали дохід від оренди майна (редакція «Заклик», Реабілітаційний центр, бібліотека ім. М. Островського, Львівська капела бандуристів «Карпати») та 41,5 відс. – для організації, яка не мала доходу від оренди майна (Навчальний центр), згідно з їх штатним розписом з мінімальною кількістю посад, і суми Боярському будинку відпочинку УТОС, розрахованої, виходячи із запланованої для оздоровлення кількості осіб з інвалідністю по зору (390), вартості ліжка-дня, харчування та тривалості оздоровлення (18 днів). Решта сум, що залишилися, розподілялася пропорційно уточнень (до 31 848 осіб) кількості членів УТОС між обласними та Київською міською організаціями, враховуючи 806 штатних посад працівників.**

За результатами такого розподілу найбільші суми фінансової підтримки розподілені: **10,2 відс. сум** – Боярському будинку відпочинку УТОС (3 154 тис. грн), **7,5 відс.** – Дніпропетровському обласному осередку (2 309,9 тис. грн), **6 відс.** – Київському міському осередку (1 858,4 тис. грн), **4,8 відс.** – Львівському обласному осередку (1 465,3 тис. гривень).

У структурі розподілу **84,8 відс.** загальної суми фінансової підтримки передбачалося спрямувати на **матеріальне заохочення** (26 181,2 тис. грн), **5,5 відс.** – нарахування (1 703,5 тис. грн), **9,6 відс.** – інші витрати (2 975,4 тис. грн, з них 984,4 тис. грн – продукти харчування для Боярського будинку відпочинку УТОС). Водночас УТОС, відповідно до пункту 5 Порядку № 183, **не надано обґрунтувань та детальних розрахунків щодо інших видатків** (придбання предметів, товарів, робіт і послуг, їх кількості, вартості і видів тощо у розрізі обласних (місцевих) осередків), що не дало змоги в повному обсязі оцінити реальну потребу у фінансовій підтримці;

- **розрахунки коштів фінансової підтримки, надані УТОГ** (листи від 17.06.2021, 01.07.2021 до Мінсоцполітики), **передбачали їх розподіл між невиробничими організаціями УТОГ за однією із трьох груп оплати праці**, віднесення до яких здійснюється **на підставі виконання затверджених постановою президії ЦП УТОГ відповідних показників залежно від рівня організації для: апарату правлінь обласних організацій УТОГ та територіальних організацій** (кількість членів УТОГ з порушеннями слуху, які проживають на території області; виконання основних показників діяльності організації УТОГ з організаційно-масової, реабілітаційної та культмасової роботи, затверджених постановою ЦП УТОГ, а для апарату також виконання плану самостійно зароблених коштів, необхідних для утримання організації); **закладів культури УТОГ** (кількість постійно діючих клубних груп, гуртків та об'єктів дозвілля).

Довідково. При розподілі у розрізі невиробничих організацій УТОГ враховано дані про кількість штатних одиниць (309 осіб); загальний плановий фонд оплати праці (26 512,6 тис. грн); фонд заробітної праці працівників, який покривається за рахунок фінансової підтримки з держбюджету (17 000 тис. грн); фонд заробітної праці працівників, який покривається за рахунок власних коштів (9 512,6 тис. грн); середньомісячна заробітна плата одного працівника (7 150,13 грн); частина середньомісячної заробітної плати, яка покривається за рахунок фінансової підтримки з держбюджету (4 884,68 грн); частина середньомісячної заробітної плати, яка покривається за рахунок власних коштів (2 265,5 грн); плановий фонд основної заробітної плати на 2021 рік (24 376,1 тис. грн, у т. ч. апарату обласних організацій – 9 363,6 тис. грн, територіальних організацій – 9 188,2 тис. грн, будинків культури – 5 824,3 тис. грн); доплати до рівня мінімальної заробітної плати (1 178,5 тис. грн), у т. ч. апарату обласних організацій – 7,8 тис. грн, територіальних організацій – 269,6 тис. грн, будинків культури – 901,1 тис. грн); плановий фонд основної заробітної плати за посадами, які не входять до переліку посад, затверджених наказом Мінсоцполітики (25 554,6 тис. гривень).

Найбільше коштів фінансової підтримки із державного бюджету (1 000 тис. грн) розподілено шести осередкам УТОГ (Дніпропетровському, Житомирському, Київському, Львівському, Одеському, Харківському),

віднесенням до першої групи з оплати праці працівників невиробничих організацій УТОГ.

Отже, на відміну від УТОС, надана Мінсоцполітики УТОГ інформація дозволяла визначити частку бюджетних коштів на покриття видатків на оплату праці працівників невиробничих організацій УТОГ (64,1 відс. за рахунок коштів фінансової підтримки, 35,9 відс. – власних коштів) та оцінити потребу в ній.

Розподіл коштів, передбачених у Державному бюджеті України на 2021 рік за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 на фінансову підтримку місцевих (обласних) осередків (відокремлених підрозділів) підприємств і організацій невиробничої сфери УТОС та УТОГ, затверджено наказом Мінсоцполітики від 21.07.2021 № 415 (табл. 3).

Таблиця 3

Інформація щодо розподілу коштів фінансової підтримки на 2021 рік для невиробничої сфери УТОС та УТОГ

№ з/п	Область	Розподіл коштів фінансової підтримки на 2021 рік (наказ Мінсоцполітики від 21.07.2021 № 415)				Всього на 2021 рік
		УТОС		УТОГ		
		сума, тис. грн	питома вага, відс.	сума, тис. грн	питома вага, відс.	
1	Вінницька	792,9	2,6	800	4,7	1592,9
2	Волинська	1295,3	4,2	650	3,8	1945,3
3	Дніпропетровська	2309,9	7,5	1000	5,9	3309,9
4	Донецька	0	0	0	0	0
5	Житомирська	974,9	3,2	1000	5,9	1974,9
6	Закарпатська	779,4	2,5	650	3,8	1429,4
7	Запорізька	729,3	2,4	800	4,7	1529,3
8	Івано-Франківська	1114,1	3,6	800	4,7	1914,1
9	Київська	3154	10,2	1000	5,9	4154
10	Кіровоградська	999,6	3,2	600	3,5	1599,6
11	Луганська	532	1,7	0	0,0	532
12	Львівська	2527,9	8,2	1000	5,9	3527,9
13	Миколаївська	415,6	1,3	600	3,5	1015,6
14	Одеська	1033,3	3,3	1000	5,9	2033,3
15	Полтавська	1009,3	3,3	700	4,1	1709,3
16	Рівненська	885	2,9	600	3,5	1485
17	Сумська	786	2,5	800	4,7	1586
18	Тернопільська	694,8	2,3	600	3,5	1294,8
19	Харківська	1101,4	3,6	1000	5,9	2101,4
20	Херсонська	705,1	2,3	600	3,5	1305,1
21	Хмельницька	1166,5	3,8	600	3,5	1766,5
22	Черкаська	1167,3	3,8	600	3,5	1767,3
23	Чернівецька	518,9	1,7	800	4,7	1318,9
24	Чернігівська	996,6	3,2	800	4,7	1796,6
25	м. Київ	5170,9	16,8	0	0	5170,9
	РАЗОМ	30860,0	100,0	17000	100,0	47860,0

Аудитом встановлено, що затверджений Мінсоцполітики розподіл повністю відповідав пропозиціям, наданим УТОС і УТОГ, і пропозиціям Фонду (лист від 05.07.2021).

Отже, Міністерство, незважаючи на різні підходи УТОС та УТОГ до розподілу коштів між їх підприємствами і організаціями невиробничої сфери,

відсутність обґрунтувань УТОС за кожним напрямом використання бюджетних коштів у частині запланованих показників діяльності та отриманих ним власних надходжень, детальних розрахунків щодо інших видатків, **не вжило**, як головний розпорядник бюджетних коштів, **достатніх заходів щодо забезпечення обґрунтованості і підвищення прозорості розподілу коштів і мінімізації корупційних ризиків.**

2.3.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує **Кабінету Міністрів України надати доручення Мінсоцполітики за участю Фонду:**

переглянути механізм фінансової підтримки УТОС і УТОГ, враховуючи можливості державного бюджету, передбачити інституційну підтримку їх підприємств невиробничої сфери, суттєво змінивши порядок її надання та забезпечивши: доцільність і обґрунтованість надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ на підставі оцінки загального фінансового стану їх підприємств та організацій; прозорий і обґрунтований розподіл бюджетних коштів, дієвий контроль за ефективним використанням одержувачами бюджетних коштів, зокрема шляхом надання у складі документів на її отримання фінансової звітності за три попередні роки.

Мінсоцполітики за участю Фонду підготувати та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта щодо змін:

- до Порядку № 183 у частині визначення складу Робочої групи, передбачивши включення до її складу представників Мінсоцполітики.

Фонду забезпечити актуалізацію положення про Робочу групу.

2.4. Оцінка стану фінансового забезпечення виконання бюджетної програми за КПКВК 2507020 «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю»

Фонд як відповідальний виконавець бюджетної програми за КПКВК 2507020 у 2021 році не забезпечив її належної реалізації та ефективності використання бюджетних коштів, що не узгоджується із вимогами частини четвертої статті 20 Бюджетного кодексу України та Інструкції про статус відповідальних виконавців. Недостатня координація дій головного розпорядника бюджетних коштів та відповідального виконавця цієї бюджетної програми в умовах непослідовності щорічних рішень Кабінету Міністрів України щодо умов і напрямів використання коштів призвела до відмінностей при формуванні потреби у коштах, необґрунтованого розподілу бюджетних асигнувань і неефективного управління ними. Внаслідок цього у грудні на інші програми Мінсоцполітики перерозподілено 2 727,5 тис. грн і повернені до бюджету 2 612,9 тис. грн, з них 1960,9 тис. грн через неефективне управління.

Бюджетний запит на 2021–2023 роки за КПКВК 2507020 складено з недотриманням вимог пункту 1.5 Інструкції № 687 зі змінами, а напрями використання коштів, визначені без урахування абзацу першого пункту 5

розділу II Правил № 1098. Це призвело до включення до бюджетного запиту видатків загального фонду державного бюджету на 2021 рік у сумі 349824,7 тис. грн за напрямками, які не були підкріплені детальними розрахунками, що є порушенням статті 35 Бюджетного кодексу України.

Паспорт бюджетної програми за КПКВК 2507020 на 2021 рік затверджений з порушенням терміну, встановленого частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 розділу I Правил № 1098, що відповідно до частини першої пункту 17 статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства. Його результативні показники, незважаючи на їх значну загальну кількість, не дали змоги оцінити повною мірою ефективності бюджетної програми і суспільну значимість фінансової підтримки ГООІ та, в окремих випадках, не відповідали їх сутності, а показники звіту – фактичним даним. Це призвело до порушення пунктів 4, 6–8 Загальних вимог і частини п'ятої статті 20 Бюджетного кодексу України.

2.4.1. Законодавча база

Надання державою підтримки ГООІ врегульовано Бюджетним кодексом України, нормативно-правовими актами та іншими документами.

Підпунктом «в» пункту 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України³⁰ до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, віднесено видатки на державну підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю і ветеранів на виконання загальнодержавних програм (проектів, заходів) згідно з порядком, визначеним Кабінетом Міністрів України. Спосіб їх розподілу Бюджетним кодексом України не регулюється.

Положення статті 35 Бюджетного кодексу України передбачають дотримання головними розпорядниками при складанні бюджетного запиту вимог Інструкції № 687. Зі змісту абзацу чотирнадцятого пункту 4.7 розділу IV цієї Інструкції, а також абзацу першого пункту 5 розділу II Правил № 1098 слідує, що напрями використання бюджетних коштів програми визначаються відповідно до затвердженого порядку використання коштів державного бюджету.

Зі змісту Інструкції про статус відповідальних виконавців слідує, що **відповідальний виконавець здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень, забезпечуючи ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів у бюджетному процесі.**

Механізм використання коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 під час складання бюджетного запиту на 2021–2023 роки, затвердження бюджетних призначень на 2021 рік, терміну, визначеного для

³⁰ Зі змінами, внесеними Законом України від 20.12.2016 № 1789, у редакції Закону України від 22.11.2018 № 2621.

затвердження паспорта бюджетної програми³¹ та кошторису³², визначався Порядком № 166 (в редакції з 15.05.2020). Пунктом третім цього Порядку було встановлено, що кошти спрямовуються на фінансову підтримку ГО для виконання (реалізації) загальнодержавних програм (проектів, заходів) за результатами конкурсу, який проводиться згідно з Порядком № 1049.

Порядок формування результативних показників бюджетних програм, складання їх паспорта та звіту з виконання визначені Загальними вимогами та Правилами № 1098. Процедури складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ та планів використання бюджетних коштів врегульовано Порядком № 228.

2.4.2. Виявлений стан справ

За останні три роки видатки на надання державою фінансової підтримки ГООІ за рахунок коштів державного бюджету Мінсоцполітики і Фонд планували і здійснювали за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 (загальний фонд, поточні видатки, КЕКВ 2610 «Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)»).

Показники виконання у 2019–2021 роках бюджетної програми за КПКВК 2507020 наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Показники виконання у 2019–2021 роках бюджетної програми за КПКВК 2507020

№ п/п	Показники	Роки		
		2019	2020	2021
1.	Затверджені бюджетні призначення, тис. грн	89 362,4	66426,0	91 426,0
2.	Використано коштів, усього, тис. грн, з них:	89187,9	58964,0	86 068,5
2.1.	на фінансову підтримку УТОС, тис. грн/кількість одержувачів бюджетних коштів, од.	42 778,2 / 171	30875,1 / 164	30697,5 / 30
2.2.	на фінансову підтримку УТОГ, тис. грн/кількість одержувачів бюджетних коштів, од.	23549,4 / 24	16970,0 / 24	17000 / 22
2.3.	на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям, тис. грн/кількість осіб, які отримали відшкодування, од	2 994,5 / 94	не передбачалися	4 038,9 / 133
2.4.	на фінансову підтримку ГООІ для проведення ними програм (проектів, заходів), тис. грн/кількість ГООІ	8 999,9	7182,1 (20, конкурс)	34 332,1 (34, конкурс)
2.4.1.	Кількість проведених заходів, од.	218	168	46
2.4.2.	Кількість осіб, які взяли участь у програмах (проектах, заходах).	11821	900 000	не визначалася
2.4.2.1.	з них особи з інвалідністю	9356	не визначалися	
2.5.	Кількість ГООІ, які отримали фінансову підтримку ³³ , од.	25	22	36

³¹ Протягом 45 днів з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України (абзац перший частини восьмої статті 20 Бюджетного кодексу України).

³² Протягом 30 календарних днів після затвердження розписів відповідних бюджетів (пункт 31 Порядку № 228).

³³ Місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи), підприємств і організацій невинробничої сфери УТОС та УТОГ враховано як дві ГООІ (УТОС та УТОГ).

Аудит засвідчив, що кошти на цю мету, виділені за програмою у 2019–2021 роках, використовувалися частково, напрями використання коштів, умови їх отримання (на конкурсних засадах або поза конкурсом для системи УТОС та УТОГ) та одержувачі визначалися постановами Уряду і постійно змінювалися. Водночас фінансовою підтримкою з державного бюджету на конкурсних засадах та поза конкурсом, незважаючи на збільшення її обсягів, щороку охоплюється невелика кількість ГООІ (**25 у 2019 році та 36 у 2021 році**), порівняно з їх орієнтовною загальною кількістю (близько 700³⁴).

Бюджетні призначення за КПКВК 2507020 на фінансову підтримку ГООІ затверджені Законом № 1082 Мінсоцполітики у сумі **91426 тис. грн**, яка лише на 26,1 відс. задовольняла потребу в коштах, заявлену у бюджетному запиті, але перевищувала на 25000 тис. грн граничний обсяг видатків за програмою (66426 тис. грн) і впродовж року не переглядалася.

Планування, розподіл та використання коштів бюджетної програми за КПКВК 2507020 у 2021 році її учасниками здійснювалося **в умовах несталості впродовж останніх трьох років нормативної бази, що врегульовує питання фінансової підтримки ГООІ**, з недоліками та порушеннями, які негативно вплинули на ефективність управління і витрачання бюджетних коштів.

Серед причин – недостатній рівень координації і узгодженості дій Мінсоцполітики та Фонду, **низький рівень контролю** за реалізацією бюджетної програми на всіх рівнях, **непослідовність рішень Уряду** щодо умов і напрямів використання коштів упродовж бюджетного року та довготривала процедура проведення розподілу коштів між їх одержувачами.

Недоліки і порушення аудитором виявлені, зокрема:

- **при складанні бюджетного запиту на 2021–2023 роки**³⁵.

Так, Мінсоцполітики довело до Фонду незмінний на 2021–2023 роки граничний обсяг видатків за КПКВК 2507020 (66426 тис. грн), що є свідченням **необґрунтованого перспективного планування** та зобов'язало надати проєкт бюджетного запиту з обґрунтованою потребою у видатках і з розрахунками³⁶.

Потреба в коштах за програмою на 2021 рік за даними Фонду становила **349824,7 тис. грн** і містила:

- **18566,0 тис. грн – фінансову підтримку ГООІ за результатами конкурсу** згідно з Порядком № 166, але без розрахунків. Суми відповідали видаткам, затвердженим паспортом цієї програми на 2020 рік на фінансову підтримку ГООІ для організаційного та матеріально-технічного забезпечення діяльності, їх організаційний розвиток (3 949,8 тис. грн) і виконання

³⁴ Урядовий портал (<https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-posilyuye-finansovu-pidtrimku-gromadskih-obyednan-osib-z-invalidnistyu>).

³⁵ Індивідуальних та додаткових.

³⁶ Окреме доручення Першого заступника Міністра соціальної політики України Є. Котика від 13.08.2020 № 388 /0/9-20.

загальнодержавних програм (проектів, заходів) за результатами конкурсу (14 616,2 тис. грн);

- **331258,7 тис. грн – фінансову підтримку УТОС і УТОГ** згідно з Порядком № 183 за відсутності достатніх підстав, чим **не дотримано вимог** абзацу першого пункту 5 розділу II Правил № 1098. У їх основу Фондом повністю покладена потреба, розрахована ЦП УТОС та ЦП УТОГ і викладена у документі «Розрахунки та обґрунтування за напрямками використання бюджетних коштів у розрізі напрямів, визначених пунктом 6 Порядку № 183³⁷», наданому до Фонду у складі індивідуальних пакетів документів³⁸ із заявами на отримання фінансової підтримки відповідно до пункту 3 Порядку № 183³⁹.

Показники, що характеризують потребу у коштах за КПКВК 2507020 для надання у 2021 році фінансової підтримки ГООІ та стан її задоволення, наведено у табл. 5.

Таблиця 5

Показники, що характеризують потребу у коштах за КПКВК 2507020 для надання у 2021 році фінансової підтримки ГООІ та стан її задоволення

Напрями використання коштів	Загальна потреба (тис. грн)	Граничний обсяг (тис. грн)	Відсоток врахування потреби	Відхилення (додаткова потреба, тис. грн)	Кількість установ, організацій
Фінансова підтримка ГООІ за результатами конкурсу	18566,0	18566,0	100,0	-	20
Фінансова підтримка УТОС та УТОГ	331258,7	47860,0	14,5	283 398,7	201
Разом	349824,7	66426,0	19,0	283 398,7	-

Згідно з бюджетним запитом, складеним Фондом в межах граничного обсягу видатків за КПКВК 2507020 на 2021 рік і направленим Мінсоцполітики⁴⁰, потреба у коштах на 2021 рік в цілому задоволена **на 19 відсотків**.

Потреба для фінансової підтримки ГООІ, визначених за результатами конкурсу, задоволена в повному обсязі та на **14,5 відс.** для надання фінансової підтримки УТОС та УТОГ. Показники, що характеризують потребу у коштах на 2021 рік для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ за напрямками використання коштів, та стан її задоволення наведено у додатках 3, 4.

Аудит свідчить, що **суми граничних обсягів на 2021 рік ЦП УТОС та ЦП УТОГ** визначено на рівні планових показників 2020 року, які в абсолютних величинах були значно меншими фактичних видатків 2019 року,

³⁷ Місцевими (обласними) осередками та організаціями невинробничої сфери УТОС і УТОГ заяви до Фонду на отримання фінансової підтримки не подавались.

³⁸ Лист ЦП УТОС від 25.05.2020 № 02-2/38 (вх. від 25.05.2020 № 2135/2) та ЦП УТОГ від 25.05.2020 № 04/34 (вх. 28.05.2020 № 2195/2).

³⁹ Передбачає подання ГО до Фонду до 30 травня року, що передуює періоду, в якому надається фінансова підтримка, заяви та інших документів за встановленим переліком.

⁴⁰ Лист Фонду від 14.08.2020 № 02/18-1730/08-02.

що свідчить про зниження рівня фінансової підтримки з боку держави вказаних ГООІ.

Проведений Фондом розподіл граничного обсягу видатків програми покривав потребу УТОС в цілому на **13,4 відс.**, УТОГ – **17 відс.**, з них на матеріальне заохочення з нарахуваннями **14,9 і 21,1 відс.** відповідно.

ЦП УТОС в обґрунтуваннях, зокрема, вказав, що потреба у коштах на заробітну плату в сумі 192 612,4 тис. грн враховує зростання мінімальної заробітної плати з 01.01.2020 до 4 723 грн на місяць, збільшення заробітної плати вихователям і бібліотекарам на 45–50 відс., оплату комунальних послуг та інші видатки (38 646,3 тис. грн) – зростання впродовж 2019–2020 років тарифів на комунальні послуги, тепло, електроенергію, зв'язок, медикаменти, продукти харчування.

Суми, не забезпечені доведеним граничним обсягом видатків, становили 283398,7 тис. грн, або **81 відс. потреби**, для задоволення якої Фонд склав додатковий бюджетний запит. Мінсоцполітики направив Мінфіну доопрацьовані бюджетні запити за програмою на 2021–2023 роки, показники яких ґрунтувалися на даних Фонду, але мали місце і деякі відмінності.

Зміст бюджетних запитів Мінсоцполітики та Фонду збігався, зокрема, в частині мети, яка передбачала захист інтересів осіб з інвалідністю, їх інтеграції у суспільство, завдань – надання фінансової підтримки ГООІ, які об'єднують осіб з обмеженими фізичними можливостями, суми додаткової (понад граничний обсяг видатків) потреби: на 2021 рік – 283 398,7 тис. грн, 2022 – 300 969,4 тис. грн, 2023 – 316 920,8 тис. грн.

Таблиця 6

Показники, що характеризують планування, затвердження та розподіл видатків бюджетної програми за КПКВК 2507020 у 2021 році за напрямками

						тис. грн
Показники	Потреба	Граничний обсяг видатків		Додаткова потреба		Бюджет- ні призначе- ння
		бюджетний запит індивідуальний		бюджетний запит додатковий		
		Фонд	Мінсоц- політики	Фонд	Мінсоц- політики	
Всього	349824,7	66426,0	66426,0	283398,7	283398,7	91426,0
фінансова підтримка УТОС і УТОГ	331258,7	47860,0	-	283398,7	-	-
фінансова підтримка ГООІ за результатами конкурсу	18 566,0	18 566,0	-	-	-	-
фінансова підтримка ГООІ	-	-	66426,0	-	283398,7	-
Відшкодування витрат на лікування чорнобильцям	-	-	-	-	-	-

Разом із зазначеним (див. табл. 6) у бюджетних запитах Мінсоцполітики:

- передбачило використання коштів лише за одним напрямом «Фінансова підтримка ГООІ», для оцінки якого залишило **28 із 33 результативних показників**, визначених Фондом за двома напрямками (виключено 5 показників ефективності з оцінки фінансової підтримки УТОС і

УТОГ), але і це значно перевищувало кількість, встановлену пунктом 4.8 Інструкції № 687 (не більше чотирьох результативних показників за кожним напрямом);

- **не зазначило зміни у результативних показниках у разі виділення додаткових коштів**, а лише вказало узагальнені наслідки їх неотримання – зниження активності діяльності ГООІ, погіршення життєвого рівня осіб з інвалідністю різних нозологій та морально-психологічного клімату в колективах серед осіб з інвалідністю, а також створення значних складнощів у функціонуванні невиробничої сфери УТОС та УТОГ, що у підсумку може призвести до виникнення соціальної напруги у суспільстві;

- **без достатніх нормативних підстав і за іншої мети програми вказало за доцільне передбачити у 2021 році кошти для відшкодування витрат на лікування чорнобильцям (4143,4 тис. грн)⁴¹**, не включивши їх до додаткової потреби.

Отже, заявлена потреба за програмою не підкріплена детальними розрахунками, чим не дотримано вимог пункту 1.5 Інструкції № 687, а **напрями використання коштів визначені без урахування абзацу першого пункту 5 розділу II Правил № 1098**. Це призвело до порушення статті 35 Бюджетного кодексу України. Подібні розрахунки мають бути підставою для розробки показників кошторисів і бути їх невід'ємною частиною, згідно із **принципом обґрунтованості, закладеним статтею 7 Бюджетного кодексу України, а також пунктом 22 Порядку № 228;**

• **при складанні паспорта, окремі з яких призвели до порушень бюджетного законодавства.**

Так, паспорт програми на 2021 рік затверджений наказом Мінсоцполітики від 25.05.2021 № 272 з порушенням терміну, **визначеного частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пункту 6 розділу I Правил № 1098**. Це згідно зі статтею 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства і стало однією з причин неефективного управління коштами внаслідок відтермінування початку реалізації програми.

Фонд не виконав завдання Мінсоцполітики щодо надання йому до 06.01.2021 пропозицій до паспорта бюджетної програми на 2021 рік⁴². Незважаючи на оголошення Фондом у грудні 2020 року конкурсу, ним замість пропозицій направлено 05.01.2021 Мінсоцполітики лист-запит⁴³ для отримання роз'яснень з надання фінансової підтримки УТОС та УТОГ у 2021 році з посиланням, зокрема, на визначені Постановою № 166 напрями використання коштів за програмою лише на 2020 рік, а згідно з підпунктом 3 пункту 2 Порядку № 183 під час реалізації Порядку № 183 не застосовуються

⁴¹ Суми визначені як різниця між потребою у коштах за рішеннями 2019 року (7143,4 тис. грн) та здійсненим у цьому ж році відшкодуванням (3000 тис. грн).

⁴² Окреме доручення Першого заступника Міністра соціальної політики України Є. Котика від 22.12.2020 № 545/0/9/20.

⁴³ Від 05.01.2021 № 06-01/12-17/08-02.

положення Порядку № 1049. До вирішення цього питання Фонд пропонував продовжити термін надання пропозицій до проєкту паспорта, **але відповіді не отримав.**

Показники затвердженого паспорта програми на 2021 рік базувалися на пропозиціях Фонду, направлених 14.05.2021 на повторний запит Мінсоцполітики від 13.05.2021, або на наступний день **після дня** набрання чинності змінами до Порядків № 166, 183, внесеними Постановою № 449, які визначили напрями використання коштів у 2021 році.

Збільшення на 25000 тис. грн за програмою бюджетних призначень на 2021 рік, порівняно з граничним обсягом видатків, і **визначення Урядом через п'ять місяців** після прийняття Закону № 1082 напрямів використання коштів за програмою, в т. ч. і нових, **призвело до відмінностей між бюджетним запитом і паспортом** у частині мети, завдань, напрямів використання коштів і результативних показників (додаток 5).

Мета бюджетної програми на 2021 рік у паспорті була розширена і передбачала захист інтересів осіб з інвалідністю та громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, їх інтеграцію у суспільство.

Як вбачається з наведених у додатку 5 даних, Мінсоцполітики і Фонд при складанні паспорта **не дотримали вимоги пунктів 6–8 Загальних вимог**, які, зокрема, передбачають, що результативні показники мають задовольнити потреби аналізу виконання бюджетної програми, формулюватися чітко та однозначно, підтверджувати їх значення джерелами інформації з їх визначення та покладають на головного розпорядника забезпечення їх достовірності та точності розрахунку, а також розроблення методики розрахунку показників, що потребують методичних роз'яснень змісту.

У паспорті для оцінки використання коштів за трьома напрямами визначено 28 результативних показників, більшість з яких визначені бюджетним запитом, а включення нових зумовлено нормативними змінами та збільшенням з одного до трьох напрямів використання коштів, визначених Постановою № 166. Така кількість не дозволила краще охарактеризувати ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми. Джерелом інформації з визначення цих результативних показників у паспорті, як і бюджетному запиті, вказано дані внутрішньогосподарського обліку, без уточнення назви звітності та об'єкта її ведення (Фонд та/або одержувачі). Це, в окремих випадках, призвело до викривлення планових і фактичних результативних показників.

Для оцінки використання коштів, передбачених для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ (47 860 тис. грн, або 52,3 відс. бюджетних призначень), визначено загалом **22 результативних показники**, в т. ч. 14 безпосередньо щодо УТОС, 6 – УТОГ і два спільних показники ефективності.

Ці показники Мінсоцполітики і Фонд визначили з частковим урахуванням пропозицій, отриманих від ЦП УТОС і ЦП УТОГ, підготовлених ними у день отримання запиту від Фонду без залучення

місцевих (обласних) осередків, підприємств і організацій невиробничої сфери, проте:

- не визначили результативні показники, які відповідно до пункту 5 Порядку № 183 враховуються при розподілі коштів (кількість членів об'єднання, соціально-культурних підрозділів підприємств та об'єднань УТОГу і УТОСу (бібліотек, клубів, навчально-інформаційних центрів, редакцій періодичних видань, реабілітаційних установ тощо), а також такі, які б характеризували середній розмір матеріального заохочення, виплаченого працівникам за кошти державного бюджету, і його питому вагу у загальній структурі їх заробітної плати. Це особливо актуально, оскільки основна частина фінансової підтримки УТОС (понад 85 відс.) і УТОГ (100 відс.) використовується на виплату матеріального заохочення працівникам (у т. ч. особам з інвалідністю). За поясненням Фонду, визначення цих показників до затвердження розподілу є практично неможливим;

- не розробили методики розрахунку для показників, які потребують методологічних роз'яснень (показники «затрат» і «продукту» стосовно кількості осіб з інвалідністю по зору/слуху, які відповідно потребують/отримали послуги, надавачами яких є і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОС та УТОГ), що призвело до викривлення їх змісту при формуванні та звітуванні про виконання.

Довідково. До переліку таких послуг, що надаються особам з інвалідністю з вадами зору, відносяться послуги з навчання навичкам з орієнтування, інформування про їх соціальний захист, отримання інформаційних послуг в спеціалізованих комп'ютерних класах, центрах і гуртках, які адаптовані для осіб з вадами зору, з вадами слуху – послуги сурдоперекладу, інформування осіб з інвалідністю з вадами слуху про їх соціальний захист тощо. Однак із існуючих джерел інформації під час аудиту не вдалося з'ясувати, якими документами регламентовано їх надання, що унеможливило оцінювання стану ведення обліку та якості отримання послуг.

За загальної чисельності членів УТОГ станом на 01.01.2021 36 759 осіб паспортом бюджетної програми показник «затрат» – кількість осіб з інвалідністю по слуху, які потребують послуг, і показник «продукту» – кількість осіб з інвалідністю по слуху, які отримали такі послуги, затверджено в однаковій кількості – 43 000 осіб, що на 6 241 особу більше, ніж перебували на обліку станом на 01.01.2021 членів УТОГ.

За загальної чисельності членів УТОС станом на 01.01.2021 31 848 осіб, паспортом показник «затрат» – кількість осіб з інвалідністю по зору, які потребують таких послуг, затверджено у кількості 51 087 осіб, або на 19 239 осіб більше, ніж членів УТОС, а показник «продукту» – кількість осіб з інвалідністю по зору, які отримали послуги – 29 744 осіб (або на 2 104 особи менше, ніж членів УТОС).

Крім того, ці показники визначалися сумарно не по всій системі УТОС, а лише за окремими надавачами⁴⁴.

⁴⁴ Включали надання послуг місцевими (обласними) організаціями; Реабілітаційним центром; Боярським будинком відпочинку УТОС; Бібліотекою ім. М. Островського; Львівською капелюю

Водночас зазначені вище показники «затрат» і «продукту» свідчать не про кількість осіб з інвалідністю, які отримали такі послуги, а характеризують кількість наданих послуг особам з інвалідністю (одна і та ж особа може отримувати одну або декілька видів послуг);

- **спільне визначення для УТОС та УТОГ** показників ефективності **не дозволяє оцінити ступінь фінансової підтримки** кожного з них. Згідно з паспортом середній розмір фінансової підтримки на одне підприємство, організацію невиробничої сфери, місцевий (обласний) осередок (відокремлений підрозділ) УТОС та УТОГ запланований у розмірі 920,4 тис. грн, але для одержувачів системи УТОС становив **1028,7 тис. грн**, УТОГ – **772,7 тис. гривень**. Аналогічно, середні витрати на одну особу з інвалідністю з вадами зору та слуху, яка отримує послуги в підприємствах і організаціях невиробничої сфери, місцевих (обласних) осередках (відокремлених підрозділах) УТОС і УТОГ, загалом заплановані у сумі **657,9 грн**, а виокремлені за системою УТОС та УТОГ – **717,7 і 571,5 грн** відповідно.

Для оцінки використання коштів, передбачених на надання фінансової підтримки ГООІ, визначених за **результатами конкурсу** (39 416 тис. грн, або 43,1 відс. бюджетних призначень), паспортом **визначено усього два показники «продукту»** – кількість ГО, які отримали фінансову підтримку за результатами конкурсу, та кількість заходів, проведених ГО за результатами конкурсу. Зміни до паспорта програми на 2021 рік, внесені Мінсоцполітики наказом від 28.12.2021 № 733, стосувалися зменшення на 2727,5 тис. грн видатків за цим напрямом (до 36 688,5 тис. грн) і приведення до фактичного стану планових значень результативних показників, визначених початково за результатами проведення другого етапу конкурсу. За результатами змін кількість ГО, які отримали фінансову підтримку на підставі проведеного конкурсу, зменшено удвічі (**із 68 до 34 ГО**), а кількість програм (проектів, заходів), проведених ГООІ за результатами конкурсу», – **більш як утричі (із 143 до 47)**.

Результативні показники за цим напрямом не забезпечили відповідність їх критерію суспільної значущості, як передбачено пунктом 4 Загальних вимог, і не дозволяють оцінити ефективність фінансової підтримки ГООІ. Зокрема, за наявності джерел Фонд **не визначив кількість осіб, які взяли участь у заходах, проведених ГООІ**, в т. ч. осіб з інвалідністю, та **середню вартість програми (проєкту, заходу)**.

Для відшкодування витрат на лікування чорнобильцям (**4150 тис. грн, або 4,6 відс. бюджетних призначень**) визначено чотири показники (по одному за кожним видом), які за змістом були достатніми для оцінки використання коштів, але:

- **не враховували фактичний стан справ** з цього питання, оскільки у 2021 році здійснювалося відшкодування за рішеннями Робочої групи з відшкодування чорнобильцям 2019 року, а за зверненнями 2021 року рішення не приймалися;

- **показники «затрат» і «продукту»** – кількість громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які звернулись до Фонду для відшкодування витрат на лікування, та кількість осіб, яким їх відшкодовано, **завищені на 4 од.**, що спричинено відсутністю поіменних списків осіб, які потребують відшкодування, і наявністю повторних звернень на відшкодування одних і тих же осіб;

• **при затвердженні кошторисів розпорядникам бюджетних коштів** нижчого рівня, що зумовило неповне виконання його показників.

Усі суми зведеного кошторису програми (91426 тис. грн) початково були зосереджені у Фонді шляхом затвердження йому Мінсоцполітики 20.01.2021 індивідуального кошторису та плану асигнувань (КЕКВ 2610). Ці призначення згідно з Порядком № 166 передбачалися на надання фінансової підтримки ГООІ, визначеним за результатами конкурсу на умовах Порядку № 1049. **Акумуляування у незмінних обсягах призначень на рівні Фонду** тривало майже півроку та є **свідченням неефективного управління бюджетними коштами.**

Перерозподіл бюджетних коштів між територіальними відділеннями Фонду для їх подальшого надання одержувачам, визначеним залежно від напрямів використання коштів, передбачених Постановою № 166 (12.05.2021) і паспортом програми (25.05.2021), **тривав з 14.07. по 11.11.2021** і в кожному окремому випадку залежав від наявності підстав (розподілів), відсутність яких більш як півроку вплинула на оперативність освоєння коштів.

У грудні 2021 року видатки за програмою зменшено на **2727,5 тис. грн** і перерозподілено на інші програми Мінсоцполітики (розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 №1601-р⁴⁵). Причина – вивільнення коштів за програмою до укладання договорів з ГООІ (3 ГООІ, які посіли у рейтингу конкурсу 5, 14 та 49 місце, письмово відмовилися від коштів на виконання трьох проєктів у зв'язку зі **скороченням строків реалізації** та обсягів фінансування, та як **протест** проти необґрунтованих рішень Конкурсної комісії (ГО «ГАР»). Ці зміни здійснені більш як через три місяці після направлення Фондом 03.09.2021 листа Мінсоцполітики про спрямування вивільнених коштів на інші цілі за потребою, що свідчить про затягування з прийняттям рішення та неефективне управління.

Загалом за програмою у 2021 році з урахуванням внесених змін між Фондом та його територіальними відділеннями **підлягало перерозподілу 88698,5 тис. грн, фактично перерозподілено 88 681,4 тис. грн, у т. ч:**

⁴⁵ Перерозподіл погоджений Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету (лист від 17.12.2021 № 04-13/12-2021/394917).

- **36 688,4 тис. грн** (або 99,9 відс. уточнених сум, передбачених паспортом програми) на надання фінансової підтримки ГООІ за результатами конкурсу. З 14.07.2021 по 12.08.2021 відповідно до затвердженого розподілу наказом Мінсоцполітики від 08.07.2021 № 395 за результатами проведеного Фондом конкурсу розподілено 39416 тис. грн, а 22.12.2022 цю суму зменшено через відмову 3 ГООІ від коштів на 2727,5 тис. грн;

- **47 860,0 тис. грн** (або 100 відс.) 03.08.2021 на підставі розподілу коштів між УТОС та УТОГ, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 21.07.2021 № 415;

- **4 133,0 тис. грн** (або 99,6 відс.) – для відшкодування витрат на лікування чорнобильцям з 11.11.2021, внаслідок затягування Мінсоцполітики до 10.09.2021 із уточненням положень чинного Порядку відшкодування чорнобильцям.

Залишок нерозподілених кошторисних призначень програми у 2021 році становив **17,1 тис. грн**, що свідчить про неефективне управління коштами;

- **при формуванні показників помісячного розпису асигнувань** загального фонду за КПКВК 2507020 та освоєнні коштів, що призвело до неефективного управління коштами.

Мінсоцполітики довело 12.01.2021 Фонду річний і помісячний розпис асигнувань за КПКВК 2507020 на 2021 рік на суму 91426 тис. грн з пропорційним виділенням щомісячно з січня по грудень по 7,6 млн гривень. Показники були враховані при складанні планів асигнувань розпорядникам коштів нижчого рівня та одержувачам.

Водночас у січні конкурс перебував лише на початковому етапі (тривало надходження конкурсних пропозицій від ГООІ), що унеможливило їх освоєння за встановленими планами асигнувань термінами. **Підстави для спрямування сум на інші напрями видатків нормативно передбачені лише у травні, рішення Мінсоцполітики прийняті у червні – серпні, а планові документи для їх отримання затверджені у липні – серпні.**

Як наслідок, при повному забезпеченні у 2021 році видатків бюджетними асигнуваннями за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, їх виділення здійснювалося із недотриманням показників, визначених планами асигнувань. Так, замість січня суми на фінансову підтримку ГООІ за результатами конкурсу розпочали спрямовуватися з липня, на фінансову підтримку УТОС та УТОГ – з серпня, а для відшкодування витрат на лікування чорнобильців – з грудня. Це, як засвідчив аудит, зменшило фактичні терміни освоєння коштів, стало причиною відмови у липні однієї ГООІ від фінансової підтримки та спричинило затримки з виплати матеріального заохочення в одержувачів УТОГ та УТОС.

Показники виконання у 2021 році бюджетної програми за КПКВК 2507020 наведено у таблиці 8.

Показники виконання у 2021 році бюджетної програми за КПКВК 2507020

Показники	Кошторис	Спрямовано асигнувань	Надійшло коштів	Касові видатки станом на 01.01.2022	Структура, відс.	тис. грн
						Залишок коштів станом на 01.01. 2022
ВСЬОГО	88698,5	88 681,4	88681,4	86068,5	100	2 612,9
у т. ч.: надання фінансової підтримки УТОС	30860,0	30 860,0	30 860,0	30 697,5	35,7	162,5
надання фінансової підтримки УТОГ	17000,0	17 000,0	17000,0	17000,0	19,8	-
надання фінансової підтримки ГООІ за результатами конкурсу	36688,5	36688,5	36688,5	34332,1	39,9	2356,4
відшкодування витрат на лікування чорнобильцям	4150,0	4132,9	4132,9	4038,9	4,7	94,0

Загальний обсяг касових видатків, здійснених ГООІ у 2021 році, становив 86068,5 тис. грн (або 97,1 відс. отриманих сум), аналіз структури яких за:

- термінами засвідчив непропорційність освоєння коштів. Аналіз щомісячних залишків на рахунках одержувачів засвідчив неповне освоєння отриманих сум: станом на 01.09.2021 на рахунках перебувало **64,2 відс.** отриманих сум на вказану дату; на 01.10.2021 – **49,5 відс.**, на 01.11.2021 – **35,9 відс.**, на 01.12.2021 – **23,5 відс.** відповідно. Найменший відсоток використання коштів припадав на ГООІ, які отримали кошти за результатами конкурсу;

- за напрямками використання коштів програми: **39,9 відс.** використано на надання фінансової підтримки ГООІ за результатами конкурсу, **35,7 відс.** – УТОС, **19,8 відс.** – УТОГ і **4,7 відс.** на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям.

У кінці 2021 року за програмою залишилися невикористаними та повернені з рахунків 24 одержувачів і 1 розпорядника бюджетних коштів до бюджету **2612,9 тис. грн**, з них **1960,9 тис. грн** внаслідок неефективного управління коштами:

- **1704,4 тис. грн**, у т. ч. **1534,3 тис. грн** повернені з рахунку Донецького обласного відділення Фонду (надійшли від ГО «Союз ветеранів АТО», яке відмовилося від коштів після укладання договору, але кошти повернуто лише у грудні за зверненням Фонду) і **170,1 тис. грн** (ГО «Соціальна єдність»), вивільнені за результатами виконання трьох програм та одного проєкту (через відсутність рахунку в органах ДКСУ на дату виплати заробітної плати працівникам 25.08.2021 вона здійснена ГООІ за власні кошти), проте ця інформація до Фонду надійшла уже після завершення бюджетного року;

- **162,5 тис. грн** – з рахунків двох одержувачів системи УТОС, з яких **99,9 відс.** (162,3 тис. грн) – з рахунку Боярського будинку відпочинку УТОС, внаслідок зменшення відпочиваючих в останньому заїзді у зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією, пов'язаною з Covid-19, і новими правилами міжрегіональних перевезень (при запланованих **78 особах** фактично відпочило **42 особи** з інвалідністю). Разом з тим неповного освоєння коштів можна було б уникнути у разі врахування Фондом пропозицій ЦП УТОС (лист від 07.12.2021 № 02-2/137) щодо зменшення на **101 851,2 грн сум**, розподілених Боярському будинку відпочинку, та **направлення їх редакції «Заклик»** для здійснення оплати теплопостачання будівлі. Це звернення залишилося незадоволеним, а Фонд до Мінсоцполітики з цього питання не звертався;

- **94 тис. грн** – з рахунків трьох ГООІ, передбачені на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям, які померли, через **неуточнення Фондом списків одержувачів**, яким призначено відшкодування;

- **при складанні звіту про виконання паспорта** бюджетної програми, внаслідок включення недостовірних даних про виконання результативних показників, чим не дотримано пункти 6, 7 Загальних вимог і відповідно до пункту 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Оцінка результатів досягнення 28 результативних показників за даними звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 2507020 за 2021 рік засвідчила, що середній відсоток їх виконання становив 94 відс. За напрямками видатків програми стан їх виконання характеризується таким:

✓ **із 22 результативних показників** з надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ **виконано 9** (з них перевиконано 6), а **13 недовиконано**. Відхилення в УТОС обумовлено епідемією коронавірусної хвороби COVID-19, а саме зменшенням обсягів виконуваних робіт; крім того, частина працівників, які перебували у зоні ризику, залишили роботу, до установ УТОС надійшло більше звернень про отримання відповідних послуг особами з інвалідністю, що спричинено погіршенням їх життєвих умов; УТОГ – реорганізацією і оптимізацією структури працівників невиробничої сфери, демографічним станом, а також епідеміологічною ситуацією.

При цьому рівень освоєння коштів одержувачами УТОС (99,5 відс.) і УТОГ (100 відс.) не завжди впливав на стан досягнення результативних показників. Так, якщо **показник «продукту»** – кількість осіб з інвалідністю по зору, які отримали послуги, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОС, **перевиконано** (план 29 744, факт 51 948), то показник – кількість осіб з інвалідністю по слуху, які потребують послуг, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОГ **недовиконано** (план 43000, факт 37 112), а фактично, як уже зазначено у Звіті вище, ці показники характеризують кількість наданих послуг.

Аудит також засвідчив, що у 2021 році фактичні дані окремих результативних показників за цим напрямом, вказані у звіті, є некоректними, зокрема:

- **показники «затрат»:** «кількість робочих місць в організаціях невиробничої сфери УТОС, працівники яких отримують матеріальне заохочення» – **617 од. занижено** (на 5 од.); «кількість робочих місць працівників з інвалідністю на підприємствах і в організаціях невиробничої сфери, місцевих (обласних) осередках (відокремлених підрозділах) УТОС, які отримують матеріальне заохочення (винагороду)» – **416 од. завищено** (на 11 од.); «кількість осіб з інвалідністю, які потребують послуг, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОС» – **51948 осіб занижено** (на 96 осіб), а надавачами яких є організації УТОГ – **37112 осіб занижено** (на 270 осіб);

- **показники «продукту»:** кількість осіб з інвалідністю, які отримали відповідні послуги, надавачами УТОС – 51948 осіб завищено (на 1122 особи), а надавачами УТОГ – 36469 осіб занижено (на 2150 осіб);

- **показники «ефективності» і «якості»** по одному показнику кожний, які не були суттєвими.

Враховуючи те, що такі недоліки встановлено у кожного із одержувачів системи УТОС та УТОГ, які були охоплені аудитом, існує висока ймовірність ще більших неточних даних у звіті про виконання паспорта за 2021 рік. Серед причин – низький рівень контролю Фонду та неналежне виконання ЦП УТОС і ЦП УТОГ рекомендацій Фонду⁴⁶ на 2020 рік і наступні роки щодо забезпечення ведення обліку результативних показників, включених до паспорта бюджетної програми з метою забезпечення їх достовірності.

Також встановлено, що Дніпропетровські обласні організації УТОС і УТОГ всупереч вимогам абзацу першого пункту 9 Порядку № 183 інформацію про виконання результативних показників не оприлюднювали на своїх офіційних сайтах;

- ✓ із 2 результативних показників «продукту» щодо **надання фінансової підтримки ГО за результатами конкурсу** виконано показник – кількість ГО, які отримали фінансову підтримку за результатами конкурсу (34), але недовиконано – кількість програм (проектів, заходів), проведених ГО за результатами конкурсу (при плані 47 становила 46, причина – відмова ГО);

- ✓ із 4 результативних показників щодо відшкодування витрат чорнобильцям на лікування **два показники виконано** та **два недовиконано**, причина – **смерть осіб, яким призначено відшкодування**.

2.4.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує:

Кабінету Міністрів України надати доручення Мінфіну вжити заходів щодо удосконалення підходів до формування бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, у т.ч. щодо визначення

⁴⁶ Лист від 28.05.2020 № 02/21-1083/08-02 до УТОС і УТОГ.

напрямів використання бюджетних коштів, відповідно до їх стратегічних цілей та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проекти відповідних нормативно-правових актів;

Мінсоцполітики:

забезпечити перегляд та оновлення бюджетних програм, головним розпорядником бюджетних коштів яких є Міністерство, у т. ч. визначення напрямів використання бюджетних коштів за такими програмами, з урахуванням нових підходів щодо їх формування, зокрема у частині фінансової підтримки ГООІ за результатами конкурсу, УТОС та УТОГ.

Мінсоцполітики за участю Фонду:

посилити контроль за дотриманням вимог Інструкції № 687 у частині здійснення деталізованих розрахунків обсягу видатків при формуванні бюджетного запиту бюджетної програми за КПКВК 2507020 на наступні бюджетні періоди; формуванням результативних показників бюджетної програми за КПКВК 2507020, а також забезпечити розроблення методики розрахунку для тих, що потребують методологічних роз'яснень їх змісту, та перегляд показників для належного оцінювання ефективності бюджетної програми за напрямками використання бюджетних коштів;

забезпечити у наступних роках затвердження паспорта бюджетної програми за КПКВК 2507020 у терміни, визначені частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України.

2.5. Оцінка обґрунтованості укладення з громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю у 2021 році договорів про виконання програми (проекту, заходу), для реалізації яких надається фінансова підтримка

Фондом та його територіальними відділеннями при укладанні 47 договорів на виконання програм (проектів, заходів) з майже всіма ГООІ не забезпечено виправлення наявних у конкурсних пропозиціях переможців помилок, дотримання окремих вимог нормативно-правових актів з цього питання та допущено низку організаційно-правових недоліків. Це негативно вплинуло на ефективність використання фінансової підтримки та спричинило порушення законодавства.

2.5.1. Законодавча база

Порядок № 1049 встановлює **вимоги до договорів з ГО, конкурсні пропозиції яких визнані переможцями конкурсу (пункт 23), які мають, зокрема, містити опис і план виконання програми (проекту, заходу) із зазначенням строків та відповідальних виконавців на кожному етапі; обов'язки переможця конкурсу щодо оприлюднення та подання організаторові конкурсу інформації про час і місце проведення заходів, передбачених у рамках виконання програми (проекту, заходу), підготовлених матеріалів, проміжних та підсумкових звітів; права, обов'язки і відповідальність сторін у разі дострокового припинення виконання програми (проекту, заходу) чи її фінансування; зобов'язання ІГС про повернення бюджетних коштів у разі невиконання. Переможцю конкурсу під час**

укладання договору та затвердження кошторису витрат у межах затвердженого обсягу видатків на програму (проект, захід) надано право уточнення розрахунків витрат, пов'язаних зі зміною діючих норм та нормативів, цін та тарифів на товари та послуги. Збільшення загального обсягу витрат за однією статтею або включення статей, які не були передбачені проектом, але які безпосередньо пов'язані з цілями програми (проекту, заходу), можливі лише за поданням переможцем конкурсу відповідного обґрунтування.

Типова форма договору з додатками затверджена наказом Фонду від 03.09.2020 № 87 (зі змінами, внесеними наказом Фонду від 16.06.2021 № 58), форми опису та кошторису витрат (додатки до типової форми договору) – Наказом № 111.

Організація укладання договору про виконання (реалізацію) програми (проекту, заходу) з ГООІ визначена пунктом 29 Плану проведення конкурсу, яким покладено, зокрема, на відділи фінансування бюджетних програм і бухгалтерського обліку та звітності Фонду і його територіальні відділення, завдання з перевірки кошторисів витрат, необхідних для виконання програм (проектів, заходів), на відповідність фінансових показників вимогам бюджетного законодавства та правильність їх визначення.

Окремим дорученням Фонду від 09.07.2021 № 9 територіальні відділення Фонду зобов'язані забезпечити відповідність кошторисів витрат програм (проектів, заходів) вимогам бюджетного законодавства, узгодженість найменувань статей витрат, відповідних розрахунків, одиниць виміру та сум витрат кошторисів.

Порядком № 166 визначені напрями спрямування бюджетних коштів (зокрема, оплата проїзду, харчування і проживання працівників ГО, учасників програм (проектів, заходів) в межах норм, встановлених Постановою № 98 (пункти 5, 6), і обмеження витрат на організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності, організаційний розвиток громадського об'єднання у розмірі не більш як 55 відс. загального обсягу коштів фінансової підтримки однієї програми (проекту, заходу) (пункт 7).

2.5.2. Виявлений стан справ

Фонд та його територіальні відділення з 14.07.2021 по 30.07.2021 уклали з ГООІ, конкурсні пропозиції яких визнано переможцями, 47 договорів на загальну суму 44 022,1 тис. грн, у т. ч. фінансова підтримка – 36 688,4 тис. грн (83,3 відс.), власний внесок – 7 333,7 тис. грн (16,7 відс.).

Із загальної суми фінансової підтримки частка видатків на організаційне і матеріально-технічне забезпечення та розвиток ГООІ в середньому становила 16 відс. (5 886,6 тис. грн), і в розрізі договорів коливалася від 0 відс. (4 ГООІ, 6 проектів) до 55,8 відс. замість 55 відс. (ГО «Союз Чорнобиль» за договором № 89 не дотримало обмеження, визначеного пунктом 7 Порядку № 166).

Аудитом встановлено, що при укладанні 47 договорів на виконання програм (проектів, заходів) з майже всіма ГООІ, за відсутності належного

контролю з боку Фонду та його територіальних відділень, **допущено низку недоліків і не дотримано вимоги пункту 23 Порядку № 1049, пункту 6 Порядку № 166, Постанови № 98, що негативно вплинуло на ефективність використання фінансової підтримки, зокрема:**

✓ **9 договорів укладено з неповним урахуванням рекомендацій Конкурсної комісії про зменшення ГООІ обсягів окремих статей витрат за кошти фінансової підтримки, зокрема:**

- НАІУ оплата послуг залучених спеціалістів і працівників ГООІ, витрати на оренду та утримання приміщення, за розрахунками, підлягали зменшенню додатково ще **на 105,1 тис. грн** (договір № 72);

- ГО «Соціальна єдність» – оплата праці безпосередньо залучених працівників (менеджера з адміністративної діяльності, менеджера у сфері надання інформації, двох менеджерів із зв'язків з громадськістю), за розрахунками, – **на 63,2 тис. грн** (договори № № 92, 97);

- ГО «Союз ветеранів АТО» – витрати на харчування та проживання учасників проєкту, за розрахунками, – **на 73,8 тис. грн** (договір № 116);

✓ **у 10 договорах при виконанні рекомендацій Конкурсної комісії щодо приведення видатків до фактичного терміну реалізації програм (проєктів, заходів) такий термін зменшено одночасно зі значним збільшенням вартості послуг або розміру оплати праці.** Так, в договорі № 112 з ГО «Хмельницький фонд» розмір місячного окладу керівника проєкту **збільшено на 80 відс.**; договорі № 92 з ГО «Соціальна єдність» кількість днів оренди приміщення **зменшена з 275 до 137**, а її вартість **збільшена вдвічі** (з 2,5 до 4,8 тис. грн в день); договорі № 87 з ВГОІ «ПСІ» – збільшена оплата послуг помічника аналітика за місяць – **з 12 до 18 тис. грн**, аналітика проєкту – **з 23 до 28,8 тис. гривень**. Також у двох договорах при значному зменшенні кількості учасників (з 60 і 50 до 20 осіб) **витрати на транспортні послуги зменшені лише на 22,6–29,7 відс.** (договір № 117 з ГО «Лаванда» і договір № 113 з ГО «Покровська РООЗІ»);

✓ **ГООІ необґрунтовано збільшили у 27 кошторисах до договорів за рахунок фінансової підтримки, порівняно з кошторисами до пропозицій, загальний обсяг витрат за окремими статтями та/або ціни на товари, роботи, послуги, або включили статті, відсутні в кошторисі до пропозиції, за розрахунками, щонайменше на суму 1152,4 тис. грн, чим порушили абзац п'ятий пункту 23 Порядку № 1049 і пункт шостий Порядку № 166, зокрема, до кошторисів:**

- ГС Луганська АООІ **включила витрати на компенсацію витрат у сумі 45 тис. грн на проїзд учасникам круглих столів у містах Сєверодонецьку та Києві, збільшила на 9,5 тис. грн витрати на придбання канцелярських товарів за рахунок збільшення кількості та вартості товарів** (договір № 109);

- ГО «Лаванда» **включила витрати на придбання антисептиків і масок на суму 25 тис. грн і збільшила витрати на 6,4 тис. грн на оплату праці працівникам ГООІ, задіяних для реалізації проєкту, 11,6 тис. грн на**

відшкодування витрат на проїзд учасників проєкту, **21,1 тис. грн** на оплату праці з нарахуваннями працівників ГООІ, опосередковано задіяних в реалізації проєкту, **27 тис. грн** на транспортні послуги (в конкурсній пропозиції передбачалося перевезення 50 осіб, а договором № 110 – 28 осіб);

- ГО «ВО СОІУ» збільшила на **66,2 тис. грн** витрати на проживання учасників програми (договір № 99);

- УАДІ додало витрати за синхронний англо-український переклад у сумі **90 тис. грн** (договір № 77); на оренду ноутбуків **108 тис. грн** і оренду проєктора – **15,6 тис. грн**; а також без обґрунтування змінило статтю витрат з «видатки на друк анкет, журналу випуску «Соціальна педіатрія», візитних карток, інформаційних листівок, плакатів, програм заходу, розробку макету» на загальну суму **84 тис. грн** на «видатки на доступ до платформи «Віртуальний конгрес-центр» на суму **60 тис. грн** (договір № 80);

- ВГОІ «ПСІ» додало витрати на оплату послуг двох залучених спеціалістів на суму **134,0 тис. грн**, з них оплату послуг з юридичного супроводу проєкту – 114 тис. грн (договір № 87); оплату послуг залучених спеціалістів – **53 тис. грн** (договір № 86); оплату послуг залучених спеціалістів, юридичних послуг з представництва організації, канцелярських товарів – **41,1 тис. грн** (договір № 88);

- ГОІ «Святий Юрій» збільшило витрати на придбання канцелярських і господарчих товарів на **91,2 тис. грн**, на поліграфічні та інформаційні послуги – на **25,5 тис. грн** (договір № 84);

✓ у кошторисах до шести договорів відсутні або не деталізовані розрахунки за окремими статтями витрат, що не узгоджується з абзацом шостим пункту 23 Порядку № 1049, зокрема:

- ДІМФО не деталізовано розрахунків витрат за рахунок фінансової підтримки на оплату послуг залучених спеціалістів на суму **6 тис. грн** і оплату праці безпосередньо залучених працівників ГО – **2,5 тис. грн** (договір № 105);

- ВГОІ «ПСІ» – розрахунки вартості редакторських та юридичних послуг у сумі **49 тис. грн** за рахунок фінансової підтримки; оренди легкових транспортних засобів – **54 тис. грн** (власний внесок) (договір № 88);

✓ ГС «Луганська АООІ» в кошторисі передбачила витрати на харчування в сумі **30 тис. грн** для 50 осіб у розрахунку **600 грн на добу** на одну особу замість **60 грн**, встановлених Постановою № 98 (договір № 109);

✓ у п'яти договорах, додаткових угодах і кошторисах до них допущено технічні та/або арифметичні помилки, зокрема:

- ГО «Реаресурс» невірно вказано розмір витрат за рахунок власного внеску (**104,1** замість **108,2 тис. грн**) і загальну суму витрат (**247,1** і **251,2 тис. грн** відповідно) (договір № 82);

- ВГО «Спортивна федерація глухих України» – у кошторисі невірно вказана загальна сума (**473,2 тис. грн** замість **472,8 тис. грн**) за розділом 1 «Витрати на реалізацію програми (проєкту, заходу)» (договір № 76);

✓ у **14 кошторисах до договорів** порівняно з конкурсними пропозиціями необґрунтовано змінено джерело фінансування статей витрат

з власного внеску на бюджетні кошти – **фінансову підтримку**, що створило умови для їх неекономного витрачання, а також збільшено чи додано статті витрат та/або ціни на товари, роботи та послуги **за рахунок власного внеску**, щоб **забезпечити дотримання** його нормативу (15 відс. необхідного обсягу фінансування), зокрема:

- ГО «Покровська РООЗІ» змінено з власного внеску на бюджетні кошти фінансування витрат (110,9 тис. грн) на харчування і оплату проживання чотирьох працівників ГООІ, опосередковано залучених до виконання програми протягом всього періоду реалізації основного етапу (договір № 113);

- ГО «Хмельницький фонд» – змінено фінансування витрат на рекламу на радіо (27 тис. грн) і соціальний відеокліп (15 тис. грн), придбання стільців (5,65 тис. грн) і пуфів (6,0 тис. грн), а також додано витрати у сумі 20 тис. грн на оренду ноутбука Acer Aspire 5 в рахунок власного внеску (договір № 112);

- ГО «ВО СОІУ» – збільшено в 4 рази (з 52,6 до 210 грн) вартість **оренди** одного квадратного метра **приміщення офісу** та її тривалість з трьох до чотирьох місяців, що на 259,5 тис. грн збільшило суми **власного внеску** ГООІ; включено витрати на обслуговування оргтехніки (без зазначення її переліку) в сумі 11,0 тис. грн за рахунок власного внеску, що не було передбачено конкурсною пропозицією (договір № 99);

- ВГОІ «ПСІ» **необґрунтовано збільшено видатки** за рахунок власного внеску у сумі 115,7 тис. грн (24 тис. грн – встановлення та користування правовими системами, 6 і 12 тис. грн – харчування та проживання працівників організації, 61,2 тис. грн – юридичні послуги, 12,5 тис. грн – короткострокове навчання працівників) (договір № 87);

- ✓ ГС «Луганська АООІ» при укладанні договору № 115 **зменшила кількість заходів**, що мають бути реалізовані, порівняно з конкурсною пропозицією, з **двох до одного** – розроблення та запуск мобільного додатка «WordMe» для людей з вадами зору для смартфонів на базі Android, а другий (адаптування мобільного додатка для IOS) скасовано. Водночас, незважаючи на зміну згідно з пунктом 2 Порядку № 1049 формату реалізації договору з «**проекту**» на «**захід**», для якого визначено граничний обсяг фінансування до 500 тис. грн, сума за договором не змінилася і становила 785,5 тис. грн (як для проекту);

- ✓ описи до більшості договорів складені неналежним чином, не містять всього встановленого обсягу інформації, що ускладнює контроль за витрачанням бюджетних коштів на фінансову підтримку, зокрема:

- в **описах до 22 договорів** відсутні конкретні строки (дати, терміни) проведення окремих заходів, які здійснювалися при реалізації програм (проектів, заходів), чим не дотримано пункту 23 Порядку № 1049, а зазначено лише загальний строк реалізації програми (проекту, заходу).

Відсутність таких даних ускладнює проведення моніторингу виконання програм (проектів, заходів), унеможливорює контроль за дотриманням ГООІ

умов договорів в частині своєчасності інформування Фонду про неможливість реалізації програми (проєкту, заходу) (не пізніш як за 10 робочих днів до запланованої дати реалізації) тощо;

- у **37 із 47 описів** до договорів **відсутні обґрунтування** кількості послуг і товарів, витрат за статтями та/або чітко не визначено розподілу завдань, формату взаємодії, форми внеску між ГООІ та партнерами, або вони **недостатні**, а також **відомості** про кадрове, матеріально-технічне забезпечення ГООІ тощо, зокрема це ВСГО «Конфедерація», ГО «Гармонія», ГО «Покровська РООЗІ», ГО «Союз ветеранів АТО», ГО «Повернути життя», ГОІ «Святий Юрій», ГО «Союз Чорнобиль», Центр Бебіко;

- у **13 описах** до договорів **не визначена** або **опосередковано визначена цільова аудиторія** учасників програм (проєктів, заходів), що унеможливило оцінку виконання планових кількісних показників програм (проєктів, заходів);

✓ **два примірники договору № 108 з ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» неналежно оформлені:** в примірнику, що зберігається у Фонді, **відсутні оригінал опису, оригінал кошторису витрат**, а в його наявній копії відсутня одна сторінка; в примірнику, що зберігається у Київському міському відділенні Фонду, **теж відсутній оригінал кошторису.**

2.5.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує Фонду за участю його територіальних відділень **вжити дієвих заходів** щодо посилення контролю за дотриманням нормативно-правових актів та внутрішніх документів Фонду (накази, доручення) при укладанні договорів з ГООІ на реалізацію програм (проєктів, заходів) та їх виконанні, у т. ч. шляхом проведення перевірок одержувачів бюджетних коштів.

2.6. Оцінка економності, продуктивності та результативності використання коштів державного бюджету, виділених на надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю

2.6.1. Оцінка використання коштів фінансової підтримки одержувачами Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих

Мінсоцполітики, як головний розпорядник бюджетних коштів, та Фонд, відповідальний виконавець, не вжили достатніх заходів щодо забезпечення обґрунтованості і підвищення прозорості розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ, мінімізації корупційних ризиків та, відповідно, – їх ефективного використання, що призвело до порушень бюджетного законодавства окремими одержувачами.

У 2021 році одержувачами бюджетних коштів УТОС і УТОГ використано 47 697,5 тис. грн коштів фінансової підтримки, в т. ч. УТОС – 30 697,5 тис. грн (64,4 відс.), УТОГ – 17 000 тис. грн (35,6 відс.), з них 93,5 відс. на матеріальне заохочення з нарахуваннями працівників УТОС і

УТОГ. Середньомісячні розміри матеріального заохочення працівників залежали від кількості членів і штатних працівників в організаціях та обсягу розподілених коштів і коливались від 3 727,3 грн (УТОС) до 4 228,8 грн (УТОГ).

Рахунковою палатою на всіх охоплених аудитом об'єктах встановлено випадки порушення законодавства на суму 1029,8 тис. гривень. Зокрема, Івано-Франківською та Херсонською обласними організаціями УТОС кошти на суму 40,3 тис. грн використано не за напрямками, визначеними Порядком № 183, Дніпропетровською обласною організацією УТОС не дотримано законодавство про публічні закупівлі.

УТОГ, в особі Центрального правління, як суб'єктом управління власністю УТОГ, не забезпечено контролю за обліком Львівською обласною організацією УТОГ права користування земельною ділянкою Центру культури і дозвілля площею 0,4728 га. Земельна ділянка загальною площею 5,48 га, на якій розташовані об'єкти нерухомого майна Боярського будинку відпочинку УТОС, не зареєстрована у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, що створює ризик її відчуження. Аварійний стан значної частини капітальних будівель Боярського будинку відпочинку УТОС, через відсутність фінансових ресурсів УТОС на капітальний ремонт, не дає змоги використовувати його на повну потужність і надавати впродовж року необхідні реабілітаційні та оздоровчі послуги особам з інвалідністю по зору.

2.6.1.1. Законодавча база

Пунктом 6 Порядку № 183 визначено напрями спрямування бюджетних коштів, надані громадським об'єднанням, які наведені на рис. 5.

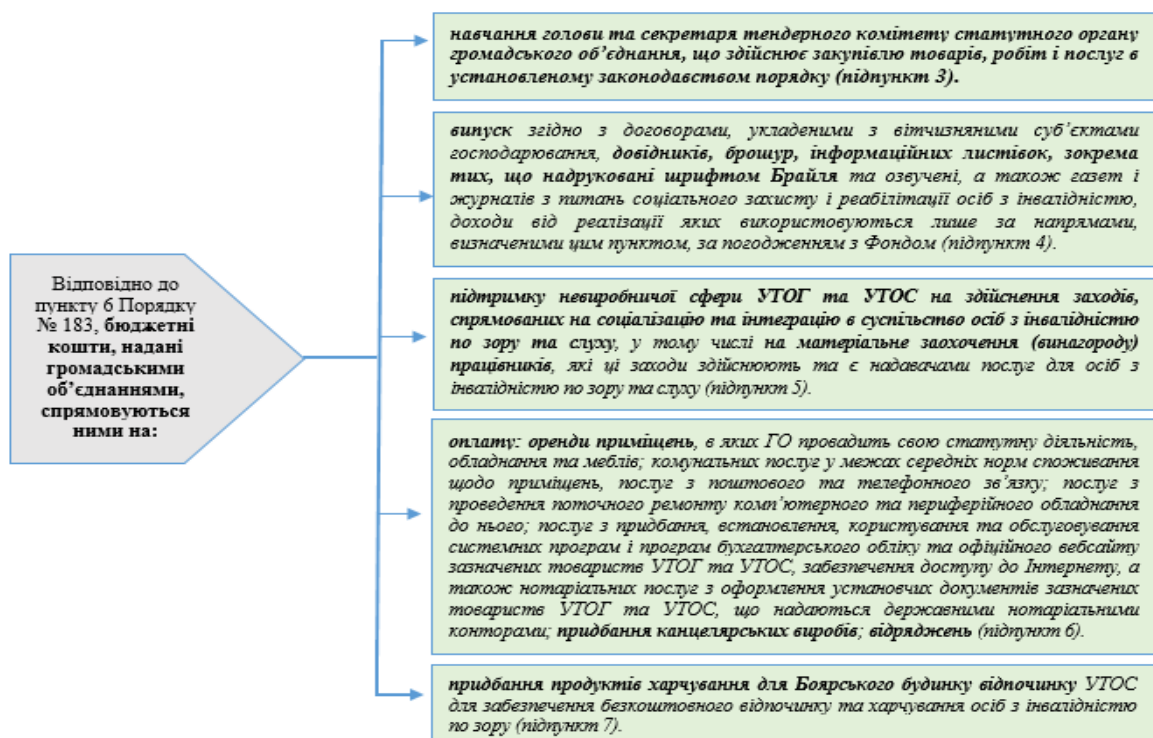

Рис. 5. Напрями спрямування бюджетних коштів

Мінсоцполітики на виконання вимог Порядку № 183 наказами від 11.06.2018 № 861, 29.11.2018 № 1803 затверджено Перелік професій (посад) працівників підприємств та організацій невиробничої сфери соціально-культурних підрозділів та об'єднань зазначених товариств, матеріальне заохочення яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, та форми документів, що подаються ГООІ для отримання бюджетних коштів.

2.6.1.2. Виявлений стан справ

Аудитом стану використання коштів фінансової підтримки одержувачами УТОГ та УТОС встановлено таке.

Кошти фінансової підтримки у 2021 році **фактично використовувались за трьома із п'яти напрямів**, визначених пунктом 6 Порядку № 183, які наведені на рис. 6.

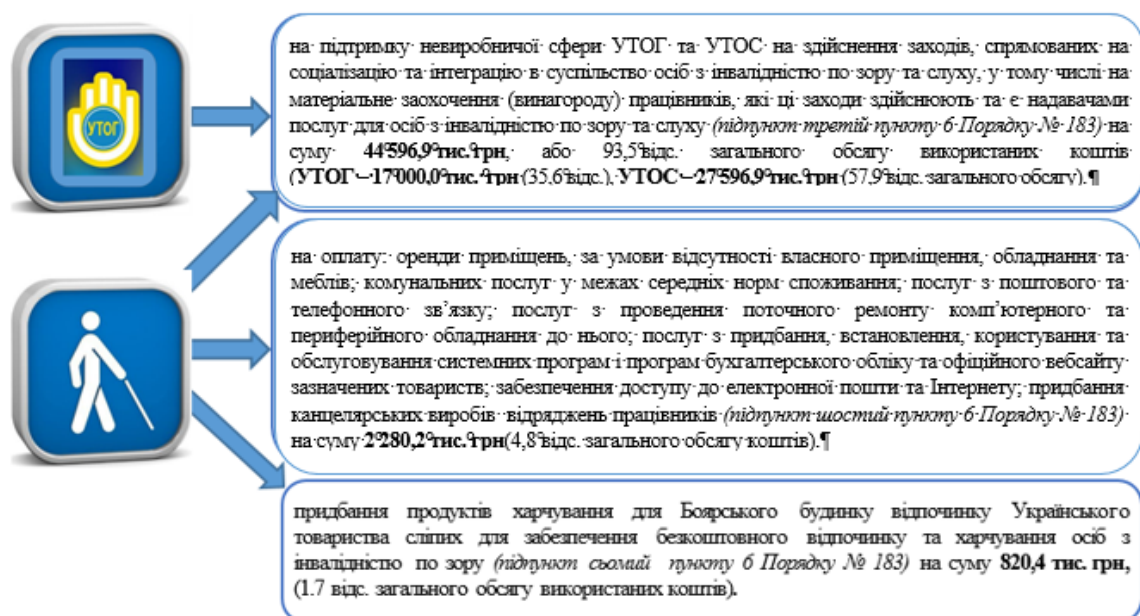

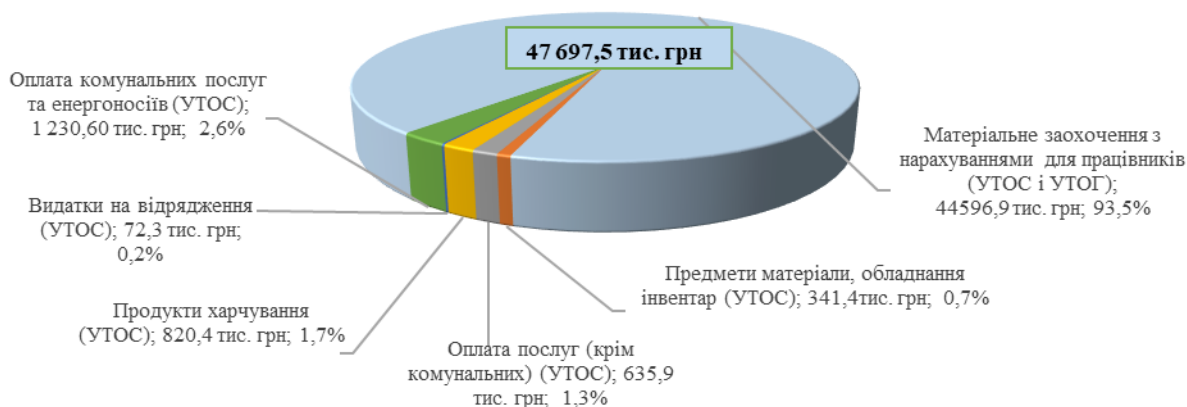
Рис. 6. Спрямування коштів фінансової підтримки за напрямками, визначеними пунктом 6 Порядку № 183

У 2021 році одержувачами бюджетних коштів системи УТОС і УТОГ використано **47 697,5 тис. грн** фінансової підтримки, в т. ч. УТОС – **30 697,5 тис. грн** (64,4 відс.), або **99,5 відс. плану**, УТОГ – **17 000 тис. грн** (35,6 відс.), або **100 відсотків**.

Найбільшу питому вагу у касових видатках займали видатки на матеріальне заохочення з нарахуваннями працівників УТОС і УТОГ – **44 596,9 тис. грн** (93,5 відс.), та інші видатки УТОС – **3 100,6 тис. грн** (6,5 відс. загального обсягу).

Структура касових видатків фінансової підтримки УТОС і УТОГ за КПКВК 2507020 у 2021 році наведена на діаграмі 1.

Діаграма 1. Структура касових видатків фінансової підтримки УТОС і УТОГ за КПКВК 2507020 у 2021 році

Структура фінансової підтримки в розрізі громадських об'єднань і напрямів використання коштів за КПКВК 2507020 у 2021 році наведені на діаграмах 2, 3.

Діаграма 2. Напрями використання коштів фінансової підтримки для УТОС

Діаграма 3. Напрями використання коштів фінансової підтримки для УТОГ

У структурі напрямів використання фінансової підтримки одержувачів УТОС (діаграма 2) 89,9 відс. (27 596,9 тис. грн) загальних сум становить матеріальне заохочення з нарахуваннями, 10,1 відс. (3 100,6 тис. грн) – інші видатки, а саме на: придбання товарів, робіт і послуг – 341,4 тис. грн, або 93 відс. плану; оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 1 230,6 тис. грн, або 99,3 відс., придбання продуктів харчування – 820,4 тис. грн, оплату послуг (крім комунальних) – 635,9 тис. гривень. УТОГ усі 17 000 тис. грн фінансової підтримки використано на матеріальне заохочення працівників (діаграма 3).

Аналіз середньомісячного розміру матеріального заохочення на одного штатного працівника невиробничої сфери УТОС та УТОГ у 2020, 2021 роках наведено у таблиці 9 та діаграмі 4.

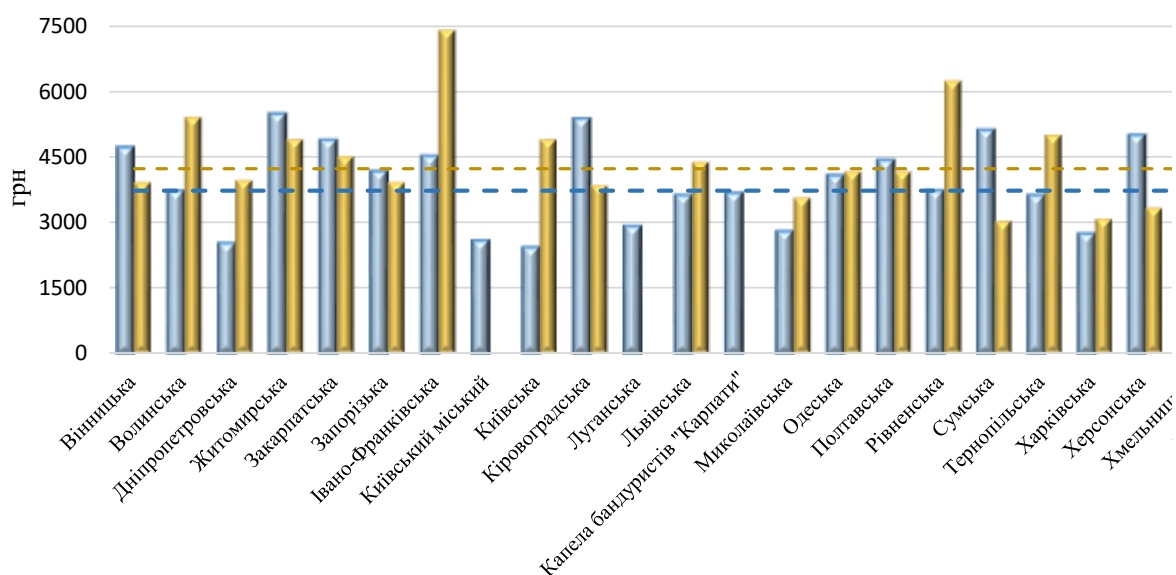
Таблиця 9

Порівняльна таблиця середньомісячного розміру матеріального заохочення на одного працівника невиробничої сфери УТОС та УТОГ у 2020 і 2021 роках

№ з/п	Показники	УТОС і УТОГ, всього					у тому числі					
		2020 рік		2021 рік		Відсоток у 2021 р. до плану	УТОС			УТОГ		
		Касові видатки	План	Касові видатки	у 2021 р. до плану		Касові видатки	План	Касові видатки	Касові видатки	План	Касові видатки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Обсяг фінансової підтримки на матеріальне заохочення працівників з нарахуваннями, тис. грн	45 500,3	44 611,0	44 596,9	99,97	98,0	28 825,3	27 611,0	27 596,9	16 675,0	17000,0	17000,0
2	Чисельність штатних працівників, які отримували матеріальне заохочення, осіб	1 478	1 172	952	81,2	64,4	1 003	806	617	475	366	335
3	Середньомісячний розмір матеріального заохочення на одного штатного працівника, грн	2 565,4	3 172,0	3 903,8	123,1	152,2	2 394,9	2 854,7	3 727,3	2 925,4	3 870,7	4 228,9

Як свідчать дані таблиці 9, у 2021 році, порівняно із запланованим показником, фактичний **середньомісячний розмір збільшився на 23,1 відс.** (до 3 903,8 грн), зокрема в УТОС – на 30,6 відс. (до 3 727,3 грн), в УТОГ – на 9,3 відс. (до 4 228,9 грн) внаслідок зменшення чисельності працівників, які фактично отримували матеріальне заохочення у 2021 році, на 23,4 відс. в УТОС і 8,5 відс. в УТОГ.

Діаграма 4. Середньомісячний розмір матеріального заохочення на одного працівника УТОС і УТОГ, які отримували фінансову підтримку у 2021 році, в розрізі обласних осередків і організацій*

* Для правильного відображення в діаграмі середньомісячні розміри матеріального заохочення на одного працівника у Боярському будинку відпочинку УТОС розраховані з урахуванням встановленої за результатами аудиту фактичної чисельності працівників.

При цьому **середньомісячний розмір матеріального заохочення** за рахунок фінансової підтримки на одного штатного працівника невиробничої сфери УТОС і УТОГ, за розрахунками, становив **3 903,8 грн**, у розрізі громадських об'єднань коливався від **3 727,3 грн** (УТОС) до **4 228,8 грн** (УТОГ), або на **13,5 відс.** більше, а серед їх осередків і організацій таке коливання досягало – **3,1 раз** в УТОС та у **2,4 раз** в УТОГ, і залежав від кількості членів і штатних працівників в обласних громадських організаціях та обсягу розподілених їм коштів фінансової підтримки. Так, **при середньомісячному розмірі матеріального заохочення в:**

- **системі УТОС (3 727,3 грн) найбільші розміри** спостерігалися у Навчальному центрі (7 556,3 грн), редакції «Заклик» (7 167,7 грн), Житомирському обласному осередку (5 480,1 грн), **менші** – у Київському (2 426,5 грн), Дніпропетровському (2 522,1 грн) обласних осередках, Київському міському осередку (2 581 грн).

Довідково. Наприклад, у 2021 році до складу Сумської (1051 особа) і Вінницької (1059 осіб) обласних організацій УТОС входило 2 та 4 територіальних первинних організацій зі штатною чисельністю 12 і 22 працівники відповідно. При цьому сума коштів відповідно до розподілу становила 736,0 тис. грн і 792,9 тис. грн відповідно. Отже, при майже однаковій чисельності членів УТОС, у штаті Вінницької обласної організації було майже **вдвічі більше** працівників, ніж у Сумській, а **середньомісячний розмір матеріального заохочення** – **суттєво менший (3 003 грн), ніж у Сумській обласній організації УТОС (5 111 грн);**

- **системі УТОГ (4 228,9 грн), найбільші розміри** – в Івано-Франківському (7 407,4 грн), Чернівецькому (6 666,7 грн), Рівненському (6 250 грн) обласних осередках, **найменші** – у Сумському (3 030,3 грн), Херсонському (3 333,3 грн), Миколаївському (3 571,4 грн) і Хмельницькому (3 571,4 грн) обласних осередках.

Контрольними заходами Рахункової палати, проведеними в окремих одержувачів бюджетних коштів УТОС та УТОГ, зокрема:

- ✓ **підтверджено різні підходи** до використання коштів на матеріальне заохочення працівників невиробничої сфери УТОС і УТОГ в умовах **недостатності власних коштів на оплату праці**, зокрема:

- **Дніпропетровськими** обласними організаціям УТОС, УТОГ, **основним джерелом доходів яких були кошти фінансової підтримки**, розмір матеріального заохочення на кожного працівника фактично нараховувався згідно з штатним розписом та виходячи із затвердженої **суми видатків** (працівників було переведено на чотиригодинний робочий день при п'ятиденному робочому тижні);

- **Львівською** обласною організацією УТОС через несвоєчасне спрямування фінансової підтримки **штатні працівники переводилися на неповний робочий день, або зменшувалася їх чисельність** (значна частина звільнена з роботи та/або надано відпустку без збереження заробітної плати);

- ✓ **встановлено**, що за відсутності контролю Фонду та його територіальних відділень обласними осередками УТОС у 2021 році видатки у загальній сумі **40,3 тис. грн** заплановані та використані за **напрямами, не визначеними** пунктом 6 Порядку № 183:

• **Івано-Франківською обласною організацією УТОС – 20 тис. грн на придбання комплектуючих до комп'ютера (14 тис. грн), бензину – (3,1 тис. грн) та поліції ДСП Яблуня на суму 2,9 тис. гривень.**

Довідково. Згідно з договорами, укладеними Івано-Франківським обласним осередком УТОС з ФОП Білінська Ю.О.: **від 08.10.2021 №1** придбано комплектуючих до комп'ютера на суму **12,5 тис. грн** (багатофункціональний пристрій HP LJ 135w, монітор MSI PRO MP241, хаб Maiwo USB 3.0, кабель USB 2.0 2 шт., комплект Genius Smart KM-8100, накопичувач SSD 2.5 2 шт., мережевий фільтр PowerCube SPG6-B-15 4.5, (сірий), картридж лазерний ColorWay Canon 712, карта пам'яті 64 Гб, USB HUB 4 port USB 2.0, тонер ColorWay HP LJ P1005, кабель USB Type C); **від 10.12.2021 № 2** придбано комплектуючі до комп'ютерної техніки на суму **1,5 тис. грн** (кабель USB Type C, маршрутизатор Netis WF2780 AC, комутатор мережевий TP-Link TL-SF 1008D), згідно з договором від 10.12.2021 № ПТ-13754/21) придбано бензин на суму **3,1 тис. грн**; ФОП Ілляк Л. М. від 08.10.2021 № 2 – **поліцію ДСП Яблуня на суму 2,9 тис. гривень.**

• **Херсонською обласною організацією УТОС – 20,3 тис. грн на придбання комп'ютерного обладнання та обчислювальної техніки.**

Довідково. Згідно з договором, укладеним Херсонським обласним осередком УТОС з ФОП Лукашенко С. М. від 23.11.2021 № 28 придбано комп'ютерне обладнання та обчислювальну техніку на загальну суму **20,3 тис. грн** (комплекти REAL-EL (2 шт.), USB Flash Drive 16 GB ACOPTI (20 шт.), комплект WWM TFT гель-серветка (3 шт.), коробку для CD/DVD (60 шт.), ДБЖ VINDA 600 VA-R (3 шт.), фільтр 5 м 5/6 розеток (3 шт.), системний блок (1 шт.), колонки SVEN (1 шт.);

✓ встановлено **випадок використання** Львівською обласною організацією УТОГ коштів фінансової підтримки у сумі **989,5 тис. грн**, призначених **на виплату матеріального заохочення** її працівникам із порушенням пункту 12.1 розділу XII Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мініфіну від 24.12.2012 № 1407, зареєстрованим Мін'юстом 17.01.2013 за № 130/22662, зі змісту якого слідує, що оформлення документів одержувачам бюджетних коштів на видачу готівки органами Казначейства здійснюється лише щодо видатків, які не можуть бути здійснені ними в безготівковій формі.

Так, кошти фінансової підтримки Львівській обласній організації УТОГ надходили на реєстраційний рахунок, відкритий в управлінні ДКСУ у Шевченківському районі м. Львова, та отримувалися в касу для видачі готівки на виплату матеріального заохочення працівникам (шляхом зняття на підставі належно оформлених грошових чеків готівки). Однак ці **кошти не видавалися працівникам** згідно з платіжними відомостями, а вносилися на банківський **рахунок**, відкритий в АТ «АЛЬФА-БАНК» у м. Києві⁴⁷, і лише з нього **поступово переводилися на карткові рахунки** працівників, відкриті у цьому ж банку для виплати заробітної плати, у т. ч. матеріального заохочення. Зазначене **дозволило залишок невикористаних у 2021 році коштів** фінансової підтримки у сумі **13 тис. грн** (станом на 21.01.2022 на дату завершення аудиту) не повертати до державного бюджету, а використовувати у 2022 році;

⁴⁷ Призначений для інших прибуткових і видаткових операцій за рахунок власних надходжень.

✓ **Дніпропетровською обласною організацією УТОС** у порушення пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 **за сімома договорами**, укладеними в період вересня–листопада 2021 року, на загальну суму **40,0 тис. грн, не оприлюднено інформацію** про закупівлю, а саме **звіт про договір про закупівлю**, укладений без використання електронної системи закупівель – протягом трьох робочих днів з дня укладення договору про закупівлю;

✓ **УТОС в особі Центрального правління**, якому належить виключне право володіння, користування та розпорядження основними засобами і майном. **При цьому Рахункова палата звернула увагу, що** земельна ділянка загальною площею **5,48 га**, на якій розташовані об'єкти нерухомого майна цього закладу, **не зареєстрована** у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, **що створює ризик її відчуження**;

✓ **УТОГ, в особі Центрального правління, як суб'єктом управління власністю УТОГ, не забезпечено контролю за обліком** Львівською обласною організацією УТОГ права користування земельною ділянкою Центру культури і дозвілля УТОГ загальною площею **0,4728 гектара**.

Будівля Центру культури і дозвілля УТОГ розташована на земельній ділянці Львівської обласної організації УТОГ загальною площею **0,4728 га**, яка відповідно до державного акта на право постійного користування землею (серія І-ЛВ № 000653 (50401020)) надана УТОГ у постійне користування для обслуговування будівлі Центру, розташованої у м. Львові по вул. Некрасова, 45. Водночас право користування земельною ділянкою загальною площею 0,4728 га з недотриманням вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Мініфіну від 18.10.1999 № 242, зареєстрованим Мін'юстом 02.11.1999 за № 750/4043, **не обліковується в бухгалтерському обліку** Львівської обласної організації УТОГ.

2.6.1.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує:

Фонду за участю його територіальних відділень вжити дієві заходи щодо посилення контролю за дотриманням нормативно-правових актів та внутрішніх документів Фонду (накази, доручення) при використанні фінансової підтримки її одержувачами системи УТОС та УТОГ, у т. ч. шляхом проведення перевірок одержувачів бюджетних коштів.

ЦП УТОС провести реєстрацію речових прав на нерухоме майно (земельну ділянку) Боярського будинку відпочинку УТОС.

Львівській обласній організації УТОГ забезпечити відображення в обліку права користування земельною ділянкою відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Мініфіну від 18.10.1999 № 242, зареєстрованим Мін'юстом 02.11.1999 за № 750/4043.

2.6.2. Оцінка ефективності використання громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю фінансової підтримки, отриманої за результатами конкурсу на реалізацію програм (проектів, заходів)

За відсутності контролю Фонду ГООІ – переможці конкурсу виконували зобов'язання за договорами, укладеними для реалізації програм (проектів, заходів), здебільшого з численними недоліками, порушеннями як умов цих договорів, так і законодавства. Зазначене призвело до неекономного використання бюджетних коштів на загальну суму 557,8 тис. грн, з них 21,3 тис. грн також з порушенням законодавства. За кожною третьою програмою (проектом, заходом) належним чином не підтверджено нормативно встановленого розміру їх співфінансування.

Аудитом не отримано впевненості щодо отримання за окремими договорами послуг у повному обсязі, на оплату яких використано 1 268,6 тис. грн коштів фінансової підтримки. За деякими договорами проведені видатки, підтверджені неналежно оформленими документами, або їх обсяги значно завищені та/або необґрунтовані (відсутні дані щодо обсягів наданих послуг та їх вартості за одиницю), за іншими – відсутнє інформування про використання в рамках реалізації програм (проектів, заходів) придбаних товарів/послуг тощо. Виявлено непоодинокі випадки порушень законодавства про публічні закупівлі у частині неоприлюднення документів про закупівлю, а також випадок поділу предмета закупівлі та укладання договорів на суму 72 тис. грн з порушенням абзацу другого частини десятої статті 3 Закону № 922.

2.6.2.1. Законодавча база

На виконання пункту 23 Порядку № 1049 між Фондом, його територіальними відділеннями та ГООІ укладено договори на виконання (реалізацію) програм (проектів, заходів). До зобов'язань ГООІ згідно з умовами договорів віднесено, зокрема: здійснення реалізації програми (проекту, заходу) відповідно до затвердженого кошторису витрат (пункт 1.5); надання Фонду фінансового звіту про обсяги використаних коштів та підсумкового звіту про виконання договору не пізніше 15 числа місяця, наступного за тим, в якому відбувався захід, а у разі проведення заходу наприкінці року – не пізніше 30 січня року, наступного за звітним (пункт 4.4.5); надання підтвердних документів використання коштів та здійснення співфінансування (пункти 4.1.2, 4.4.3); забезпечення співфінансування за договором не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування (пункти 2.5, 4.4.2), у разі тривалості програми (проекту, заходу) більше одного календарного місяця подання Фонду до 1 числа місяця, наступного за звітним, проміжних звітів про виконання договору (пункт 4.4.6); у разі зміни строків проведення заходів, протягом п'яти робочих днів після прийняття такого рішення повідомлення Фонду, та після погодження строків з Фондом, внесення відповідних змін до договору (пункт 4.4.11); оприлюднення на власному вебсайті та/або в соціальних мережах інформації про час і місце проведення заходів у рамках виконання

програми (проєкту, заходу), з обов'язковим зазначенням, що захід здійснювався за фінансової підтримки державного бюджету (пункти 4.4.15, 4.4.16); у разі наявності залишків коштів фінансової підтримки після завершення програми (проєкту, заходу) протягом трьох робочих днів інформування про це Фонду та його територіального відділення (пункт 4.4.18).

Законом № 922, зокрема, передбачено обов'язкове оприлюднення інформації про закупівлі (частина третя статті 3), недопущення поділу предмета закупівлі (абзац другий частини десятої статті 3); **Законом № 183** – оприлюднення інформації про використання публічних коштів (стаття 3); **Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»** встановлено вимоги до оформлення первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку (частина друга статті 9), **Постановою № 98** – норми відшкодування витрат на харчування та проживання, пунктом 2.4 частини другої Положення № 88 – підстави для невизнання господарської операції.

2.6.2.2. Виявлений стан справ

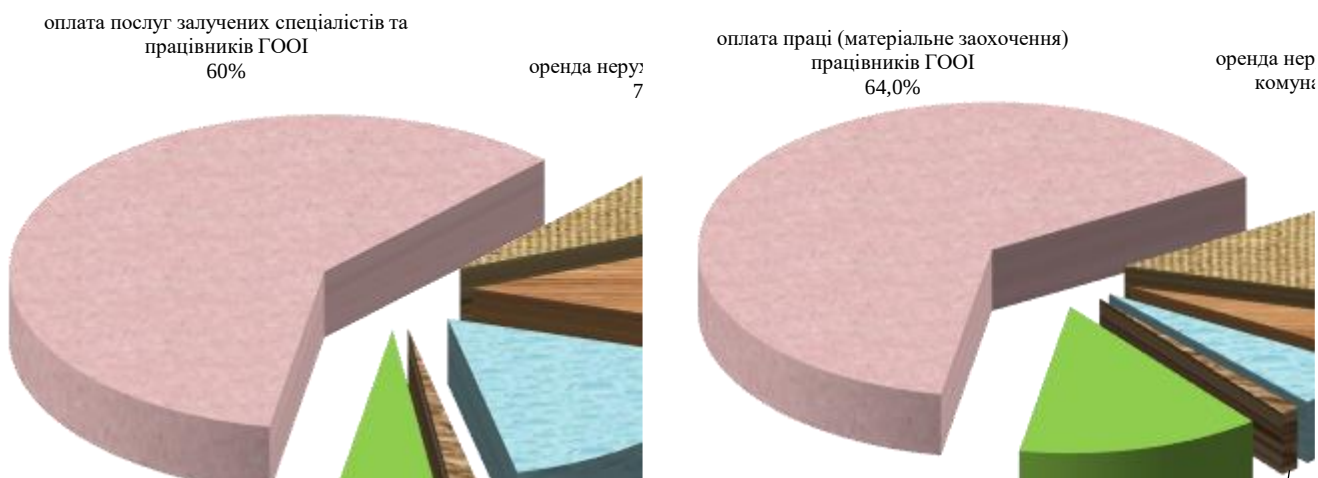
Із **47** укладених **договорів** на виконання (реалізацію) програм (проєктів, заходів) виконання здійснювалося за **46 договорами**⁴⁸, загальні видатки за якими становили **41 635,5 тис. грн**, або 94,6 відс. обсягів, визначених договорами, у т. ч. за рахунок **фінансової підтримки** – **34 332,1 тис. грн**, або 93,6 відс., за рахунок власного внеску – **7 303,4 тис. грн**, або 99,6 відс. відповідно.

Структура витрат договорів за рахунок фінансової підтримки в розрізі напрямів використання наведена в діаграмі 5.

Діаграма 5

на виконання (реалізацію) програм
(проєктів, заходів), відс.

на організаційне та матеріально-технічне
забезпечення та розвиток ГООІ, відс.

⁴⁸ Договір від 30.07.2021 №111 з ГО «Союз ветеранів АТО» на реалізацію програми «Повернувся з АТО – повернись до життя» на суму 1798,7 тис. грн, з них 1522,3 тис. грн – фінансова підтримка, не виконувався.

У структурі видатків за **рахунок фінансової підтримки: 85,8 відс. (29 456,9 тис. грн)** використано на виконання програм (проектів, заходів), **14,2 відс. (4 875,2 тис. грн)** – на організаційне та матеріально-технічне забезпечення, організаційний розвиток ГООІ, питома вага цих видатків в розрізі договорів коливалася **від 0 відс. (10 договорів) до 55 відс. (два договори)**, тобто **всіма ГООІ дотримано** вимоги абзацу першого пункту 7 Порядку № 166.

Середній відсоток фінансування за рахунок власного внеску становив **17,5 відс.** загального обсягу фінансування і перевищував 15 відс., встановлені пунктом 24 Порядку № 1049 та пунктами 2.5 і 4.4.2 договорів.

Аналіз проміжних, підсумкових, фінансових звітів за 2021 рік, поданих ГООІ Фонду, даних вебпорталу електронної системи публічних закупівель (prozzorro.gov.ua) та єдиного вебпорталу використання публічних коштів (spending.gov.ua) засвідчив, що **майже всі договори виконувались з недотриманням їх умов, чинного законодавства та з численними недоліками, зокрема:**

✓ **встановлені випадки недотримання пункту 1.5 договорів** внаслідок **використання коштів** за деякими статтями витрат **понад затверджені обсяги** або за статтями, **не передбаченими кошторисами**, за рахунок економії витрат за іншими статтями, а саме за кошти:

- **фінансової підтримки в сумі 285,9 тис. грн (9 договорів).** Наприклад: ГС «Луганська АООІ» на оплату послуг з виготовлення інформаційної продукції та її розміщення в мережі Фейсбук (договір № 114) використано **на 36,3 тис. грн більше**, ніж заплановано в кошторисі; ГС «ВСІЧ» на оплату транспортних послуг (договір № 107) – **на 45,2 тис. грн**, проживання учасників заходів – **на 24,0 тис. грн**, на оренду приміщення для проведення семінару – **на 1,9 тис. грн**, харчування учасників заходів – **на 1,3 тис. грн**; УАДІ на оренду планшетів і комп'ютерів, не запланованих кошторисом (договір № 80), використано **58,5 тис. грн** відповідно; ГОІ «Святий Юрій» (договір № 84) на придбання канцелярських товарів використано **на 62,7 тис. грн більше**, ніж заплановано кошторисом в розділі на реалізацію програми, а на послуги дизайну листівок, **не передбачені** кошторисом, витрачено **11,5 тис. грн**;

- **співфінансування – 1 004,4 тис. грн (17 договорів).** Наприклад, ГС «Луганська АООІ» (договір № 109) на оплату послуг залучених спеціалістів використано **на 45,2 тис. грн більше**, ніж заплановано кошторисом; ВГОІ «ПСІ» (договір № 87) на оплату юридичних послуг – **на 61,2 тис. грн більше**, послуги з управління та модерації офіційного сайту та соціальних сторінок, не передбачені кошторисом, **використано 125 тис. грн**, послуги з розробки PR-стратегії – **35 тис. грн**; послуги з організації заходів – **8 тис. грн**; ГО «Соціальна єдність» (договір № 91) **391,8 тис. грн власних коштів спрямовано на непередбачені кошторисом** до договору витрати на оплату послуг, наданих ФОП (зокрема, комп'ютерного аудиту, резервного копіювання, тестування комп'ютерного обладнання, прибирання);

✓ виявлені випадки недотримання умов договорів в частині строків подання звітів та інформування Фонду про наявні залишки бюджетних коштів:

- **проміжні звіти про виконання договору за вісьмома договорами** за окремі місяці подані з порушенням строків, визначених пунктом 4.4.6. Це зокрема, договори №№ 86, 87, 88, укладені з ВГОІ «ПСІ», проміжні звіти за серпень, вересень, жовтень направлені Фонду із запізненням на 2 місяці, 1 місяць та 3 дні відповідно; за договором № 106 з ВСГО «Конфедерація» проміжні звіти надано з запізненням на 1–12 днів, зокрема, звіт за вересень зареєстровано Фондом 12.10.2021.

Разом з тим встановлено, що реєстрація проміжних звітів у Фонді здійснювалася несистемно (за **15 договорами** такі звіти **не зареєстровані**, за іншими в окремих випадках реєструвалися не кожного місяця), що унеможливило підтвердження своєчасності їх отримання;

- **дев'ять фінансових звітів** про обсяги використаних бюджетних коштів та підсумкових звітів про виконання договорів надані Фонду з порушенням строків, визначених пунктом 4.4.5 договору, на **1–150 днів**. Наприклад, звіти за договором № 84 з ГОІ «Святий Юрій», подані з запізненням на 44 дні, за договором № 107 з ГС «ВСІЧ» – на **150 днів** (подані 29.06.2022 замість 30.01.2022);

- **за 27 договорами не виконаний пункт 4.4.18** в частині інформування Фонду та його територіальних відділень про залишки коштів фінансової підтримки після завершення програми (проекту, заходу), що **не сприяло їх ефективному управлінню**;

✓ документально не підтверджено загальнодержавний рівень реалізації програм (проектів, заходів) (22 договори), що не узгоджується з пунктами 3, 5 Порядку № 166, згідно з якими бюджетні кошти спрямовуються на фінансову підтримку ГО для виконання (реалізації) загальнодержавних програм (проектів, заходів);

✓ не підтверджена кількість цільової аудиторії, яка відображена в звітності про виконання договору (**32 договори**). Так, за **14 договорами відсутні списки учасників заходів**, за рештою – надані неповні списки та/або без відомостей про осіб з інвалідністю. Наприклад, за договором № 67 з ГО «Крок у суспільство» списками підтверджена участь в заході **831 із 1 430 осіб**, зазначених в звіті, за договором № 94 з Полтавським ОС СОІУ – **1 145 із 1 500 осіб** відповідно, з них **230 осіб з інвалідністю із 1200**;

✓ не оприлюднено або оприлюднено не в повному обсязі інформацію про закупівлі, що є порушенням Закону № 922 (18 договорів), та інформацію про використання коштів фінансової підтримки згідно з Законом № 183 (16 договорів), чим не дотримано пункт 4.4.10. договорів:

- з недотриманням пункту 13 частини першої статті 10 Закону № 922 за **12 договорами не оприлюднені** в електронній системі публічних закупівель (сайт prozorro.gov.ua) звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель – протягом трьох робочих

днів з дня укладення договору про закупівлю. Це згідно з **частиною першою статті 164¹⁴ КУпАП⁴⁹** є адміністративним правопорушенням, протокол за яким згідно зі **статтею 234¹ КУпАП** складають органи державного фінансового контролю, та є порушенням **пунктів 4.4.8, 4.4.10 договорів**. Ці порушення допустили, зокрема, ГО «Крок у суспільство», ГО «Соціальна перспектива», ВГО «Коаліція», ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій», ГОІ «Святий Юрій», ГС «ВСІЧ». За **шістьма договорами оприлюднено не в повному обсязі** інформацію про публічні закупівлі (зокрема, ГС «Луганська АООІ», УАДІ за договором № 77, ГО «ВО СОІУ»);

- в порушення **статті 3 Закону № 183 за двома договорами** (ГС «ВСІЧ», Полтавський ОС СОІУ) **не оприлюднено** інформацію про використання коштів фінансової підтримки на **єдиному вебпорталі використання публічних коштів** (сайт spending.gov.ua), а за **14 – оприлюднено не в повному обсязі**, зокрема, відсутні дані щодо укладених договорів, та/або їх вартості, ціни за одиницю, обсягу товарів та/або послуг, та/або проведені закупівлі або обґрунтовано їх непроведення, строк дії договорів, наявність або відсутність претензій і штрафних санкцій, що виникли в результаті виконання договору тощо (наприклад, ВСГО «Конфедерація», ГО «Союз ветеранів АТО», ГО «Лаванда»);

✓ встановлено випадок **порушення абзацу другого частини десятої статті 3 Закону № 922 внаслідок поділу предмета закупівлі**.

Для отримання послуг з питань бухгалтерського та податкового обліку УАДІ при реалізації проєкту «Соціальний диспетчер» було укладено два договори з ФОП Пшенична Л. М. на загальну суму **72 тис. грн** (від 27.09.2021 № 8/2021 на суму 49,5 тис. грн і від 27.10.2021 № 9/2021 – 22,5 тис. грн) з повністю ідентичним предметом договорів згідно зі специфікаціями до них (однаковий код ДК 021:2015 – 79210000-9 Бухгалтерські та аудиторські послуги);

✓ **подання Фонду підсумкових звітів, підготовлених неналежним чином (28 договорів):** складені не за встановленою формою; існує невідповідність одних і тих же даних в різних документах; не вказані чіткі строки реалізації програм (проєктів, заходів); не надані (або надані частково) методології, рекомендації, матеріали, розроблені ГООІ за результатами проведених заходів; не підтверджено оприлюднення інформації про хід реалізації проєкту, чим **не дотримано пункти 4.4.15, 4.4.16 договорів**. Такий стан справ унеможлилював здійснення оцінки реалізації програм (проєктів, заходів) і досягнення поставленої мети. Зокрема:

- **не вказані чіткі строки реалізації** певних заходів, які здійснювалися під час виконання договору, а лише зазначені місяці, які передбачалися договорами (**дев'ять договорів**, зокрема з ГО «Крок у суспільство», УАДІ, ГО «Соціальна єдність» тощо);

⁴⁹ Неоприлюднення або порушення строків оприлюднення інформації про закупівлі.

- **не надані (або надані частково) методичні рекомендації, матеріали тощо, розроблені за час реалізації програм (проектів, заходів) (14 договорів), що є недотриманням пункту 4.4.15 договору** (зокрема, ГО «ВО СОІУ» (договір № 95) не надано документи, розроблені за результатами реалізації проекту для практичного використання отриманих результатів – Положення про проведення фізкультурно-спортивних заходів, анкета учасника, вимоги до учасників фізкультурно-спортивних заходів, Положення про нагородження та відзначення переможців тощо; ГС «Луганська АООІ» за договором № 109 не надано перелік органів влади, яким направлено розроблені пропозиції і рекомендації та інформація про їх використання; ГО «Прип'ять-Центр» (договір № 74) не надано матеріали проведеного онлайн-опитування учасників заходу, які пройшли курс навчання та отримали сертифікати, щодо практичного використання отриманих знань, працевлаштування; ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій» (договір № 108) – розроблені конструктивні практики і методики впровадження європейських стандартів працевлаштування, пропозиції з удосконалення системи працевлаштування;

- **встановлена невідповідність одних і тих же даних в різних частинах підсумкового звіту (чотири договори)**, зокрема: за договором № 103 з ГО «СОУ» встановлена **невідповідність місць виконання** окремих етапів реалізації проекту: в показнику «Залучені партнери» зазначено, що ГО провела **заняття з медіашколою** для осіб з інвалідністю внаслідок відхилень у розумовому розвитку у вересні 2021 року на базі табору «Артек», організованому Фондом ООН у галузі народонаселення, а згідно з розділом III – підготовчий та основний етапи реалізації **заняття з медіашколою проведені онлайн**; ГО «Соціальна єдність» (договір № 97) – фактичні показники, наведені в підсумковому звіті, не відповідають суті заходу для реалізації певного етапу, передбаченого в описі до договору. Так, на підготовчому етапі згідно з договором передбачалося інформування громадськості, а в підсумковому звіті за цим етапом – створена можливість для під'єднання до програми 1000 користувачів;

- **не підтверджено оприлюднення інформації** про хід реалізації програм (проектів, заходів) (п'ять договорів), чим порушено пункти 4.4.15 та 4.4.16 договору. Наприклад, ГО «Союз ветеранів АТО» (договір № 116) **не підтверджено висвітлення** в ЗМІ проведеного онлайн-вебінару, ВСГО «Конфедерація» (договір № 106), ГС «ВСІЧ» (договір № 107) – відсутні посилання та копії матеріалів, розміщених в ЗМІ про реалізацію договорів з інформацією, що вони реалізуються за фінансової підтримки з державного бюджету;

✓ **наявні арифметичні / технічні помилки в 24 підсумкових звітах та 11 фінансових звітах** (зокрема, некоректно зазначена інформація щодо використаних коштів, невірно зазначено загальний бюджет виконання програми (проекту, заходу) та використані кошти за різними джерелами.

Вибірковим аудитом документів, поданих ГООІ відповідно до пунктів 4.1.2 і 4.4.3 договорів на підтвердження використання коштів

фінансової підтримки на цілі та напрями, визначені програмою (проєктом, заходом), та здійснення співфінансування встановлено таке:

➤ **неекономно витрачено 536,5 тис. грн фінансової підтримки при виконанні 12 договорів, зокрема внаслідок оплати однакових послуг за різними договорами/актами наданих послуг, оплати послуг, пов'язаних з навчанням учасників програми за період після його завершення, прийняття актів про надання послуг із завищеними обсягами.** Наприклад,

- **ВГОІ «ПСІ» (договори №№ 86, 87, 88) на оплату послуг відеооператорів та фотографів неекономно витрачені кошти, за розрахунками, у сумі 173,4 тис. грн (підприємству «Перспектива-2000» у рамках виконання чотирьох договорів на проведення заходів, що тривали один день, оплачені послуги 8–10 відеооператорів і 8–10 фотографів, які надавали послуги під час кожного заходу).**

Крім того **ВГОІ «ПСІ» за договором № 88, зокрема, оплачені послуги, у сумі, за розрахунками, 33,9 тис. грн, пов'язані з проведенням онлайн-курсу, який завершився в листопаді 2021 року, але надані ФОП в грудні 2021 року, зокрема ФОП Посулько Д. В. послуги з набору текстів, за розрахунками, у сумі 4,7 тис. грн, послуги репетитора, за розрахунками, у сумі 5,2 тис. грн; послуги з організації семінарів – 9,6 тис. гривень.**

За договором про надання консультаційних послуг з питань оподаткування авторського права онлайн-курсу оплата послуг за листопад 2021 року здійснена у грудні двічі (акти від 06.12.2021, 23.12.2021), внаслідок чого **неекономно витрачено 8,8 тис. гривень;**

- **за трьома договорами на підставі актів вбачається значне завищення обсягів наданих транспортних послуг, за розрахунками⁵⁰, на 52,9 тис. гривень.** Так, усі договори, укладені з одним виконавцем (ФОП Челюмбітько Р. В.), до всіх актів про надання послуг надано маршрутні листи, складені у довільній формі, в яких зазначено тільки міста Донецької області і не вказано адреси, між якими здійснювалось перевезення. Аналізом досліджено відстані між пунктами призначення та встановлено **завищення показників відстані за вказаними маршрутами, за розрахунками, щонайменше на 4 698,4 км, що дорівнює потрійній відстані від Ужгорода на заході до Маріуполя на сході України (менше ніж 1500 км):** ГО «Лаванда» за договорами № 110 завищена відстань **на 2 514 км**, або на 28,3 тис. грн (сплачено за 4400 км при можливій відстані 1886 км) та № 117 – **на 1 846 км**, або на 20,8 тис. грн (3 094 км та 1 248 км відповідно), ГО «Покровська РООЗІ» – **на 338,4 км**, або на 3,8 тис. грн (3 400 км та 3 061,6 км відповідно);

- **ГО «Соціальна єдність» за договором № 90 під час реалізації проєкту «Протидія насильству щодо жінок з порушенням слуху» при виготовленні п'яти відеороликів неекономно використано кошти в сумі 48 тис. грн на оплату послуг з оренди лампових освітлювальних приладів для виготовлення відеороликів (ФОП Гарбаренко Є. С.), оскільки ТОВ «Креатив студіо» в**

⁵⁰ На підставі даних Google Maps.

рамках укладеного договору від 29.10.2021 на суму **126 тис. грн** мало забезпечити весь виробничий процес з виготовлення відеороликів; а за **договором № 92** оплата послуг звукооператорів по озвучуванню 30 відеороликів, створених в ході реалізації програми «Вільно», здійснена за двома договорами, укладеними з ТОВ «Креатив студіо», що свідчить про неекономне використання коштів державного бюджету в сумі **42 тис. грн**;

➤ на проживання та харчування учасників заходів з порушенням пункту 5 Порядку № 166 понад норми, визначені Постановою № 98, за трьома договорами використано **21,3 тис. гривень**. Так, ГО «СОУ» сплачено з перевищенням **14,6 тис. грн** за проживання 11 учасників заходу, Полтавським ОС СОІУ – **4,2 тис. грн** за харчування учасників змагань та суддів, ГС «ВСІЧ» – **2,5 тис. грн** за харчування учасників семінару;

➤ ГООІ за 15 договорами не забезпечено співфінансування у розмірі не менше 15 відс. необхідного обсягу фінансування програми (проєкту, заходу), чим не дотримано пункту 24 Порядку № 1049, пунктів 2.5, 4.4.2, 4.4.3 договорів.

Аудитом встановлено, що згідно з фінансовими звітами розмір співфінансування був менше нормативного лише у ГОІ «Святий Юрій» (договір № 84) – **13 відс.** та ГС «ВСІЧ» (договір № 107) – **11,6 відс.** (17 тис. грн). Крім того, у ГС «ВСІЧ» та решти 13 договорів (**1614,9 тис. грн**) його недотримання встановлено за результатами аналізу копій первинних документів, які були **неналежно документально оформлені**, що свідчить про високі ризики здійснення співфінансування в обсягах, менших за 15 відс.:

- до п'яти фінансових звітів про виконання договорів не надано первинні документи, які б підтверджували здійснення видатків: **платіжні документи** на перерахування **158 тис. грн**, у тому числі ВСГО «Конфедерація» (договір № 106) на **89,1 тис. грн** (відшкодування учасникам заходів витрат на проїзд – 13,9 тис. грн, оплати послуг психолога та юриста за договорами ЦПХ – 57,2 тис. грн, оплати послуг оренди приміщення – 18 тис. грн, при цьому такі послуги надані юридичною особою⁵¹ без укладання договору, чим не дотримано норми статті 208 ЦКУ, згідно з якою правочини між юридичними особами повинні вчинятися у письмовій формі), з них **50 тис. грн** не були передбачені договором, ГО «Прип'ять-Центр» (договір № 74) – **59,9 тис. грн** (внесення в касу ГООІ готівкових коштів та їх витрачання для оплати послуг за договорами ЦПХ в рамках виконання заходів), ГО «Хмельницький фонд» (договір № 112) – **9 тис. грн** (сплата ЄСВ); **акти про надання послуг як цільові внески** (на безоплатній основі) на суму **194,8 тис. грн**, з них ГС «Луганська АООІ» за договором № 115 – **140,4 тис. грн** (на послуги ФОП зі створення мобільного додатка, які крім цього ще надавали ГООІ послуги і за рахунок фінансової підтримки), ГО «Союз Чорнобиль» (договір № 89) – **54,4 тис. грн** (на адвокатські

⁵¹ Підприємство об'єднання громадян «Херсонське учбово-виробниче підприємство Українського товариства сліпих».

послуги, крім того в договорі з надавачем послуг відсутня вартість послуг та вони не були передбачені кошторисом);

- **ГО «Турбота»** (договір № 93) у рахунок власного внеску включено витрати в сумі **29,6 тис. грн** за рахунок коштів місцевого бюджету (Шосткинська міська рада), **які здійснені за два місяці до того, як конкурсна пропозиція цієї ГООІ стала переможцем конкурсу (у березні–квітні 2021 року);**

- **за чотирма договорами співфінансування здійснювалося шляхом взаємного надання послуг на договірній основі (ГО «Покровська РООЗІ» договір № 113, ГО «Союз ветеранів АТО» – договір № 116, ГО «Лаванда» – договори № 103, № 117). Усі договори ГООІ укладені завчасно (01.04.2021, або на 2 місяці раніше оголошення результатів конкурсу та 3 місяці – до укладання договорів з Фондом) з одним Виконавцем (ФОП Азаренко Л. С.), при цьому в договорах не було обґрунтовано загального обсягу послуг, вартості за одиницю (годину) та місця їх надання. Фактична вартість послуг визначалась як середньоринкова в актах про надання послуг і становила за чотирма договорами – **495,8 тис. грн** (за договорами № 113 – 167,0 тис. грн, № 116 – 65,1 тис. грн, № 110 – 151,2 тис. грн, № 117 – 112,5 тис. гривень).**

За умовами договорів **Виконавець** зобов'язувався **надати** ГООІ на час реалізації програм і проектів **в оренду приміщення** за переліком (залежно від договору – це були басейни, арома-кімната, спелео-кімната, кабінети та аудиторії для занять тощо), а **ГООІ** зобов'язувалися взаємно **надати Виконавцю послуги** (зокрема з технічного обслуговування електромереж приміщень та споруд, озеленення та створення ландшафтного дизайну території, обслуговування сайту підприємства), **але їх надання не передбачено статутами цих ГООІ.** Крім того, відповідно до підпункту 14.1.10 пункту 14.1 статті 14 ПКУ, послуги, надані за договорами взаємного надання послуг, підпадають під визначення бартерних операцій, а ФОП Азаренко Л. С., як платник єдиного податку третьої групи, відповідно до пункту 291.6 статті 291 ПКУ не мала права здійснювати такі операції.

Одночасно **ФОП Азаренко Л. С.** згідно з договорами, укладеними ГООІ за результатами відкритих торгів, **за кошти фінансової підтримки при виконанні заходів, виступала надавачем послуг з проживання та харчування їх учасників** і повинна була забезпечити наявність з можливістю надання в тимчасове користування облаштованих світловим та звуковим обладнанням приміщень для проведення семінарів, тренінгів, секцій, перелік яких був ідентичним переліку, раніше визначеному в договорах взаємного надання послуг.

Отже, **вартість оренди приміщень у ФОП Азаренко Л. С. одночасно виступала власним внеском ГООІ і наданими послугами при виконанні заходів за рахунок фінансової підтримки.** Враховуючи зазначене, а також те, що **операції за договорами взаємного надання послуг в обох випадках проведені з порушенням умов їх надання, є ймовірність того, що ці договори укладені без наміру їх виконання;**

- ВГОІ «ПСІ» за договорами № 86, № 87, № 88 **співфінансування здійснювалось**, зокрема, **шляхом укладання договорів цільового внеску** про надання певних послуг, договору на надання юридичних послуг та оплати рахунку за обслуговування заходу **без обґрунтування вартості послуг за одиницю та їх обсягів**, в актах передання (надання) цільового внеску та приймання-передачі наданих послуг такі дані теж відсутні. Зазначене свідчить про можливі **ризики завищення вартості та обсягів послуг**, оскільки перевірити повноту їх надання неможливо. Переважно договори цільового внеску укладалися з одними і тими ж членами ГООІ, які також є ФОП та надавали ГООІ послуги ще і за рахунок фінансової підтримки.

Як засвідчив аудит, **за вищезазначеними документами зарахований власний внесок ГООІ у сумі 722,1 тис. грн, з яких майже половина не передбачена у кошторисах витрат**, а саме: за договором № 86 – 155,1 тис. грн (послуги менеджера проєкту – 60 тис. грн, модератора заходу – 12 тис. грн, користування транспортним засобом – 15 тис. грн, послуги з обслуговування заходу в готелі «Президент Готель» – 68,1 тис. грн), з них не передбачено кошторисом – 98,1 тис. грн; за договором № 87 – 285 тис. грн, (послуги з управління та модерації офіційного сайту, соціальних сторінок, з розробки PR-стратегії – 160 тис. грн, юридичні послуги – 125 тис. грн, при цьому в акті приймання-передачі наданих послуг зазначено інший договір ніж той, за яким надавалися послуги), з них не передбачено кошторисом – 221,2 тис. грн; за договором № 88 – 282 тис. грн (зокрема інформаційно-консультаційних послуг – 30 тис. грн, користування транспортним засобом – 60 тис. грн, юридичних послуг – 75 тис. грн тощо), з яких 33 тис. грн не передбачені кошторисом;

➤ вибіркоким аудитом первинних документів бухгалтерського обліку, доданих до фінансових звітів, **встановлені непоодинокі випадки** укладання договорів ГООІ з суб'єктами господарської діяльності (юридичними та фізичними особами) та складання актів наданих послуг, які **не містили перелік таких послуг, обсяги їх надання, одиниці виміру, вартості за одиницю тощо**. Зазначене є **недотриманням частини другої статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і пункту 2.4 частини другої Положення № 88** та свідчить про відсутність обґрунтованості оплати таких послуг **в значних обсягах**. Наприклад:

- ГОІ «Святий Юрій» під час реалізації програми «Всеукраїнський конкурс інклюзивного образотворчого мистецтва імені Марії Приймаченко» за договором № 84 за **рахунок фінансової підтримки сплачено: 99,8 тис. грн** за транспортні послуги (ФОП Коваль А. А.), при цьому в договорах та актах наданих послуг відсутні відомості про вид транспортного засобу, маршрутні листи, відстань перевезення, кількість осіб, що транспортувалися, дату перевезення; **20 тис. грн** за проживання учасників конкурсу, **25,2 тис. грн** за харчування учасників конкурсу (ФОП Коваль М. І.), аналогічно в договорах та актах відсутня інформація про кількість осіб, кількість діб, вартість доби проживання/харчування; **43,1 тис. грн** за організацію та проведення конкурсу,

рекламу, **40 тис. грн** за надання послуг оренди приміщення та створення умов для організації і проведення конкурсу, інформаційного забезпечення, **49,7 тис. грн** за послуги з організації та проведення конкурсу, аналогічно в цих договорах і актах відсутній чіткий перелік послуг, що надавалися, їх обсяги, площа орендованих приміщень, дата проведення заходу;

- **ГО «Соціальна єдність» за договорами № 90, 91, 97** – згідно з актами списання від 19.11.2021 № 1, від 30.11.2021 № 3 та від 10.12.2021 № 4 весь тираж друкованої продукції у кількості 7816 шт. списано на другий день після отримання ГО листівок. При цьому тираж та рік друку на листівках не вказувався, списання проведено без зазначення дати, місця, заходів, за якими здійснено розповсюдження листівок, вартості друку тиражу (131,6 тис. грн, з них **48 тис. грн – кошти державного бюджету**);

➤ за відсутності рекомендацій з боку Фонду, ГООІ застосовували **різні підходи до подання підтвердних документів щодо використання коштів фінансової підтримки**. Наприклад, більшість організацій надали до фінансових звітів копії платіжних документів щодо витрат за рахунок фінансової підтримки та одночасно оприлюднили інформацію на Єдиному вебпорталі використання публічних коштів, дві ГООІ надали тільки копії платіжних документів, а три навпаки не надали такі копії, проте оприлюднили інформацію відповідно до законодавства;

➤ за відсутності належного контролю з боку Фонду **за 12 договорами надано неповний пакет документів** на підтвердження обґрунтованості використання бюджетних коштів та здійснення співфінансування на цілі, визначені програмою (проектом, заходом), а перевірити необхідні дані з відкритих джерел, в умовах воєнного стану, неможливо у зв'язку з закриттям доступу до більшості реєстрів даних, зокрема:

- **за трьома договорами не надано** підтвердження державної реєстрації ФОП, їх видів діяльності та системи оподаткування, ліцензії на пасажирські перевезення, у яких за бюджетні кошти було придбано товари та послуги, підтвердні документи за якими не оприлюднено на сайті Prozorro (наприклад, ВСГО «Конфедерація» за договором № 106 сплачено 9,6 тис. грн за нерегулярні пасажирські перевезення без надання ліцензії, ГС «Луганська АООІ» (договір № 115) за розробку мобільного додатка 7 ФОП сплачено 785,5 тис. грн, з якими договори укладені без використання електронної системи закупівель);

- **за п'ятьма договорами не надано** первинних документів (договори та акти про надання послуг або відомості нарахувань заробітної плати, договори ЦПХ або авансові звіти з підтвердними документами, проїзні документи тощо), на підставі яких витрачено **124,8 тис. грн** фінансової підтримки (ВСГО «Конфедерація» (договір № 106) – 12,8 тис. грн; ГО «Реаресурс» (договір № 82) – 67,8 тис. грн, ГО «Крок у суспільство» (договір № 67) – 11,9 тис. грн, ГО «Хмельницький фонд» (договір № 112) – 10,3 тис. грн тощо). Наприклад, ГО «Прип'ять-Центр» (договір № 74) не надано проїзні документи учасників заходів для відшкодування витрат на проїзд (10 тис. грн), авансові

звіти та документи для відшкодування витрат на відрядження працівникам ГООІ (12 тис. грн), що унеможливило встановлення осіб, які потребують відшкодування. При цьому всі вказані суми були перераховані на особистий **рахунок голови цієї ГООІ** як компенсація витрат на відрядження, а документи, які б свідчили, що кошти видані учасникам проєкту як компенсація витрат на проїзд, відсутні;

➤ **за сімома договорами** не надано документального підтвердження використання в рамках програм (проєктів, заходів) **роздаткових матеріалів** (канцелярське приладдя, засоби індивідуального захисту), рекламних банерів, створених фотозон, придбаних за державні кошти (71,4 тис. грн) та за рахунок власного внеску (102,9 тис. грн), відсутні списки таких осіб, фотозвіти тощо (наприклад ГО «Покровська РООЗІ» за договором № 113 витрачено 41,4 тис. грн (за бюджетні кошти – 8,8 тис. грн на один рекламний банер та одну фотозону, за власний внесок – 32,6 тис. грн на канцелярське приладдя та засоби індивідуального захисту), ГО «Лаванда» за договорами № 110 і № 117 – 54,3 тис. грн (за бюджетні кошти – 23,5 тис. грн на рекламний банер та одну фотозону, за власний внесок – 30,8 тис. грн на канцелярське приладдя та дві фотозони), ГО «Союз ветеранів АТО» за договором № 116 – 40 тис. грн (за власний внесок на дві фотозони);

➤ **730,5 тис. грн фінансової підтримки за трьома договорами використано** на оплату вартості проживання та харчування спеціалістів, залучених до реалізації заходів на підставі договорів ЦПХ, якими не передбачено зобов'язання громадських об'єднань оплатити їх проживання та харчування під час надання послуг (ГО «Покровська РООЗІ» (за договором № 113 сплачено 304,4 тис. грн, ГО «Лаванда» за договорами № №110, 117 – 239,9 і 186,2 тис. грн відповідно);

➤ **встановлено випадки оплати послуг за рахунок фінансової підтримки на підставі актів наданих послуг, складених майже за місяць до проведення заходу.** Так, ГО «Союз Чорнобиль», в рамках виконання **договору № 89** для проведення семінару «Дзвони Чорнобиля – відлуння сьогодні» укладені договори з Державною реабілітаційною установою «Всеукраїнський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю»: від 17.11.2021 № 1 та № 3 для забезпечення проживання учасників семінару на суму **49 і 11,8 тис. грн** відповідно; від 17.11.2021 № 2 для оренди актового залу **14,9 тис. гривень**. Відповідно до зазначених договорів та актів прийому-передачі наданих послуг від 20.11.2021 до цих договорів, послуги з проведення семінару надавалися з **17 по 20 листопада 2021 року**. Для перевезення учасників семінару укладено договір з ФОП Петренко П. В. від 04.11.2021 № 0411/21 вартістю **30,0 тис. грн**, згідно з яким та актом від 20.11.2021 № 117 послуги з перевезення автобусом були надані 18.11.2021, 19.11.2021 і 20.11.2021 (за маршрутом м. Бровари – м. Київ – м. Лютіж – м. Київ, без зазначення кількості годин/кілометражу).

Разом з тим фактичні **строки проведення семінару – 12–15 грудня 2021 року** (за даними підсумкового звіту, листа ГО «Союз Чорнобиль» від

08.02.2022 № 19 і бланку спостережень від 13.12.2021). Отже, акти прийому-передачі наданих послуг на суму **105,7 тис. грн** підписані та оплачені ГО «Союз Чорнобиль» до фактичного їх отримання, тому не підтверджують факт їх надання і свідчать про високі ризики їх неотримання, або отримання не в повному обсязі;

➤ не отримано впевненості щодо отримання послуг в повному обсязі за шістьма договорами за рахунок бюджетних коштів у сумі **1 268,6 тис. гривень**. Зокрема:

- ГС «Луганська АООІ» – **923,9 тис. грн** (договори № № 109, 114), якою здійснено витрати: у сумі 650 тис. грн за друк поліграфічної продукції (5 тис. примірників матеріалів досліджень, 30 тис. тематичних листівок, 200 примірників результатів досліджень) згідно з актом про надання послуг (ФОП Кривенко Р. П.), в якому відсутні відомості про розповсюдження продукції, яке було передбачене специфікацією до договору з надання послуг, інші документи щодо розповсюдження поліграфічної продукції серед цільової аудиторії відсутні; у сумі **273,9 тис. грн** за послуги з розміщення інформаційної продукції (соціальних роликів) в мережах YouTube з охопленням 1 млн осіб і Facebook з охопленням 3 млн осіб та послуги з виготовлення інформаційної продукції і розміщення її в мережі Facebook (з охопленням 1 млн осіб) із застосуванням таргетингу⁵² в термін до 12.11.2021. Проте специфікація до договору з ФОП Кривенко Р. П. та акт про надання послуг не містили дані про цільову аудиторію, якій була показана реклама (з зазначенням регіону проживання, віку, соціального статусу тощо), також в акті не зазначено кількості цільової аудиторії, охопленої рекламою у період до 12.11.2021. В наданих звітах про результати перегляду соціальних роликів та постів (Facebook, YouTube) неможливо ідентифікувати суб'єкта господарювання, який їх розміщував, цільову аудиторію та відсутні дані щодо перегляду роликів, постів станом на дату підписання акта надання послуг (12.11.2021);

- при реалізації двох проєктів та однієї програми ГООІ одночасно (в один день) оформлялися договори (чинні з дня укладання) і акти про отримані за ними послуги. Але за відсутності у договорах умови щодо застосування при їх виконанні статті 631 ЦКУ⁵³ надання таких послуг фактично здійснено до їх укладання (наприклад 5 місяців, 80 год). Так, УАДІ (договір № 80) сплачено **216 тис. грн** за рахунок фінансової підтримки за шістьма договорами на надання юридичних, інформаційно-консультаційних послуг, послуг з організації та координування виконання заходів, ГО «Крок у суспільство» (договір № 68) – **69,3 тис. грн** за шістьма цивільно-правовими угодами на надання реабілітаційних послуг; ВГОІ «ПСІ» (договір № 88) – **14,4 тис. грн** за послуги ведення бухгалтерського обліку (ФОП Малік І. О.);

⁵² Таргетинг – спеціальний рекламний механізм, який дозволяє виділити з усієї аудиторії лише цільову й показати рекламу саме їй.

⁵³ Умови укладених договорів застосовуються до відносин між сторонами, що виникли до укладення відповідного договору.

➤ **ВГОІ «ПСІ»** для реалізації програми, проекту, заходу згідно з договорами №№ 88, 87, 86 за **рахунок фінансової підтримки** уклало з **ФОП 71 договір** на отримання послуг, **вартість більшості з яких не була належно обґрунтована, а частина виконавців була її членами та/або штатними працівниками.** Такими ФОП надано **понад 50 відс. вартості послуг**, окремі ФОП надавали послуги одночасно за програмою та проектом та/або заходом. Загалом цим об'єднанням у **2021 році** використано кошти державного бюджету у сумі **2 881 тис. грн**, у т. ч.:

- **1 548,6 тис. грн** (договір № 88) для виконання програми «Дистанційний онлайн-курс для осіб з інвалідністю. Копірайтинг – професія успішного майбутнього», **понад 66 відс.** з яких перераховано за отримані послуги **за 40 договорами**, укладеними з 10 ФОП (**1 047,0 тис. грн**);

- **897,6 тис. грн** (договір № 87) – проекту «Моніторинг забезпечення та дотримання прав осіб з інвалідністю в Україні», відповідно **58,8 відс.** за 20 договорами, укладеними з 7 ФОП (**527,8 тис. грн**);

- **434,8 тис. грн** (договір № 86) – заходу «Конференція «Право на справедливий суд осіб з інвалідністю» – **50,4 відс.** за **11 договорами з 4 ФОП (219 тис. грн).**

Аналіз умов договорів, укладених з **ФОП** для отримання послуг, засвідчив, що їх зміст **в частині обов'язків виконавців** був **типовим⁵⁴ і містив** надання послуг відповідно до наданої Замовником (**ВГОІ «ПСІ»**) інформації, виконання його вказівок якісно, в обумовлений строк, надання усних та/або письмових консультацій за його запитом, та/або підготовлених проєктів документів, дотримання режиму конфіденційності і нерозголошення відомостей щодо господарської діяльності під час його виконання. В договорах відрізнявся лише **предмет договору**, який був визначений узагальнено і **без деталізації змісту та обсягу послуг**, часткова та/або незначна зміна якого (в частині назв послуг) дозволяла ГООІ здійснити їх поділ на частини та **укладати** в кожному випадку окремі договори з ФОП, **не порушуючи при цьому вимоги законодавства про закупівлю.** ВГОІ «ПСІ» всі договори з ФОП укладалися без застосування порядку спрощених закупівель і без використання електронної системи закупівель, передбачених Законом № 922, оскільки їх вартість не перевищувала 50 тис. гривень.

Майже усі договори з ФОП укладені з застосуванням частини третьої статті **631 ЦКУ**, тобто **зобов'язання виникли до їх укладення**, що дозволило оформити переважну більшість актів надання послуг **в день укладання договорів.** При цьому ні договори, ні акти наданих послуг до них не містили **обсяги наданих послуг** (години/сторінки), теми семінарів тощо.

До того ж **20 договорів** на загальну суму **361,9 тис. грн** були укладені після **проведення основних етапів реалізації** програми, проекту та заходу

⁵⁴ За винятком договорів про надання бухгалтерських послуг, придбання офісної техніки, канцтоварів.

(вручення сертифікатів за програмою онлайн-курсу, проведення підсумкових круглих столів за моніторингом та проведення конференції).

Так, для виконання програми онлайн-курсу (договір № 88) укладено:

- з ФОП Стручаєв Д. О. 13 договорів (282 тис. грн), з них:

- вісім договорів (183 тис. грн) як з керівником онлайн-курсу на надання: послуг з розробки програми онлайн-курсу (24,5 тис. грн); консультаційних послуг з питань забезпечення програми, персоналом, у т. ч. тимчасовим (34,5 тис. грн), у сфері організації робочого середовища (21 тис. грн), з питань загального управління (16,5 грн), з питань управління (20,5 тис. грн), з управління документообігом (15,0 тис. грн); послуг з аналізу ефективності роботи персоналу (30 тис. грн) і підготовки персоналу (21 тис. грн). При цьому останні три договори, укладені 23.12.2021, 22.12.2021 і 06.12.2021, відповідно – уже після вручення сертифікатів за програмою онлайн-курсу (24.11.2021).

- п'ять договорів (99 тис. грн), як з тренером програми онлайн-курсу на надання послуг у сфері електронної освіти (24,9 тис. грн); послуг з навчальних семінарів (24,9 тис. грн); тренерських послуг (20 тис. грн); послуг репетитора (24,9 тис. грн); послуг з набору текстів (4,3 тис. грн). Аналогічно, останні два договори укладені 06.12.2021 та 22.12.2021;

- з ФОП Посулько Д. В. укладено 6 договорів (147 тис. грн), з них 5 договорів (99 тис. грн) як з тренером програми онлайн-курсу на надання послуг: у сфері електронної освіти (24,9 тис. грн); послуг з навчальних семінарів (24,9 тис. грн), тренерських послуг (15 тис. грн); послуг репетитора (24,9 тис. грн); послуг з набору текстів (9,3 тис. грн), з яких останні два укладені 06.12.2021 та 22.12.2021;

- з ФОП Сергєєв Є. Г. укладено 5 договорів (129,6 тис. грн), у т. ч.

три договори на надання консультаційних послуг з авторського права програми онлайн-курсу (23 тис. грн), питань оподаткування авторського права в програмі (39 тис. грн), юридичної консультації та правового інформування (22.12.2021 – 10 тис. грн);

два договори про надання бухгалтерських послуг на суму 35 і 22,6 тис. грн, які містили різний предмет договору («надання послуг по веденню бухгалтерського обліку» та «надання послуг з обробки фінансових транзакцій і клірингових послуг»), але з ідентичним переліком робіт. Це дозволило оплатити послуги, надані ФОП Сергєєв Є. Г. у жовтні 2021 року, двічі – 8,2 і 6,2 тис. грн, що є неекономним витрачанням щонайменше 6,2 тис. гривень.

Майже аналогічні підходи до укладання договорів з ФОП були застосовані ВГОІ «ПСІ» при реалізації за кошти фінансової підтримки договорів № 86, 87.

Водночас понад 40 відс. загального обсягу використаних коштів фінансової підтримки (1 212,1 тис. грн) ВГОІ «ПСІ» на реалізацію програми, проєкту, заходу перераховано ФОП, які є її членами, а саме Посулько Д. В. отримав 351 тис. грн, Ілюшко О. С. – 162 тис. грн;

Стручаєв Д. О. – 352,9 тис. грн, Жоров О. Л. – 180,6 тис. грн (з яких останні два члени ГООІ розпочали займатися підприємницькою діяльністю лише **21.07.2021 та 11.05.2021**⁵⁵ відповідно), а керівник юридичних проєктів і програм ВГОІ «ПСІ» Сергєєв Є. Г. отримав **165,6 тис. гривень**.

Також ВГОІ «ПСІ» використано **3 тис. грн** коштів державного бюджету **понад суму, визначену договором № 87**, внаслідок економії, що склалася за договором № 88. Під час аудиту **зайво витрачені кошти** за договором № 87 у сумі 3 тис. грн ВГОІ «ПСІ» повернені до державного бюджету (квитанція від 13.07.2022 № 62312308).

2.6.2.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики та Фонду посилити контроль за належним виконанням ГООІ договорів на виконання програм (проєктів, заходів), передбачивши в їх умовах штрафні санкції за недотримання ГООІ строків подання фінансових звітів про обсяги використаних бюджетних коштів, підсумкових і проміжних звітів про виконання договорів та використання коштів фінансової підтримки не за кошторисом витрат.

2.6.3. Оцінка стану відшкодування за рахунок фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю витрат на лікування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Включення видатків на відшкодування витрат на лікування чорнобильців до складу бюджетної програми за КПКВК 2507020, що передбачає надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю, за сутністю є некоректним, за обсягами є недостатнім для повного задоволення потреби у коштах на цю мету, несталим – залежить з 2020 року від щорічних рішень Уряду, що відстрочує або унеможлиблює отримання окремими постраждалими громадянами таких пільг. Так, Мінсоцполітики до вересня 2021 року не оновлювало механізму використання коштів на цю мету, а виділені кошти були освоєні не в повному обсязі через неактуалізацію Фондом списків осіб, які потребували відшкодування на лікування та померли не дочекавшись своєї черги.

2.6.3.1. Законодавча база

Наказом Фонду від **22.07.2019 № 72** затверджено **Робочу групу з відшкодування витрат чорнобильцям та Положення про неї**.

2.6.3.2. Виявлений стан справ

Аудит засвідчив, що обсяги видатків на **відшкодування витрат на лікування чорнобильців** за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 є **недостатніми для повного задоволення наявної потреби** та, починаючи з 2020 року, щорічно змінюються.

⁵⁵ Дата запису про проведення державної реєстрації за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (Мін'юсту).

Згідно з **паспортом цієї програми** за напрямом **«відшкодування витрат на лікування чорнобильців»**: на 2019 рік передбачено **3000 тис. грн**, використано **2 994,5 тис. грн**; на **2020 рік** – кошти **не передбачалися** (пункт 2 постанови № 166 в початковій редакції, який передбачав спрямування на цю мету **4200 тис. грн**, вилучено з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 357); на **2021 рік** – **4150 тис. грн** (у межах суми, визначеної пунктом 2 постанови № 166 (в редакції з 12.05.2021), використано – **4038,9 тис. гривень**.

Розподіл бюджетних коштів між громадськими об'єднаннями, згідно з **пунктом 3 Порядку відшкодування витрат чорнобильцям**, проводиться Фондом за погодженням із Мінсоцполітики у межах бюджетних призначень, визначених абзацом шостим пункту 2 Постанови № 166 (зі змінами), **на підставі рішення утвореної Фондом робочої групи з урахуванням звернень** до них постраждалих громадян щодо **відшкодування витрат на лікування**, розгляд яких проводиться у **хронологічному порядку** відповідно до черговості отримання Фондом від громадських об'єднань заяв постраждалих громадян (законних представників чи уповноважених ними осіб), батьків (законних представників чи уповноважених ними осіб) дітей, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи, разом із документами, зазначеними в пункті 4 цього Порядку.

Аудит засвідчив, що у **2021 році**, як і у 2020 році, засідання Робочої групи з відшкодування чорнобильцям **не проводилися**, але звернення від громадян, які мають право на таке відшкодування, до Фонду надходили (5 – у 2020 році, 7 – у 2021 році).

Підставою для спрямування в 2021 році сум трьом одержувачам з числа ГООІ були пропозиції, підготовлені Фондом з урахуванням матеріалів засідань цієї Робочої групи за **2019 рік, погоджених Мінсоцполітики**, частина з яких була прийнята за умови виділення додаткових призначень, **тобто не була підкріплена коштами**. Розподіл бюджетних коштів між громадськими об'єднаннями Мінсоцполітики та Фондом **не складався**, що не узгоджується з пунктом 3 Порядку відшкодування чорнобильцям.

При цьому Фонд не вживав заходів з **актуалізації даних** громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, і були включені до рішень Робочої групи з відшкодування чорнобильцям за 2019 рік.

Як наслідок, у зв'язку зі смертю отримувачів у кінці 2021 року повернуто до державного бюджету **94 тис. грн**, а із **чотирьох** результативних **показників**, визначених паспортом, **виконані лише два**, з них:

- **перевиконано** показник «ефективності» (середній розмір відшкодування витрат однієї особи, постраждалої внаслідок Чорнобильської катастрофи, становила **30,4 тис. грн**, або на 2,4 тис. грн більше плану);

- **недовиконано** показники «продукту» (кількість осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, яким відшкодовано витрати на лікування, становила **133 із 148 осіб за планом**) і «якості» (питома вага осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, які отримали

відшкодування, у загальній кількості поданих звернень – 89,9 відс. із запланованих 100 відс.).

2.6.3.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує Кабінету Міністрів України надати доручення Мінсоцполітики включити видатки на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям до бюджетної програми, за якою виділяються кошти на соціальний захист постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт нормативно-правового акта.

2.7. Оцінка впливу фінансової підтримки, виділеної із державного бюджету громадським об'єднанням осіб з інвалідністю, на покращення рівня захисту осіб з інвалідністю

На фінансову підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю у 2021 році використано 86068,5 тис. грн, але в умовах мінливої нормативно-правової бази, суперечливих рішень Уряду, Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2507020 і Фонд як її відповідний виконавець та його територіальні відділення не забезпечили її ефективної реалізації за жодним з трьох напрямів. Як наслідок, не досягнуто ефективного витрачання бюджетних коштів та максимальних результатів при їх використанні.

Рахункова палата не отримала надійної впевненості про досягнення мети та завдань програм (проєктів, заходів) ГООІ, на реалізацію яких спрямовувалися кошти фінансової підтримки. Результати внутрішнього та зовнішнього моніторингу їх виконання здебільшого є майже або повністю протилежними до представлених Фондом, що ставить під сумнів ефективність їх проведення та використання коштів фінансової підтримки, спрямованих на їх реалізацію.

Оцінити окремі з них вкрай складно, надані кількісні та якісні показники є недостатньо реалістичними, загальнодержавний рівень та заявлену ГООІ суму співфінансування, як гарантію реалізації, окремих з них підтвердити не вдалося. Кількість осіб з інвалідністю, які брали участь у програмах (проєктах, заходах), становила третину від загальної кількості їх учасників. Внаслідок цього за відсутності контролю Фонду та його територіальних відділень не досягнуто результативності з реалізації програми та проєкту, на виконання яких використано 830,8 тис. грн фінансової підтримки.

Спрямування фінансової підтримки організаціям та підприємствам невиробничої сфери УТОС і УТОГ лише з серпня 2021 року призвело, зокрема, до затримок із виплати матеріального заохочення працівникам їх обласних і первинних осередків, таких унікальних підприємств, як бібліотека ім. Островського, редакція «Заклик», Реабілітаційний центр УТОС, скорочення їх кількості та надання відпусток без збереження

заробітної плати, а також ліквідації Львівської капели бандуристів «Карпати».

2.7.1. Виявлений стан справ

➤ У структурі програм (проектів, заходів), визначених **Мінсоцполітики і Фондом** переможцями конкурсу, передбачена реалізація:

11 програм. Середня планова вартість однієї програми за кошти фінансової підтримки становила **1732,4 тис. грн**, або **57,7 відс.** граничного обсягу однієї програми (**3000 тис. грн**), і коливалася від **870,1 тис. грн** («Маю право на гідне життя», ГО «Лаванда») до **2791,5 тис. грн** («Запуск інклюзивної інформаційної онлайн платформи «Вільно», ГО «Соціальна єдність»), що в **3,2 рази** перевищує вартість **найдешевшої програми**;

30 проектів. Середня планова вартість одного проекту становила **584,7 тис. грн**, або **39 відс.** граничного обсягу одного проекту (**1500 тис. грн**), і коливалася від **66,8 тис. грн** (круглий стіл «Інтеграція стомованих хворих в суспільство. «Перший контакт – жити на рівних», ГО «Остомія») до **1194,6 тис. грн** («Країна без бар'єрів для нечуючих». Протидія насильству щодо жінок з порушенням слуху», ГО «Соціальна єдність»), що в **17,9 рази** перевищує вартість **найменшого проекту**;

9 заходів. Середня планова вартість одного заходу становила **313,1 тис. грн**, або **62,6 відс.** граничного обсягу одного заходу (**500 тис. грн**), і коливалася від **79 тис. грн** («Організація та проведення науково-практичної конференції «Європейські стандарти працевлаштування осіб з інвалідністю», ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій») до **450,9 тис. грн** («Сприяння створенню умов для надання комплексної медико-соціальної допомоги дітям і підліткам з обмеженням життєдіяльності та їхнім родинам. Удосконалення знань і умінь фахівців-реабілітологів та навчання батьків методикам реабілітаційної допомоги», ГО «УАДІ»), що в **5,7 рази** перевищує **захід**, вартість якого є **найменшою**.

➤ За результатами проведеного Рахунковою палатою **анонімного анкетування громадських об'єднань**, які брали участь в конкурсі 2021 року, встановлено таке.

На думку громадських об'єднань, організація Мінсоцполітики і Фондом проведення конкурсу та визначення його результатів потребують суттєвих змін на всіх його етапах з метою підвищення прозорості, розв'язання суспільно значущих проблем і недоліків, які мали місце, та недопущення їх у подальшому.

У зв'язку з запровадженням воєнного стану та веденням бойових дій на території України, у ньому взяли участь **33 зі 100 ГООІ**, які подали конкурсні пропозиції у 2021 році та отримали анкети (чисельністю до **500 осіб – 51,6 відс.**, до 1000 осіб – **19,6 відс.** і більше 1000 осіб – **28,8 відсотка**).

Низька активність зумовлена перебуванням представників організацій за межами України та/або відсутністю доступу, можливостей для проходження анкетування. **Навіть незважаючи на це, отримані результати підтвердили встановлені Рахунковою палатою факти, а саме:**

- **68,7 відс.** опитуваних вважають, що **гранична вартість фінансування** заходу, проєкту, програми, що надається за рахунок коштів фінансової підтримки з державного бюджету, **потребує перегляду**, та лише **21,9 відс. вважає їх достатніми**;

- **64,5 відс.** вважають, що **критерії відбору конкурсних пропозицій**, визначені Порядком № 1049, **потребують перегляду та доопрацювання**, тоді як 29 відс. вважають їх досконалыми та обґрунтованими;

- **83,9 відс.** ГООІ **було зрозумілим**, як віднести конкурсні пропозиції за видами – захід, проєкт, програма, відповідно до термінів, визначених Порядком № 1049, тоді як у **9,7 відс. виникли певні труднощі**;

- **32,3 відс.** склад Конкурсної комісії назвали професійним, тоді як **48,4 відс.** не поділяють таку думку, решта утримались;

- **38,7 відс.** вважають, що конкурс, проведений Фондом у 2021 році був прозорим, відкритим і справедливим, тоді як **61,2 відс. не згодні з його результатами**;

- **59,4 відс.** виявили бажання та можливість взяти участь у заходах, проєктах, програмах, які проводилися переможцями конкурсу у 2021 році;

- **лише 27,6 відс.** опитуваних **помітили позитивні зміни у проведенні конкурсу у 2021 році** з визначення переможців, порівняно з 2020 роком, тоді як **55,2 відс. не побачили позитивних змін**;

- **15,6 відс.** опитаних подавали листи до Фонду щодо оскарження результатів конкурсу та/або розподілу коштів;

- у **15 відс.** виникали певні труднощі в процесі виконання (реалізації) програм (проєктів, заходів) (зокрема, затримка з проведенням органами ДКСУ платежів у кінці року та карантинні обмеження).

Результати внутрішнього моніторингу, викладені Фондом у 46 моніторингових звітах, свідчать, що програми (проєкти, заходи) **виконані ГООІ відповідно до укладених договорів**; їх мета і завдання та очікувані результати досягнуті, а реалізація буде продовжуватися в наступних роках.

Ризики при виконанні виникли у **трьох із 46 договорів** (ГО «Союз Чорнобиль», Полтавський ОС СОІУ, ГО «Лаванда») і були пов'язані із можливим захворюванням заявлених учасників семінару/заходу COVID-19 та карантинними обмеженнями.

Планова кількість учасників відповідно до укладених договорів програм (проєктів, заходів) становила близько **73 783 осіб**, з них **близько 27 408 осіб з інвалідністю**. Згідно з підсумковими звітами безпосередню участь в програмах (проєктах, заходах) взяли **71 553 осіб**, з них **майже третина особи з інвалідністю (22 688)**. Проте ці показники є неточними, оскільки в окремих договорах **відсутні дані** про планову кількість учасників заходів (є інформація лише про загальне охоплення аудиторії) та кількість осіб з інвалідністю, або вказана приблизна кількість учасників, а кількість осіб з інвалідністю визначена у відсотках до загальної кількості учасників. У підсумкових звітах окремі ГООІ також не вказали кількості осіб з

інвалідністю, які взяли участь в заходах, або вказали у відсотках до загальної чисельності учасників.

Кількісні і якісні показники виконано та/або перевиконано за 45 договорами. При цьому всіма ГООІ в підсумкових звітах вказано **про повне виконання або перевиконання кількісного показника цільової аудиторії**, і лише ГО «Союз Чорнобиль» вказала про виконання цього показника **на 76,7 відсотка** через пандемію COVID-19. Водночас такі показники фактично не виконані іншими ГООІ, наприклад, ГС «ВСІЧ» (при плані 5015 осіб залучено 53 особи).

Водночас аудит засвідчив, що **внутрішній моніторинг** не відповідав **реальному стану справ**, а його якість і повнота були **неналежними**.

Результати аналізу та оцінки даних підсумкових і фінансових звітів ГООІ щодо стану реалізації програм (проектів, заходів), проведені під час аудиту, виявили **низку зауважень** до використання бюджетних коштів, випадки **повного або часткового непідтвердження** загальнодержавного рівня, досягнення запланованих результатів, **цільової аудиторії та досягнення результативних показників виконання**. Окремими ГООІ **не надано** документи і матеріали, підготовлені ними за час реалізації програм (проектів, заходів), переліку органів влади, яким направлено розроблені пропозиції та рекомендації, інформації про їх практичне застосування, а звітування здійснено не за формою, затвердженою Порядком № 579, тобто **результату не досягнуто**.

При цьому Фонд **висловив зауваження у 5 із 46 моніторингових звітах** щодо недоліків з використання коштів, що відповідало кількості претензій, виставлених Фондом ГООІ для повернення частини бюджетних коштів, які у **чотирьох** випадках стосувалися **недотримання відсотка співфінансування** при реалізації програми ГОІ «Святий Юрій», проектів ВСГО «Конфедерація», ГС «ВСІЧ» та ГО «Хмельницький фонд».

У всіх моніторингових звітах вказано, що **представники Фонду і його територіальних відділень брали участь у програмах (проектах, заходах) безпосередньо та/або в режимі онлайн, що не відповідало дійсності**.

Моніторинг виконання **третини** з них проведено шляхом аналізу проміжних, підсумкового та фінансового звітів, у **29 із 46 програм (проектів, заходів)** проведені **спостереження**. Наприклад, **спостереження не проводилося** у чотирьох ГООІ Донецької та Луганської областей і ГО «Соціальна єдність» (м. Київ), які, відповідно, отримали **23,4 і 22,1 відс. загального обсягу фінансової підтримки 2021 року**.

Довідково. За поясненням Фонду, окремі заходи проводилися ГООІ у вихідні та святкові дні або після 18-00 у робочі дні, що унеможливило долучення представників Фонду та його територіальних відділень до моніторингу реалізації заходів.

При цьому **при складанні моніторингових звітів неповною мірою дотримано форму їх складання, затверджену Порядком № 579**, а до змісту перенесені арифметичні та/або технічні помилки, допущені ГООІ в підсумкових та/або фінансових звітах.

Зазначені недоліки, за відсутності контролю Фонду, не сприяли **ефективному використанню фінансової підтримки та результативності виконання програм (проектів, заходів).**

Як результат, за відсутності контролю Фонду та його територіальних відділень **не досягнуто результативності** за програмою та проектом, на виконання яких використано **830,8 тис. грн** фінансової підтримки (ГС «Луганська АООІ» – 785,5 тис. грн, ГО «Соціальна єдність» – 45,3 тис. гривень).

Наприклад, ГС «Луганська АООІ» використано **785,5 тис. грн** (договір № 115) на створення та опублікування з порушенням термінів (29.12.2021 замість не пізніше 01.12.2021) **мобільного додатка «WardMe»**, який після закінчення проекту повинен був працювати незалежно від подальшого фінансування, але з **06.06.2022 не обслуговується.**

Так, станом на **04.06.2022 мобільний додаток** з магазину Google Play завантажили **один раз**, на 15.07.2022 і 20.10.2022 – **5 разів**, з них чотири – члени контрольної групи Рахункової палати. Через політику Google Play опубліковано **скорочену версію** додатка (без функції екстреного повідомлення на довірені номери), а **повну версію розміщено на вебсайті** додатка, який, щонайменше з **04.06.2022, не функціонує.** Авторські права на **мобільний додаток**, функціонал якого частково залежав від платних **сервісів**, належать розробникам – надавачам послуг (ФОП), які з 06.06.2022 **припинили його обслуговування**, про що повідомили на сторінці додатка у мережі Facebook. При цьому ГООІ надано лише невиключну ліцензію на користування, відтворення, адаптацію, поширення та використання об'єктом права власності, **тобто існує ризик втрати цінностей, створених за бюджетні кошти.**

Внаслідок отримання послуг у менших обсягах, ніж передбачено договором з надавачем послуг, **використано кошти фінансової підтримки у сумі 45,3 тис. гривень.** Так, ГО «Соціальна єдність» за договором № 92 сплачено ТОВ «Креатив студію» (за договором № 011121-4/2) за **ненадані послуги** зі зйомки відеороликів у кількості **9:12 хв⁵⁶**, вартість яких, за розрахунками, становила **45,3 тис. гривень⁵⁷.**

Крім того, результативність окремих програм (проектів) документально не підтверджено. Так, ГО «Соціальна єдність» (договір № 97) **використано 1455,9 тис. грн** на підключення **програмного забезпечення**, яке не можна вважати **фактичним наданням послуг** з перекладу на жестову мову, оскільки завдяки цьому створено лише можливість отримання таких послуг і на **обмежений термін.** Інформація щодо використаних користувачами послуг з перекладу за договором № 151121-3, укладеним з ПОГ «Центр соціального

⁵⁶ При фактичному перегляді створених відеороликів встановлена невідповідність хронометражу, вказаному в заявці і фактично змонтованого (замість 304:22 хв. фактично – 295:10, або на 9:12 хв. менше).

⁵⁷ Розрахунок вартості однієї секунди: 1500 тис. грн / 18262 с = 82,14 грн; розрахунок вартості неотриманої послуги: 552 с (9:12 хв) x 82,14 грн = 45,3 тис. гривень.

бізнесу», станом на **15.12.2021** відсутня. У результаті, неможливо підтвердити фактичний обсяг наданих послуг у розрізі користувачів та оцінити ступінь досягнення поставленої мети.

ГО «Лаванда» під час укладання договорів № 110 (проект на суму 1 097,6 тис. грн) і № 117 (програма – 848,7 тис. грн), що мали схожу спрямованість і проводились одночасно (реабілітація та соціальна адаптація осіб з інвалідністю різних вікових груп), порівняно з конкурсною пропозицією, «переплутано» окремі статті у кошторисах. Як наслідок, спеціалісти, яких фактично залучали до навчання та реабілітації учасників заходів, не були передбачені описами за договорами, а відповідно і не могли забезпечити якісне виконання заходів проекту та програми і досягнення всіх запланованих результатів. Водночас Фонд у моніторингових звітах та підсумковому висновку до них такий факт не навів, що свідчить про його необґрунтованість.

Наприклад, описом програми передбачалося проведення тренінгів для жінок та дівчат з інвалідністю за освітньою програмою «Softskills», але тренерів не було залучено, оскільки витрати на оплату їх послуг не передбачені кошторисом. Натомість тренери за цією освітньою програмою були залучені для виконання заходів за проектом і всупереч опису здійснювали проведення тренінгів для батьків дітей з аутизмом, що не дає впевненості щодо досягнення запланованих результатів. Аналогічно описом проекту планувалось для реабілітації дітей з аутизмом та їх батьків залучити трьох психологів, двох соціальних педагогів, психотерапевта та сестру медичну, але ці спеціалісти навпаки були залучені для реабілітації учасників програми, а не проекту.

Результати спостереження Фонду в окремих випадках були суперечливими. Зокрема, за заходом онлайн – тренінг «Як і де шукати роботу, як телефонувати та домовлятися про співбесіду», що проводився ГО «ВАППЛІУ», за даними бланків спостереження, складених провідним фахівцем відділу із зв'язків із громадськістю та пресою Фонду, в заході взяло участь **19 осіб**, у т. ч. особи з інвалідністю, провідним фахівцем із соціальної роботи Фонду – **18 осіб** (9 жінок та 9 чоловіків), фахівцем Київського міського відділення Фонду вказано, що на захід зареєструвалися **24 особи** (12 чоловіків і 12 жінок), з них 13 осіб з інвалідністю (7 чоловіків і 6 жінок), а за даними ГО «ВАППЛІУ» – **25 осіб**, у тому числі особи з інвалідністю.

Відсутність затверджених Фондом процедур, форм та бланків унеможливило проведення анкетування (опитування) учасників та організаторів заходів, а результати підсумкових анкетувань учасників заходів, які проводились ГООІ, під час моніторингу не досліджені, оскільки їх матеріали не надавалися до підсумкових звітів. Це унеможливлює визначення Фондом рівня заінтересованості та задоволення потреб цільової аудиторії в результаті виконання програм (проектів, заходів).

Аудит засвідчив, що підсумкові та фінансові звіти від ГООІ щодо реалізації програм (проектів заходів) надходили до Фонду з листопада

2021 року по 29 червня 2022 року, а підсумковий висновок Фонду щодо них оприлюднено на офіційному сайті Фонду **20.07.2022**. Проте, незважаючи на наявність недоліків з проведення моніторингу, у підсумковому висновку Фонду зазначено, що при виконанні всіх програм (проектів, заходів) досягнуто їх мету та очікувані результати.

Як наслідок, Конкурсна комісія не отримала повної та об'єктивної інформації про хід реалізації укладених договорів для ухвалення остаточного рішення про виконання/невиконання програми (проекту, заходу), що створило високі ризики неефективного використання коштів у разі врахування їх результатів при проведенні конкурсу у наступних роках.

➤ У 2021 році надання фінансової підтримки УТОС і УТОГ дало можливість здійснення їх інституційної діяльності та виконання покладених на них функцій, забезпечено функціонування організацій невиробничої сфери УТОС, працівники яких отримували матеріальне заохочення, зокрема:

обласні та первинні організації УТОС і УТОГ⁵⁸ функціонували весь 2021 рік не на повну потужність, зокрема через затримку із наданням фінансової підтримки на сім місяців. Проводилась постійна робота у сфері соціального і правового захисту осіб з інвалідністю по зору і слуху, забезпечення доступності до об'єктів соціальної інфраструктури, соціального супроводу таких осіб, надання послуг перекладача жестової мови, вирішення соціально-побутових питань, інформаційної діяльності тощо;

реабілітаційний центр УТОС є єдиним закладом в Україні, який системно здійснює соціально-побутову реабілітацію осіб, які втратили частково або повністю зір у дорослому віці. Центром у 2021 році надавались стаціонарні соціальні послуги цілодобового проживання 109 особам, проведено низку семінарів-тренінгів, днів консультативної допомоги, культурно-масової роботи;

розгалужена спеціалізована бібліотечна мережа УТОС сприяє реалізації особами з інвалідністю по зору права на доступ до інформації і творів культури у прийнятних для їх сприйняття форматах, оскільки державних або муніципальних спеціалізованих бібліотек для незрячих в Україні немає, а отже й немає альтернативи бібліотечній мережі УТОС. Станом на 01.01.2021 загальний книжковий фонд бібліотек УТОС становив більше 1 млн од. зберігання, з яких озвученої літератури – понад 612 тис. од.; шрифтом Брайля – 182 тис. од., плоскодрукованої літератури понад 220 тис. одиниць. У 2021 році Бібліотека ім. М. Островського постійно здійснювала інформаційне забезпечення осіб з інвалідністю по зору різними видами спеціальної літератури, обслуговуючи відвідувачів та розсилаючи літературу регіональним бібліотекам УТОС;

редакція «Заклик» є унікальною та єдиною в Україні редакцією, яка вже понад 89 років випускає спеціалізовані періодичні видання для людей з

⁵⁸ Станом на 01.01.2022 на обліку перебувало: в УТОС – 28529, в УТОГ – 35662 особи.

порушенням зору, сприяючи реалізації їх права на доступ до інформації у прийнятному для них форматі. У 2021 році підготовлено до друку: газету «Промінь» (плоский варіант, 48 номерів); газету «Промінь» (шрифт Брайля, 48 номерів); в електронному варіанті журнали «Заклик» (12 номерів) і «Школяр» (12 номерів).

навчально-інформаційний комп'ютерний центр УТОС залишається єдиним закладом в Україні, який на професійній основі сприяє реалізації особами з інвалідністю по зору **права на доступ до інформації в електронному форматі**. У 2021 році до центру звернулось 327 осіб, проведено курс з використання комп'ютерної техніки (36 занять в трьох групах), 12 онлайн заходів на платформі Zoom тощо;

Боярський будинок відпочинку сприяє у реалізації людьми з інвалідністю по зору права на відпочинок, утримання якого здійснюється за рахунок власних коштів УТОС, кошти фінансової підтримки у 2021 році використовувалась на оплату праці працівників, оплату послуг і продуктів харчування. Значна частина капітальних будівель і споруд комплексу **Боярського будинку відпочинку УТОС потребують поточного та капітального ремонтів**. Один спальний корпус перебуває в аварійному та не придатному для проживання стані, у другому – потребують ремонту санвузли та коридори на всіх поверхах. Електромережа та приміщення клубу-їдальні також потребують капітального ремонту. **Теплотраса непридатна для експлуатації. Недостатність фінансових ресурсів** на капітальний ремонт та функціонування упродовж цілого року зменшила **потужність Боярського будинку відпочинку УТОС надавати реабілітаційні та оздоровчі послуги інвалідам по зору майже в 5 разів**;

Львівська капела бандуристів «Карпати» була окремою юридичною особою з видом економічної діяльності «театральна та концертна діяльність», заснованою у червні 1953 року, в якій 70 відс. бандуристів – особи з інвалідністю по зору. У 2021 році Львівська капела бандуристів «Карпати» надавала послуги реабілітаційного характеру (навчання хорового співу, володіння інструментом) для 1962 осіб, а її працівники отримували матеріальне заохочення. Постановою президії ЦП УТОС від 22.10.2021 № 04-05 прийнято рішення **припинити юридичну особу** Львівська капела бандуристів «Карпати» **шляхом ліквідації**, а 40 штатних працівників, більшість з яких особи з інвалідністю по зору, звільнити, **оскільки** заходи щодо пошуку альтернативних джерел фінансування або передання Капели до комунальної чи державної власності **не призвели до позитивних результатів** (Додаток 5).

Відсутність фінансової підтримки інституційної діяльності УТОС є **загрозою припинення діяльності** невиробничих соціально-реабілітаційних структур, а відтак ліквідації робочих місць та масового скорочення **більше 1000 осіб з інвалідністю по зору**, зайнятих в роботі цих структур, а більше 30 тис. членів УТОС втратять установу, яка займається їх обслуговуванням та

наданням послуг для осіб з порушеннями зору, що може призвести до **значної соціальної напруги та суттєвих ускладнень в діяльності УТОС.**

2.7.2. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує Львівській обласній раді спільно з Львівською міською радою з метою збереження унікального чоловічого музичного колективу Львівська капела бандуристів «Карпати» розглянути питання можливості надання фінансової підтримки за рахунок коштів місцевого бюджету.

Член Рахункової палати

Василь НЕВІДОМий

Додаток 1

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва
Бібліотека ім. М. Островського	Заклад об'єднання громадян «Центральна спеціалізована бібліотека для сліпих ім. М. Островського»
ВГО «Коаліція»	Всеукраїнська громадська організація «Коаліція захисту прав осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень»
ВГОІ «ПСІ»	Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів»
ВГОО «Разом проти раку»	Всеукраїнська громадська організація онкоінвалідів «Разом проти раку»
Витрати на відшкодування витрат на лікування чорнобильцям	Витрати, пов'язані з лікуванням у закладах охорони здоров'я на території України, придбанням ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою
ВСГО «Конфедерація»	Всеукраїнська спілка громадських організацій «Конфедерація» громадських організацій інвалідів України»
ГО	Громадські об'єднання
ГО «ВА допомоги хворим на туберозний склероз»	Громадська організація «Всеукраїнська асоціація допомоги хворим на туберозний склероз»
ГО «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій»	Громадська організація «Всеукраїнська громадська організація осіб з інвалідністю «Інститут Реабілітації та Соціальних Технологій»
ГО «Інститут соціальної політики»	Громадська організація «Наукове товариство інвалідів «Інститут соціальної політики»
ГО «Крок у суспільство»	Громадська організація «Крок у суспільство»
ГО «Остомія»	Громадська організація «Всеукраїнська асоціація осіб з інвалідністю «ОСТОМІЯ»
ГО «Побратими за майбутнє»	Громадська організація «Спілка осіб з інвалідністю «ПОБРАТИМИ ЗА МАЙБУТНЄ»
ГО «Повернути життя»	Громадська організація «Повернути життя»
ГО «Соціальна єдність»	Громадська організація «Громадський рух «Соціальна єдність»
ГО «Соціальна синергія»	Громадська організація «Соціальна синергія»
ГО «Союз Чорнобиль»	Громадська організація «Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Союз Чорнобиль України»
ГО «ВАППЛУ»	Громадська організація «Всеукраїнська асоціація підприємців та працюючих людей з інвалідністю України»
ГО «ВО СОІУ»	Громадська організація «Всеукраїнська організація Союз осіб з інвалідністю України»
ГО «ГАР»	Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання осіб з інвалідністю «Група активної реабілітації»
ГО «Гармонія»	Громадська організація «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю «Гармонія»
ГО «Лаванда»»	Громадська організація «Торецька міська організація жінок – інвалідів «Лаванда»

Скорочення	Повна назва
ГО «Покровська РООЗІ»	Громадська організація «Покровська районна організація осіб з інвалідністю»
ГО «Прип'ять-Центр»	Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання інвалідів Чорнобиля «Прип'ять-Центр»
ГО «Реаресурс»	Громадська організація «Громадське об'єднання незрячих фахівців «Реаресурс»
ГО «Союз ветеранів АТО»	Громадська організація «Союз ветеранів АТО з інвалідністю»
ГО «Турбота»	Громадська організація «Товариство допомоги особам з інвалідністю «Турбота»
ГОІ «Святий Юрій»	Громадська Організація Інвалідів «Святий Юрій»
ГООІ	Громадські об'єднання осіб з інвалідністю
ГС «ВСІЧ»	Громадська спілка «Всеукраїнська спілка інвалідів Чорнобиля»
ГС «Луганська АООІ»	Громадська спілка «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю»
ДІМФО	Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Творче об'єднання дітей і молоді з фізичними обмеженнями»
Договір № 67	Договір від 14.07.2021 № 67, укладений з Громадською організацією «Крок у суспільство», на реалізацію заходу «Оцінка ефективності комплексної медико-соціальної реабілітації дітей з обмеженням життєдіяльності, яка враховує довгострокові наслідки всіх видів послуг (реабілітаційних, освітніх, соціальних)»
Договір № 68	Договір від 14.07.2021 № 68, укладений з Громадською організацією «Крок у суспільство», на реалізацію проєкту «Допомога в соціально-психологічній, корекційно-педагогічній, фізичній реабілітації дітям з інвалідністю, хворим на ДЦП, з іншими порушеннями центральної нервової системи та з порушеннями опорно-рухового апарату та їх родинам шляхом ефективного впровадження методу динамічної пропріоцептивної корекції (ДПК) з використанням рефлекторно-навантажувального пристрою «Гравістат» (ОН 2.9.2.) та пристрою по типу «СВОШ» (АКМ 1002)»
Договір № 74	Договір від 27.07.2021 № 74, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнське об'єднання інвалідів Чорнобиля «Прип'ять-Центр», на реалізацію заходу «Навчальний курс комп'ютерної грамотності жінок з інвалідністю, постраждалих від аварії на ЧАЕС»
Договір № 76	Договір від 23.07.2021 № 76, укладений з Всеукраїнською громадською організацією «Спортивна федерація глухих України», на реалізацію проєкту «Навчання осіб з інвалідністю з метою розширення доступу до інших спеціальностей в спортивній сфері»
Договір № 77	Договір від 26.07.2021 № 77, укладений з Громадською організацією «Українська Академія Дитячої Інвалідності», на реалізацію заходу «Сприяння створенню умов для надання комплексної медико-соціальної допомоги

Скорочення	Повна назва
	дітям і підліткам з обмеженням життєдіяльності та їхнім родинам. Удосконалення знань і умінь фахівців – реабілітологів та навчання батьків методикам реабілітаційної допомоги»
Договір № 80	Договір від 26.07.2021 № 80, укладений з Громадською організацією «Українська Академія Дитячої Інвалідності», на реалізацію проєкту «Інформаційно-правовий контакт центр «Соціальний диспетчер»
Договір № 81	Договір від 19.07.2021 № 81, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю «Гармонія», на реалізацію проєкту «Організація надання соціально-реабілітаційних послуг особам з інвалідністю у територіальній громаді в умовах децентралізації»
Договір № 82	Договір від 27.07.2021 № 82, укладений з Громадською організацією «Громадське об'єднання незрячих фахівців «Реаресурс», на реалізацію проєкту «Брайлівська абетка – перший крок до повноцінної інклюзії»
Договір № 84	Договір від 27.07.2021 № 84, укладений з Громадською організацією інвалідів «Святий Юрій», на реалізацію програми «Всеукраїнський конкурс інклюзивного образотворчого мистецтва імені Марії Приймаченко»
Договір № 86	Договір від 28.07.2021 № 86, укладений з Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», на реалізацію заходу «Конференція «Право на справедливий суд осіб з інвалідністю»
Договір № 87	Договір від 28.07.2021 № 87, укладений з Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», на реалізацію проєкту «Моніторинг забезпечення та дотримання прав осіб з інвалідністю в Україні 2021: реалії та виклики»
Договір № 88	Договір від 28.07.2021 № 88, укладений з Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», на реалізацію програми «Дистанційний онлайн-курс для осіб з інвалідністю. Копірайтинг – професія успішного майбутнього»
Договір № 89	Договір від 28.07.2021 № 89, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Союз Чорнобиль України», на реалізацію заходу «Семінар «Дзвони Чорнобиля – відлуння сьогодення»
Договір № 90	Договір від 28.07.2021 № 90, укладений з Громадською організацією «Громадський рух «Соціальна єдність», на реалізацію проєкту «Країна без бар'єрів для нечуючих». Протидія насильству щодо жінок з порушенням слуху»
Договір № 91	Договір від 28.07.2021 № 91, укладений з Громадською організацією «Громадський рух «Соціальна єдність», на реалізацію програми «Країна без бар'єрів для

Скорочення	Повна назва
	нечуючих». Моніторинг доступності об'єктів соціально значимої інфраструктури»
Договір № 92	Договір від 28.07.2021 № 92, укладений з Громадською організацією «Громадський рух «Соціальна єдність», на реалізацію програми «Запуск інклюзивної інформаційної онлайн платформи «Вільно»
Договір № 93	Договір від 28.07.2021 № 93, укладений з Громадською організацією «Товариство допомоги особам з інвалідністю «Турбота», на реалізацію проєкту «Мій успіх без меж»
Договір № 94	Договір від 28.07.2021 № 94, укладений з Полтавським обласним осередком Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України», на реалізацію проєкту «Артспорт»
Договір № 95	Договір від 28.07.2021 № 95, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська організація Союз осіб з інвалідністю України», на реалізацію проєкту «Працевлаштування крок за кроком»
Договір № 97	Договір від 28.07.2021 № 97, укладений з Громадською організацією «Громадський рух «Соціальна єдність», на реалізацію програми «Країна без бар'єрів для нечуючих». Створення умов для соціальної адаптації людей з порушенням слуху»
Договір № 99	Договір від 28.07.2021 № 99, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська асоціація підприємців та працюючих людей з інвалідністю України», на реалізацію проєкту «Сильні духом – сильні тілом»
Договір № 100	Договір від 28.07.2021 № 100, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська асоціація підприємців та працюючих людей з інвалідністю України», на реалізацію проєкту «Доступний ринок праці. Інклюзивність перевага сучасного бізнесу»
Договір № 102	Договір від 28.07.2021 № 102, укладений з Громадською організацією «Повернути життя», на реалізацію проєкту «Доступна допомога», підготовка психологів, соціальних працівників та консультантів до роботи з людьми з інвалідністю он-лайн»
Договір № 103	Договір від 28.07.2021 № 103, укладений з Громадською організацією «Спеціальна Олімпіада України», на реалізацію проєкту «Медіашкола Спеціальної Олімпіади України: шлях до успіху»
Договір № 105	Договір від 28.07.2021 № 105, укладений з Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Творче об'єднання дітей і молоді з фізичними обмеженнями», на реалізацію проєкту «Будуй своє життя – все можливо»
Договір № 106	Договір від 28.07.2021 № 106, укладений з Всеукраїнською спілкою громадських організацій «Конференція громадських організацій інвалідів України»,

Скорочення	Повна назва
	на реалізацію проєкту «Всеукраїнський круглий стіл «Безпека осіб з інвалідністю в ситуаціях, пов'язаних з ризиком для життя»
Договір № 107	Договір від 28.07.2021 № 107, укладений з Громадською спілкою «Всеукраїнська спілка інвалідів Чорнобиля», на реалізацію проєкту «Семінар «Юридичні аспекти національної системи прав людини в Україні і які існують засоби захисту прав осіб з інвалідністю»»
Договір № 108	Договір від 28.07.2021 № 108, укладений з Громадською організацією «Всеукраїнська громадська організація осіб з інвалідністю «Інститут реабілітації та соціальних технологій», на реалізацію заходу «Організація та проведення науково-практичної конференції «Європейські стандарти працевлаштування осіб з інвалідністю»
Договір № 109	Договір від 30.07.2021 № 109, укладений з Громадською спілкою «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю», на реалізацію програми «Програма сприяння соціальній, трудовій та професійній реабілітації осіб з інвалідністю»
Договір № 110	Договір від 30.07.2021 № 110, укладений з Громадською організацією «Торецька міська організація жінок-інвалідів «Лаванда», на реалізацію проєкту «Дитяча мрія»
Договір № 112	Договір від 30.07.2021 № 112, укладений з Громадською організацією Хмельницький обласний фонд «Соціальний захист та реабілітація інвалідів», на реалізацію проєкту «Допомога дітям з аутизмом та іншими психомовленнєвими особливостями розвитку «Я можу»
Договір № 113	Договір від 30.07.2021 № 113, укладений з Громадською організацією «Покровська районна організація осіб з інвалідністю», на реалізацію програми «Нові професії для жінок – нові можливості для країни»
Договір № 114	Договір від 30.07.2021 № 114, укладений з Громадською спілкою «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю», на реалізацію проєкту «Доступність транспорту та об'єктів транспортно-дорожньої інфраструктури для осіб з інвалідністю»
Договір № 115	Договір від 30.07.2021 № 115, укладений з Громадською спілкою «Луганська асоціація організацій осіб з інвалідністю», на реалізацію проєкту «Ward (Вард)»
Договір № 116	Договір від 30.07.2021 № 116, укладений з Громадською організацією «Союз ветеранів АТО з інвалідністю», на реалізацію проєкту «Професія для життя»
Договір № 117	Договір від 30.07.2021 № 117, укладений з Громадською організацією «Торецька міська організація жінок-інвалідів «Лаванда», на реалізацію програми «Маю право на гідне життя»
Договір ЦПХ	Договір цивільно-правового характеру
ЄСВ	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне

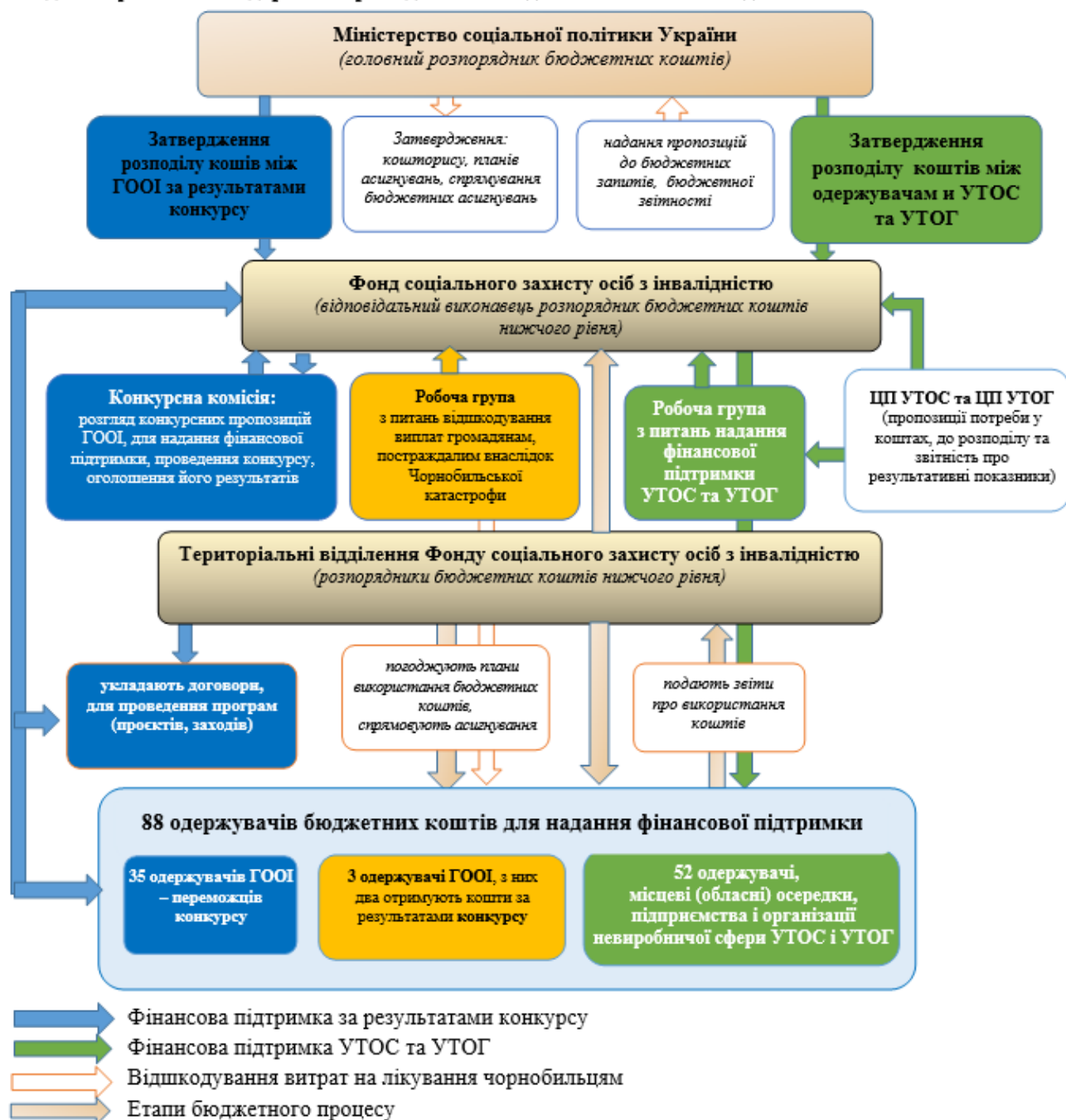
Скорочення	Повна назва
	страхування
Загальні вимоги	Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджені наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим Мін'юстом 27.12.2010 за № 1353/18648
Закон № 183	Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII «Про відкритість використання публічних коштів»
Закон № 875	Закон України від 21.03.1991 № 875-XII «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»
Закон № 922	Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі»
Закон № 1082	Закон України від 15.12.2020 № 1082-IX «Про Державний бюджет України на 2021 рік»
Закон № 4572	Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI «Про громадські об'єднання»
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
ІГС	Інститут громадянського суспільства
Інструкція про статус відповідальних виконавців	Інструкція про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі, затверджена наказом Мінфіну від 14.12.2001 № 574, зареєстрованому Мін'юстом 03.01.2002 за № 3/6291 (зі змінами).
Інструкція № 687	Інструкція з підготовки бюджетних запитів, затверджена наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим в Мін'юсті 26.06.2012 за № 1057/21369 (у редакції змін від 15.06.2015 № 554)
Казначейство, ДКСУ	Державна казначейська служба України
Конвенція про права осіб з інвалідністю	Конвенція про права осіб з інвалідністю ратифікована Законом України від 16.12.2009 № 1767-VI «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї»
конкурс	Конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка
Конкурсна комісія	Конкурсна комісія для розгляду конкурсних пропозицій громадських об'єднань осіб з інвалідністю, для надання фінансової підтримки за рахунок коштів державного бюджету у 2021 році, а також результатів моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проектів, заходів)
КПКВК 2507020	КПКВК 2507020 «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю»
КУпАП	Кодекс України про адміністративні правопорушення
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Навчальний центр, НІКЦ	Колективне підприємство «Навчально-інформаційний комп'ютерний центр»
НАІУ	Громадська спілка «Всеукраїнське громадське об'єднання

Скорочення	Повна назва
	«Національна Асамблея людей з інвалідністю України»
Наказ № 111	Наказ Фонду соціального захисту інвалідів від 10.12.2020 № 111 «Про організацію та проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2021 році»
Обласні організації УТОС та УТОГ, організації невиробничої сфери УТОС і УТОГ	Місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи), підприємства і організації невиробничої сфери УТОГу та УТОСу, підприємства та об'єднання зазначених товариств, які спрямовують кошти на утримання своїх соціально-культурних підрозділів
підприємство «Перспектива-2000»	Підприємство «Перспектива-2000» громадської організації «Всеукраїнська організація союз осіб з інвалідністю»
ПКУ	Податковий кодекс України
План проведення конкурсу	План організації та проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ГООІ, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2021 році, затверджений наказом Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю від 12.02.2021 № 12
Положення № 88	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88, зареєстрованим в Мін'юсті 05.06.1995 за № 168/704
Положення про Робочу групу	Положення про Робочу групу з формування пропозицій щодо розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих, затверджене наказом Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю від 10.06.2021 № 54 «Про організацію виконання постанови Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 183» (зі змінами)
Положення про Фонд	Положення про Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю, затверджене наказом Мінсоцполітики від 14.04.2011 № 129, зареєстрованим в Мін'юсті від 28.04.2011 за № 528/19266 (зі змінами)
Полтавський ОС СОІУ	Полтавський обласний осередок Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України»
Порядок відшкодування чорнобильцям	Порядок відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою, затверджений наказом Мінсоцполітики від 10.06.2019 № 912, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25.06.2019 за № 671/33642
Порядок № 166	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку громадських об'єднань осіб з інвалідністю, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 166 (зі

Скорочення	Повна назва
	змiнами)
Порядок № 183	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки Українського товариства сліпих та Українського товариства глухих, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 183, (зі змiнами)
Порядок № 228	Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (зі змiнами)
Порядок № 579	Порядок проведення моніторингу виконання (реалізації) програм (проектів, заходів) громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, які отримують фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів, затверджений наказом Мінсоцполітики від 18.08.2020 № 579, зареєстрованим в Мін'юсті 29.09.2020 за № 943/35226 (втратив чинність на підставі наказу Мінсоцполітики від 05.07.2022 № 192)
Порядок № 1049	Порядок проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 (зі змiнами)
Послуги, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи) УТОС	Послуги, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи) УТОС, в т. ч. послуги з навчання навичкам з орієнтування, інформування стосовно їх соціального захисту, отримання інформаційних послуг в спеціалізованих комп'ютерних класах, центрах та гуртках, які адаптовані для осіб з вадами зору
Послуги, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОГ	Послуги, надавачами яких є підприємства і організації невиробничої сфери, місцеві (обласні) осередки УТОГ, в тому числі допомоги у вирішенні соціально-побутових питань (послуг сурдоперекладу, інформування осіб з інвалідністю з вадами слуху стосовно їх соціального захисту тощо)
Постанова № 98	Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» (зі змiнами)
Постанова № 166	Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 166 «Деякі питання надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю» (зі змiнами)
Постанова № 357	Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 357 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166»
Постанова № 449	Постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 449 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України

Скорочення	Повна назва
	від 14 березня 2018 р. № 183 і від 3 березня 2020 р. № 166»
Правила № 1098	Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим Мін'юстом 21.01.2003 за № 47/7368
Редакція «Заклик»	Підприємство об'єднання громадян «Об'єднана редакція періодичних видань УТОС «Заклик»
Робоча група	Робоча група з формування пропозицій щодо розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки УТОС та УТОГ
Робоча група з відшкодування чорнобильцям	Робоча група з надання пропозицій Міністерству соціальної політики України щодо розподілу державних коштів, передбачених бюджетною програмою «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю, які мають статус всеукраїнських» для відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою, за участю представників ГО
ГО «СОУ»	Громадська організація «Спеціальна Олімпіада України»
ГО «Соціальна перспектива»	Громадська організація «Соціальна перспектива»
УАДІ	Громадська організація «Українська Академія Дитячої Інвалідності»
УТОГ	громадська організація «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху «Українське товариство глухих»
УТОС	громадська організація «Всеукраїнська організація інвалідів «Українське товариство сліпих»
Фонд	Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю
ФОП	Фізична особа – підприємець
ГО «Хмельницький фонд»	Громадська організація Хмельницький обласний фонд «Соціальний захист та реабілітація інвалідів»
ЦКУ	Цивільний кодекс України
ЦП УТОГ	Центральне правління УТОГ
ЦП УТОС	Центральне правління УТОС

Схема управління бюджетними коштами, передбаченими у державному бюджеті для надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю за КПКВК 2507020

Додаток 3

Показники, що характеризують потребу у коштах на 2021 рік для надання фінансової підтримки УТОС за напрямом використання коштів, та стан її задоволення

тис. грн

Напрями використання коштів	2019 рік (звіт)	2020 рік затверджено	2021 рік		
			потреба	граничний обсяг видатків	відс. до потреби
Матеріальне заохочення	32256,0	27039,8	175350,2	27039,8	15,4
Нарахування на матеріальне заохочення	2037,5	1783,3	17262,2	1783,3	10,3
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1395,9	79,3	6284,9	79,3	1,3
Продукти харчування	807,4	475,3	2451,4	475,3	19,4
Оренда	1379,5	235,4	-	235,4	-
Поточний ремонт обладнання, інвентарю, та будівель, технічне обслуговування обладнання					
Послуги зв'язку					
Оплата інших послуг та інші видатки					
Видатки на відрядження	244,7	101,0	799,4	101	12,6
Оплата теплопостачання	1308,6	302,5	15856,2	302,5	1,9
Оплата водопостачання і водовідведення	293,8	105,8	1421,6	105,8	7,4
Оплата електроенергії	2286,0	583,4	9832,2	583,4	5,9
Оплата природного газу	310,1	73,6	1685,4	73,6	4,4
Оплата інших енергоносіїв	458,7	110,6	315,2	110,6	35,1
Всього	42778,2	30890,0	231258,7	30890,0	13,4
Середній розмір матеріального заохочення на одного працівника	6722,0	7595,9	8583,4	не наведено	-

Додаток 4

Показники, що характеризують потребу у коштах на 2021 рік для надання фінансової підтримки УТОГ за напрямками використання коштів, та стан її задоволення
тис. грн

Напрями використання коштів	2019 рік звіт	2020 рік затверджено	2021 рік		
			потреба	граничний обсяг видатків	відс. до потреби
Матеріальне заохочення	17914,6	15845,0	78908,0	16675,0	21,1
Нарахування на матеріальне заохочення	920,2	830,0			
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	272,3	-	300,0	-	-
Продукти харчування	-	-	-	-	-
Оренда	-	-	-	-	-
Поточний ремонт обладнання, інвентарю, та будівель, технічне обслуговування обладнання	-		950,0	-	-
Послуги зв'язку	-		500,0	-	-
Оплата інших послуг та інші видатки	807,0		842,0	-	-
Видатки на відрядження	20,8	-	-	-	-
Оплата теплопостачання	1222,8	-	18500,0	-	0,5
Оплата водопостачання і водовідведення	184,6	45,2		45,2	
Оплата електроенергії	1553,4	50,0		50	
Оплата природного газу	439,5	0		-	
Оплата інших енергоносіїв	214,2	199,8		199,8	
Всього	23549,4	16970,0	100000,0	16970,0	17,0

Додаток 5

Загальна характеристика за КПКВК 2507020 показників бюджетного запиту на 2021–2023 роки та паспорта програми на 2021 рік (у початковій редакції)

Показники	Документи	Зміст				
Мета	Бюджетний запит	Захист інтересів осіб з інвалідністю, їх інтеграція у суспільство				
	Паспорт	Захист інтересів осіб з інвалідністю та громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, їх інтеграція у суспільство				
Завдання	Бюджетний запит	1) Надання фінансової підтримки ГООІ, які об'єднують осіб з обмеженими фізичними можливостями				
	Паспорт	1) Надання фінансової підтримки ГООІ, які об'єднують осіб з обмеженими фізичними можливостями; 2) Відшкодування витрат на лікування чорнобильцям				
Сума видатків (тис. грн)		Напрями використання				
		Всього	у т. ч.			
			Фінансова підтримка ГООІ	Фінансова підтримка УТОС і УТОГ	Фінансова підтримка ГООІ за результатами конкурсу	Відшкодування витрат на лікування чорнобильцям
	Бюджетний запит	66426	66426	-	-	-
	Паспорт	91426	-	47860	39 416	4150
Результативні показники (кількість)	Бюджетний запит	28	28	-	-	-
	Паспорт	28	-	22	2	4
затрат	Бюджетний запит	12	12	-	-	-
	Паспорт	12	-	11	-	1
продукту	Бюджетний запит	10	10	-	-	-
	Паспорт	8	-	5	2	1
ефективності	Бюджетний запит	-	-	-	-	-
	Паспорт	3	-	2	-	1
якості	Бюджетний запит	6	6	-	-	-
	Паспорт	5	-	4	-	1

Львівська капела бандуристів «Карпати»

Капела бандуристів «Карпати» - музичний колектив, єдиний у світі, в якому 70 відс. бандуристів - незрячі. Заснований УТОС у червні 1953 року для реабілітації інвалідів з вадами зору. Нагороджена багатьма дипломами та почесними грамотами, в тому числі почесною грамотою Кабінету Міністрів України в 1999 році.

Бере участь у численних всеукраїнських та міжнародних фестивалях та конкурсах.

